

PÊŞENG

JIMARE: 15 SALA: 5 NÎSAN/1988

GOVAREKA RAMYARÎ Û ÇANDEYÎ YE RAGEYANDINA
NAVÎNIYA PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN DêRDÊXE

HELEPÇE DI AGIR Û GAZÊN JEHRÎN DA

Ji spêda roja 16/3/1988ê taku spêda roja 17/3/88ê balefirên rijîma faşista Iraqê 16 hêriş birin ser bajêrên Helepçe, Xormal û Sirwan û gundên Zemqê û Eneb. Di van hêrişên dirindane da, yên ku her carê 6 balefirên cengî beşdarbûyn, bi hezaran bumbên Kîmyayî û Fisforî û Napalm li van deveran barandin, di encam da pêtir ji 6000 welatîyên bêdesthelat ji jin û zarok û kalan şehîd bûn, û bi hezaran jî birîndarbûn, û yên ma yî jî derbider û awarebûn, û ev devere tevda wêranbûn.

Bumbe baran kirna Helepçe bi tundtirîn çekê kîmyayî nameyeka pir eşkeraye ji gelê me ra, nameyeka ji wan kesan ra ku guman dikirin li rastiya şerê qirkirnê yê Seddam li dijî Kurd û Kurdistanê. Peyamek bû ji her gund û bajerekî kurdan ra ku eger fermanberiya xwe ji faşista ra xuya nekin tiştê hatî serê Helepçe wê bê serê wan jî. Peyam ji Ker kûk, Sulêmanyê, Hewlêr, Dihok, Zaxo, Derbendîxan û Seqlawe û hemî kujiyên KURdistanê ra bû. Bi vê peyamê rijîma efleqiya faşist û dilreş mebesta xwe qenc xuya kir li dijî Kurd û Kurdistanê. Mebesta wê di qirkirna gelê Kurd da û nehelana Kurdistanê wekî welatekî ji Kurdan ra. Lê rastiyeke jî bi xwera ji dijminan ra aşkerakir, rastiya ku Kurdistan ji hemî çekên dagîrkeran mikumtîre û gelê Kurd jî bi wan çeka û hemî çekên dinyayê jî dest ji xebata xwe bernadetin û heta mafên xwe yên neteweyî wernegre qet ji xebat û berxwedanê dûr nabe.

Diroka xebata gelên bindest ev rastiye li pir deveran selmandiye, û diroka xebata gelê me jî ev rastiye xistiye berçavên dost û dijminan. Dagîrkeran pir caran Kurdistan di xwina lawên wê da niqum kiriye û heya ji destê wan hatiye gelê Kurd belav û ji welatî dûr kiriye, hêrişên qirkirnê jî di diroka xebata gelê me da ne tiştêkî nûye; Dêrsim, Diyarbekir, Qarna û Qelatan, Sorya, Dekan, Qeladiz û Zêwe nimûne û belge hên eşkerane, û Helepçe bixwe jî jibo cara duyêye dikeve dirokê çunkî sala 1974ê jî faşistên Bexda bi bumbên napalm ev bajêre di agirî û xwînê da wêrankiribû. Lê dîsa gelê me rabûye serxwe û şoreş û serhildan di rûyê dagîrkeran da çêkirîne.

EV hêrişe jî xekeke ji wan nexşe û pîlanên şovênistî yên ku hatîne danîn jibo jinavbirna Kurd û Kurdistanê û hêştaya xekekê mezintir wê li Kurdistanê bîn bicî anîn çunkî col û wêrankirna gund û bajêroka û mişextkirna bi sedan hezaran ji kurda û anîna ereba bo ser cih û warên wan û qirkirna bi komela jin û zarok û kalan taku bikar anîna çekê kîmyayî û gazên jehrîn armancên faşista hêştaya pêknehatîne.

Jiber vê çendê û jiber ku em li dawîya çerxê bistê dijîn û mezintirîrîn neteweyne di cîhanê da ku hêştaya bindest û belaveye pir giringe. Tevgera Rizgarixwaza Kurdistanê ji her demekî pêtir lixwe vegere û jibo xweragiriye û parastina gel û welatî û rizgariye rê û pîlanên stratijîk dane. Ji bo vê çendê jî divê ji xwe despêbikîn yanku yekîtîya hêz û partiyên Tevgera Rizgarixwaza Kurdistanê pêkbin. Li vir jî giringî û pêwîstiya bereyekî Kurdistanî dikeve pêşiyê, bereyek ku bikaribe serkêşya xebata cewawerê Kurdistanê bike di warên ramyarî, leşkerî û ragehandinê da bi yekgirtina dezzah û sazumanên şoreşê, bereyê ku xebata gelê me ji xebata gelên deverê û tevgerên rizgarixwazên cî

hanê dûr neke û têbikoşe jibo parastina serbixweyiya xebata gelê

KURd ji bona mafê çarenûs, û vê rastiye ji dostên gelê me ra eşkera bike, û liser van bingehan peywendiyên xweyên derve xurt bike û cihê xweyê stratijî bistîne li hember Imperyalizmê û zayonîsmê û hemî dûvikên wan yên faşist û paşverû.

BEYANA KONFIRANSA YEKÊYA PARTIYA ME, P. D. G. K.

Li rojên 1-4/11/1987ê partya me, Partî Demokratî Gelî Kurdistan, konfiransa xwe ya yekê girê da. Konfiransê bi sirûda EY REQÎB destpêkir û paşî endamên konfiransê du deqîqan rawestyan jibo giyanê şehîdên partya me û Tevgera Rizgariya Kurdistanê û Tevgera Nîştmanîya Îraqê û Tevgera Rizgarîxwaz li cîhanê. Hejî gotnêye partya me kongira xwe ya yekê, ya damezrandinê, li 26-30/7/1981 ê girêdabû.

Piştî hîngî emîndarê giştîyê partya me heval Samî Abdulrehman rapor ta konfiransê pêşkêş kir. Di raportê da hatbû: Çend xweşe û ciwane ku konfiransa me li ser axa rizgarkirîya Kurdistanê bihête girêdan û bizêrevanya pêşmergehên palewan nişana şerefa Kurdistanê û helgîrên alayê rizgariya wê, û eve jî nişana xebata rastîn û giyanê şoreşgêryê ye di partya me da ku konfiransa xwe li ber dengê û giregira balefiran bêgîredan.)

Raport pêkhatibû ji: Rewşa cîhanê, rewşa devera Rojhelata Navîn ku Tevgera Rizgarîxwaza Kurdî jî têda bû, rewşa li Îraqê ku pêkhatibû ji: Rewşa dîktatorîya faşîst û kiryarên wê, şerê Qadisya Sedam û giriftariyên şerî û berhelista Îraqî, û giriftarî û tengaviyên kêmatîyên netewayetî.

Paşî raport hate ser rewşa Kurdistanê û li van babetan vekolî: Ramiya rijîma faşîst û nîşperest li rast Kurdistanê, hêrşa dawiyê ji qirkirîna yê nîşperest, pêvajoka partya me ji demê damezrandinê ve şerê qirkirîna yê nîşperest, pêvajoka partya me ji demê damezrandinê heya niha, partya me û demokrasya şoreşgêr, Kurdistan û sermaye pitrolê, çendatî û çonati di berhevkirina pêşmergehanda û Kurdistan û mafê çarenûsî.

REWŞA CÎHANÊ: Raporta konfiransê xuya kir welatên imperyalîst bi serokatiya Emrîkî tim hewl didin jibo alozkirina peywendiyên nav welatan û hilkirina agirê şoreşên çewşe û xurt kirina berêkana pirçekkirîna û birna wê bo esmanî û tirsandina mirovatiyê bi şerê noklerî. Û li hember vê ramyariya kirêt li dû hev pêşvehatin û pêşniyarên aştiyazaneyên Yekîtiya Sovêtî tîn jibo cîhaneka bê çekê noklerî û nehêla na çekê kîmyawî û pêkanîna hevsewengeka nîzm ji hêzên klasîkî. Raportê dilxweşya xwe diyar kir ji pêkhatna mebdetî lîsernehelana moşekên navincî û kurthavêj li navbera Yekîtiya Sovêtî û Emrîka. Û Imperyalîzm hewl dide jibo peydakirina seweyen nu u coracor jibo çewsandina gelên xwe û mijîna gelên cîhana sêyê, û fabriqên firenetewe bivetîrîn şewene bo wê çendê. Herwisa sepandina ramyariya guherîna ştomekaya nehemberî hev ciyawaziya navbera radeya jiyane li welaten pişesazî û welatên paşvemayî aborî da xurt dîke. Û Imperyalîzm cihên aloziyan di azirîna bi pêşkêşkirina harîkariyê û piştewanyê bo hêzên paşverû û sovenîst wekî başorê Efrîqa û Emrîka navîn û Rojhelata Navîn, û xuyê dijminahiya Imperyalîzma Emrîkî di serdemê Rêgan da tundtir bûye.

LISER DEVERA EREBÎ Û ROJHELATA NAVÎN:

Raportê dupat kir ku naveroka rukmaniyê li devera Erebi û Rojhelata Navîn tevê li navbera Imperyalîzmêye û bi serokatiya Imperyalîzma Emrîkî û Îsrayîl û Paşverûyên kirêgirtîye li alîyekî û li alîyekî din jî gelên deverê û hikometên wanyên nîştmanî û tevgerên wan yên rizgarîxwaz. Lê Imperyalîzm dixwaze vêhevrikiyê veşere û berê xelkî bi dehevrikyên din yên destkirdên wê bixwe wekî Qadsiyê ku dixwaze bi kehevrikyaya serekî li navbera Ereban û Îranê, û bide xuya kirin ku ewe tîrsa mezin li ser Ereban ne Imperyalîzm û Îsrayîl, di demekî

da ku Komara Islamiya Iranî ji demê serketina şoreşa xwe ve rawesta na xwe li kêleka gelê Felestînî û dijatya Israyîl û Emrîka xuya kir. Dijatya Iranê bi Imperyalizma Emrîkî û dûvikên wê ji şexên xelîcî û Siudyê, piştevanên pîlanan û şoreşên çewşe, ra û di rûyê hêrişên Emrîkî di xelîcî da rawestanê destelatdarya Rêgan tore kir. Xwe ragirya mêraneya gelên Iranê di rûyê Emrîka da û hêrişa wê û hevpeymanên wêyên Etlesî bo nav xelîcî hejî piştevaneya gelên deverêye.

Raportê giringiyek mezin danî ji girêdana civîna 18ê ya yekîtiyê ya Civata Nîştmaniya Felestînî li Cezayir, û pêwistya vezivrandina yekîtiyê bi wan hêzan ra dît ku di civinê da amadebûn.

Li xaka dagîrkirî jî berxwedana Felestîniyan xurt dibe û tirs û lerz dikeve dilê sayonîstan, û vezivrandina hevalbendya Felestînî-Sûrî pir girin geû tiştêk cihê wê teji nake. Û pêwistiyên jiyanî ji hevalbendiya Felestînî Lubnanî ra heye û li dawyê jî hevalbendiya Sûrî-Felestînî-Lubnanî ra jibo bersîng girtina Israyil. Partiya me piştevaneya xwe nû dike ji xebata gelê Felestînîyê dost ra jibo vegeryanê û mafê çarenûsî liser xaka xwe û pêkanîna welatê xweyê nîştmanî û serbixwe.

Raportê bihayekî giran ji rulê meznê Sûrî ra danî bi serokatya Hafîz Esed di xebata ereba da li dijî Imperyalîzmê û Israyil, û ji bo veqerandina tevayîya xaka Ereba ya dagîrkirî, û jibo piştevaneya Tevergera Rizgarîxwaza Nîştmanî di deverê da.

Raportê dilxweşya xwe nîşan da liser beringarya mêrane ya gelê Lubnanî li hember dagîrkirna Israyilî bo xaka wê. Ji alozyên ku dezgahên Imperyalîzmê bikar girtin; alozya Lîbya û Çad bû ku Firensa helkirî, û destê Emrîka têda dirêj dibit û astenga dixê rêya çareserêka ramiyari û bêy destên derve, herwekî Rêkxirawa Yekîtiya Efrîqî dixwaze. Dezgahên Imperyalîstî vê alozyê bikar tînin jibo xurt kirna pîlan û dijinkariya li dijî cemaweriya Lîbî û serokatya wê û rêçka wêya dijî koledarî. Karêku îro Imperyalîzm dike berdeambûna dijminî ya Emrîkaye boser LÎBYA, ya par, ku bi hêrişa balefiran li kuştina serokê şoreşa Lîbî serheng Qezafî digeryan. Turkiya xwe kiriye polîsek ji parastina berjewendiyên Imperyalîzmê ra li deverê, û xwe kiriye pêtirane li pêş raya giştîya cihanî çunkî nikulî dike jihebûna Kurdistanê û gelê Kurd linav sinorê wê da, û hêrişên li dû hev anîn ser Kurdistana Iraqê jî. Generalên destelatdarên Tirkiya naçarbûn pena bîbin ber demokrasîyeka makyaj da ji aliyê Ewropîyan ve bînin pesend kirin. Xuya û eşkeraye hêştê çareser ji aloziyên Rojhelata Navîn ra peyda nebûne û bêguman doza Kurdî ji aloziyên serekiye di deverê da çunkî Kurdistan dikeve nîva dilê deverê û giriftariya gelekiye ji mezintirîn gelên herêmê û ji her tiştî bêpare, serbarî ku tevgerêka rizgarîxwaza nîştmaniye û berjewendiyên Imperyalîzmê û paşveruyan di deverê da dexe metirsiyê.

Yek ji giringtirîn egerên bihêzbûna Tevergera Rizgarîxwaza Kurdî yekgirtina tevgerêye. Raportê dilxweşya xwe eşkera kir ji rêçkên bereyî yê ku li vê dawiyê vejiyayn û bi taybetî eşkera kirna damezrandina Bereyekî li Kurdistana Iraqê, û bang kirnên pir hêz û partiyan li Kurdistana Turkî jibo giftûgoyan bo damezrandina bereyekî Kurdistani li wir. Pêwîste dupat bikin ku xebata partiyên Kurdistani li kêleka hêzên demokratîk û nîştmanî heryek li welatê xwe da jibona mikum kirna serxwebûnaniştmanî û azadiyên demokratîk û mafên neteweyî pir girînge. Em bawer in ku Doza Kurdî di çarçîweyê xweyê firehda nayê çare lêkirin eger ne liser bingehê mafê çarenûsê neteweyê kurdî bewekî hemî neteweyên cihanê.

Ji pêşketinên giringên Tevergera Rizgarîxwaza Kurdî xwecih û serbixweyiya rêçkên demokratîkên şoreşgêr û pêşverûye, û partiya me rulekî bikar û xuya gêrand di kûrkirna vê rêçkê û di pêşkêşkirna bîrûbawer û projên zanyarî û saxlem jêra.

REWŞA IRAQÊ: Raportê diyarkir ku eve çend sale aşkiraye ku

Seddām û rijîma wîya Efleqî, liser wan wêranîyên ku bidestên wan hatin serê Iraqê, şerî dikin jibo mana xwe liser Fermanrewayiyê û ew dizanin evejî girêdayî şerî û berhemên wîye. Danûstandina wan bi berhelîstkarî û nerazîbûna cemawerî ra ji tenê serkut kirne û di xwî-nê da niqum kirne, bi awayekî bê wêne di cîhanê da, ligel vê jî li gu-ndên Kurda û rexên bajêran bi tevayî û li nav hinek bajêra jî hêma-ya nîne, Besra wêrane û carcar alozî li Bexda û bajêrên din jî çêdi-bin. Li rasta ramyarya Erebi û derve ramyarya Iraqê ya lawaze û bê-hêze û dilovanî û piştevanîya kevneperestên Erebi dixwaze û dûvelankî ya Imperyalizmê dike, bi taybetî Imperyalizma Emrîkî. Ji pêş piştevan-ya xebatê gelê Felestînîve ji bona mafên rewa rêberên rijîma Iraqê ji bo hêmnayîya Israyîl bang dikin. Ji berhemên şerê Qadisiya Seddam kuştina pêtir ji milyon welatîyan bû ji gelên Iraqê û Iranê û wêra-niya aboriya niştimanî jibilî ku Iraq 75 milyar dolara qerdar bû û ji layê jiyarê ve welatî ketin aloziya û pirojeyên geşepêdanê bi-yekcarî hatin ragirtin.

Di dawîya vê parê raportê, rulê berhelîstkarîya niştimaniya I-raqixuya kir û imkana guherînan dit. Û raportê dupatkir ku partiya me xebatê dike ji bo roxandina dîktatoriya faşîst û nehêlana şerê wêrankar, û bi bawere ku tund kirna xebatê bo roxandina rijîma xwî-n-rêja Seddam baştirîn pişkdariye di rawestandina şerî da, Ev xebate ku divê ji aliyê welatên niştimanî di deverê da û hemî dostên gelê Iraqê ve piştevanî lê bêtin kirin. Kematîyên neteweyî jî bidestê re-şekên rijîma dîktator têne çewsandin û zordariyeka pêtir li wan tê kirin lewma bi hezaran ji wan naçarbûn birevin û bigihin nav rêzên birayên xweyên Kurd ku parastina wan bindestan jêra erke û hem jî şanaziye.

LI SER REWŞA KURDISTANÊ:

Raportê dupat kir ku rijîma faşîsta nifşperest ji mêjve pîlan danîn ku Kurdistanê pêkve nehêle û gelê Kurd derbider bike da ku Kurd di welatê xwe da bibin kêmatî di rêya mişextkirnê û Erebkirnê û Be'sî-kirnê. Rijîmê vê pîlanê gav bi gav bici dîne û li goreyê vê pîlanê ni-zîkî 3000 gund û bajêrok jî 4000 gundên Kurdî çol kirin, û parêzgeha Kerkok parçe parçe kir û Kurd li deverên Şengarê, Xaniqînê, Şêxanê, Zi-marê, Başurê Hevlêr û Silêvanî li Zaxo mişext kirin û Erebi anîn ciyê wan. Armanca ramyariya rijîmê ewe ku Kurdistanê paşvemayî bihêle. Si-tem û terore jî liser Kurda hema behs meke, hêrişa ku rijîmê ji meha Nisana borî ve dest pêkirî şerekî qirkirnêyê nifşperestîyê eşkerayê çekê kîmyayî têda bikar anî nizîkî 1000 gund û bajêrokan çol kirin, lê nikarî berhingarbûna gelê me bişkîne û xebatê gel ji aliyên çek-darî, cemawerî, ramyarî û rageyandinîve li hindir û li derve jî ge-ha-ye pileyên bilind.

PÊVAJOKA XEBATGÊRYA PARTYA ME: Partiya me bi bawerî û xweşbînî ji kon-gireya xweya damezrandinê derket. Di sala yekê da bi awayekî pêşçav pêşket, lê li navbera salên 1982-1984 partiya me di qunaxeka diwarda borî, di hinek aliyên giring da xebatê wê kiz bû, herçend di hinek aliyên da jî pêşket, propagandên dij li çend bingehan li ser partiya me pir bûn, lê liser hindê ra jî hevalên palewan berdeambûn li ser xebatê bo nav welatî û nehêstin alayê partiya wan nevi bibe. Xebatê partiyê li bihara sala 1984ê dest bi xurtbûna xwe kir, payiza wê sa-lê partiya me kete nav Bereyê Niştmaniye Demokratîk û bi wê çendê rê jî xweş bû jibo xweşkirna peywendîyan bi Partî Demokratî Kurdîstana hevpeyman ra. Li havîn û payiza 1985ê piştî nehêlana pir astengan hevalên serkirdayetiye û pêşmergeh hatin Kurdistanê û yekemîn bare-gahê şoreşgêryê yê partyê bi aştî û lihevkiyê bi hemî layênê Bere-yê Niştmanî yê Demokratîk ra li ser xaka welatî hate danîn, û di van du salên borî da jî pêvajoka partiya me berdeambû bû di pêşketinê da her alî her çend ne bi lez û wekî ku me divê. Di aliyên roşenbîrî û

ramyarî û rāgehândinê ve Partî Demokratî Gelî Kurdistan pêşketinên mezin bidestve anîn û ya sure liser avakirina xwe li gor pêwîstîyên partiya pêşeng ku di kongira damezrandinê da destnîşan kirin. Rageva ndina partiya me ku di rojnameya GEL û govara PÊŞENG û belavokên din yê partiye da xuya dibe çekê bikare û sal bi sal rulê wê mezin di be bi rêçka xweya niştmanî-pêşverû û bi riyalîstiya xwe û modêrniyê û bi pûtepêkirnê bi daxwaziyên gel û dîrok û xebatên wî, û belav kirina karên şoreşgêrane li her derê. Ji aliyê rêkxistinê ve jî bingehê partayetî û cemawerî li hinek liqan başe û li hinek liqên giring jî destpebûye. Lê pêşketina ku di awayên rêkxistinê da pêkhatin heya niha kêmin. Xebateka dirêj û dijwar li pêşya meye ji bo pêkanîna rêkxistinêka pûlayî ya têgehîstî ewa pêtivî. Partiya me xebata xwe dest pê kir bi peywendiyên giştîyên firehên Kurdistanî û Iraqî û Erebi di nav ra ya giştî da ya ku pûte bi Doza Kurdî dike. Çi rûdawên giring ku pêwendî bi gelê meve hebit rûnedaye bêt ku partiya me rulek têda nebit. Peywendiyên partiya me mikumin û hevalînîne bi hemî layenên Bereyê Niştmaniyê Demokratîk, û niştmanî û biratîne bi layenên Bereyê Kurdistanî ra, û pir guh didine xurt kirna peywendîyan. Berî damezrandina Bereyê Kurdistanî aştîya niştmanî hatibû kirin û di wî çarçîwey da li destpêka vê salê pêkhatineka dî alî li navbera partiya me û Yekîtiya niştmanî ya hevpeyman hate kifîn û peywendî bi lez û qenci berew. Pêşve çûn. Peywendiyên me bi Partiya Komunîsta Iraqê ra xwecih û hevalbendîne. Piştî guherînê di serokatya Parta Be'sa Erebiya Sosyalîst "Serokatya Welatê Iraqê" da partiya me careka din peywendî pêra destpekirneve. Peywendiyên dostî bi serokê Civata Bilinda Şoreşa Islamî li Iraqê ra hene û me peywendiyên fireh hene bi partiyên Kurdistanî ra û bi taybetî Partiya Pêşenga Karkerên Kurdistanê, Tevgera Rizgarixwazên Kurdistanê (KUK-SE) û Partiya Karê Demokrata Kurdî. Di Rojhelata Navîn da jî Partiya me endame di Kongreya Gelê Erebi da û di Mesaba Cîhanî li dijî Imperyalîzmê û Sayonîzmê û Nifşperestiyê û Faşîzmê da, û peywendiyên partiya me bi Sûrya, Lîbya û Iranê ra hene, û bi hinek layenên Felestîniyên xebatgêr ra hene wekî Bereyê Demokratîk bo Rizgariya Felestîne.

Di warê leşkerî da her gava delîve ketiyê partiya me dest bi pêkanîna destekên pêşmergehan kir, lê di rewşeka pir aloz da, wekî; çolkirna gundên Kurdistanê û hebûna deverên giring ku li pêşya xebata me ya çekdarî girtî, herwisa kêmaniyên me bi xwe di hinek waran da. Eger ku pişkdarya partiya me di xebata çekdarî da heştta negehaye pileyên pêtivî jî partiya me sure li ser pêşxistina pêşmergehên xwe da ku bibe hêzeka pêşketî û derbên giran li dijminê faşîst û nifşperest bide. Partiya me rulekî pêşçav û avaker heye di kira şoreşgêriyê da di welatî da û dengê wê ji bilinde çumkî ji wijdana gel derdikeve û di berjewendiya welatî daye û piştevanya xebata hemî gelan dike.

ASOYÊN DAHATÎ: Di raportê da lêkolînek praktîkî hatbû kirin liser demokrasîya şoreşgêrî ji ber giringiya babetê praktîk ji partiya me ra, herwisa lêkolînek jî li ser Kurdistanê û sermaye pitrolê hatin pêşkêş kirin.

Li dawiyê raportê lêkolînek praktîkî li ser Kurdistana Iraqê û mafê çarenûsî pêşkêşkir û hîmên mafê çarenûsî ji gelê Kurd ra têda hatibûn wekî xak, dîrok, ziman û çanda resen û kelpûrê kevnar, zêdebarî qu rbanîyên mezin yê gelê me ji 25 sala ve di rêya vî mafî da pêşkêş dikin. Mafê çarenûsî ji her gelekî ra jî tenê du tiştin, yan serxwe bûn damezrandina welatekî serixwe yan jî pêkanîna yekîtiya arezomenda federalî.

Partiya me dibîne ku divê hêzên pêşverûyên Erebi di vî warî da şerê sovênîstiyê bikin û cemawerê Erebi roşenbîrkin liser mafên gelê Kurd tevî mafê çarenûsî, û her wisa divê hêzên pêşverûyên Kurd dijî goşegîrya neteweyî û nerîna teng li nav rêzên cemawerê Kurd da rawestînin.

Partya me demê baweriyê bi mafê çarenûsî dîne jibo gelê Kurd rewşa berçava welatî û rewşa devere û teraziya hêzan yên navxwe û herêmê ûcihanê li pêşçav digre, pêwîst dibîne hemî tiwana bide kar li dijî dîktatoryê û faşîzmê û pîlanên Imperyalîzmê, û dixebite ji bo mafê çarenûsî ji gelê Kurd ra liser bingehê yekîtiya Federaliya arezomend bi gelê Erebbê bira ra, û dizane giringtirin eger ji pêkanîna vê çendê ra damezrandina rijîmeka demokrasî şoreşgêre ku ji piranya gelê Iraqê ve bê pesend kirin.

Piştî xwendina raporta konferansê raportên liqên partyê hatin xwendin û gotara Yekîtiya Pêşenga Xwendevanên Kurdistanê jî hate xwendin. Paşî giftûgoyan destpêkir liser raporta konferansê û sê rojan kêşa, û bi canekî berpirsyar û bi hûrbûn li giriftariyên rastîn li pêşya partyê û hewldanê jibo çareseriyê wanhatne kirin. Paşî û piştî rastvekirnên pêwîst bi tevayî bawerî bi raportê anîn.

GIRINGIYÊN VE QÛNAXÊ: Konferans kete warê biryardanê û destnîşankirna giringiyên ve qûnaxê li pêş partyê ku bi kurtî evene:

1) Xwepêvegirêdana temamî bi rêçka pêşverûya partya me ku girêdana xebata çînayetiye bi xebata netewayetî ve di çarçûveki nêyneteweyî, her wekî ku partyê ji damezrandinêve xwe pêve girêdayî û dest jê berneday, û roja û rûdawa rastya wê rêçkê selmandî

2) Çareserkirna kêmaniya amadebûna endamên serkirdayetî li xaka welatî bitaybetî ku îro partya me di qûnaxa avakirne û pêşketinê daye û rewşên xweş niha hene ku dikarin jibo berjewendiya xebata xwe û kirra şoreşgêrî di Kurdistanê da bikar bînin.

3) Pêwîstiya liber çavan danîna civandina gelê me di çend bajêrên serrekî da, jiber mişextkirn û derbiderkirne, lew divê rûyê xebatê bike ve nava bajêran.

4) Li gel nexweşya rewşan jî partya me kariye pêşketinên mezin û berdewam bi destve bîne di belavkirna îdolojîka xweya pêşverû û stratîjiya xweya zanistî, lê kêmaniyek eşkera heye dipêkanîna hîmên din yên parta pêşeng da, bi taybetî di warê awayên rêxistinê da û rêk û pêkyê da û hinek çaran jî di canê pêşqedemiyê da. Pêwîste xwe pêve girêdanek temamî hebe bi rêbîrya nawendiya demokrasî ve, xwe girêdana neka pitew û candar ji aliyê serkirdayetî û bingehî ve.

5) Pêwîste xebata çekdariya partya me bête pêşxistin û fireh kirin, û nehêlana giriftariyan di rêya danîna baregayên pêşmergehên me li hinek deveran, ku ta niha li pêş me girtîne, wê vî karî asan bike.

6) Konfirans peywendiyên giştîyên partya me bi başî dinirxîne, û herwisa ji liq û rêxirawên me li derve dixwaze peywendiyên pêtir pêşbêxin û fireh bikin û sûdî ji her delîveke wergirin jibo vê çendê.

7) Konfirans aştîya giştî û gavên ku jibo damezrandina Bereyê Kurdistanî hatin havêtin bi destkeftêka niştmanî û cemaweriya mezin dizanin, li demê ku bihayekî giran ji xebatên partya me û hemî partî yên bira yên hev girtî ra dadinê jibo vî destkeftê mezin bawere ku dê be -rdewam bin liser damezrandina berey û dezgahên wî ku bibe amîrekî bikar ji serokatya xebata gelê mera.

8) Giring û pêwîste konfiransên wisa pitir çêbibin, çunkî eve kireka demokrasîya firehe û çiyê pêkguherîna rayaye û lêkolîna giriftariya hêvîdarîna partya me bikare salê konfiranseke çêke, û xebatê bikin ku ev azmona serketî liser astê liqa jî çêbibe, ligel dupatkirna pêwîstî û giringiya girêdana kongirên partayetî di demên xweyên diyarkirî da.

Piştî hingî konfiransê biryara lîsta dost û heval û hevpeymanan da ku silavan jêra bişîne, ji wana hevalên me yên di zindanên faşîzmê da û hemî zîndanîyên ramiyarî li Iraqê, û partiyên bira danerên Bereyê Kurdistanî û partiyên Bereyê Niştîmaniyê Demokratîk û partî yên dost li parçên din yên Kurdistanê û dewletên niştîmanî li deverê û Rêxirawa Rizgarîxwaza Felestîne û destekên wêyên dost, Herwisa bir-

yar stand silavê bişîne ji desteka nivîskarên GEL û PÊŞENGê û wan pêşmergehênku zêrevanya baregahê konfiransê kirin û hemî pêşmergehên Kurdistanê û hêzên bergirî millî.

Nûnerên beşdar di konfiransê da bi tevayî biryar dan navê bingehê ku konfirans lê hatî girêdan danin Quds liberxatra paytextê Felestî nê

Paşî helbijartin hatne kirin jibo tijî kirina valayiya Komîta Navî nî, ku kongira damezrandina partya me rêdabûyê.

Di gotara dawiyê da emindarê giştîyê partya me dupatkir ku girêdana konfiransa yêkê jibo partya me serketinek mezin bû çunkî em serketin di parastina nihênî û hêmnayiya konfiransê û di kûrkirina rêçê û ramyariyên partya me, û di giftûgoyên jidil û bidilsozî ku linav nû nerên da hatin kirin û di diyarkirna giringiyên xebatgêrî yên li pêşiya me û di biryarên bi lêpirsyarîda ku hêvidarîn rast derkevin, ku ji layê nûneran ve hatin wergirtin, û di helbijartinên demokratîkda çêbûy û bi canê hevalînî û dilxweşî û xweşbîniyê di civinên konfiransê da û li dervey wê

Konfirans bi xwendina sirûda EY REQÎB gehiştê dawîya xwe.

*Mîrin û serşorî bo rijîma faşist û nîfşperest a Seddam.

*Bijî piştewanya gelan jibo aştî, rizgarî, demokrasî û sosyalîzmê.

*Serketîn bo gele meye palewan.

*Nemrî bo şehîdên partya me û tevgera gelê me û Tevgera Niştîmaniya Iraqê û Tevgera Rizgarîxwaz li cihanê.

20/11/1987

KOMÎTA NAVÎNÎ
PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

SILAVA KONFIRANSÊ BO DESTEKA NIVÎSKARÊN GEL û PÊŞENGÊ

Hevalên hêja di desteka nivîskarên GEL û PÊŞENG da.

Silavên xebatê û şoreşê û hevalîniya têkoşînê.

Me pêxweşe we agedar bikîn ku konfiransa yekê ya partiya we, Partî Demokratî Gelî Kurdistan, ya ku li rojên 1-4/11/1987ê li ser xaka welatî, ya rizgarkirî, hatî girêdan biryar standîye supasiya arastey we bi ke jibo rêz lêgirtinê ji xebatên we yên hêja û mezin bo derxistina GEL ya ku birastî bûye rojnama gel û PÊŞENGê ya ku bi kiryar rûlê pêşengiyê di warên rageyandin û roşenbîriyê da digêrit. û pêşwaziya fi-reha niştîmanî û gelêrî ji wan baştirîn nîşanin ji vê çendê ra.

Arastekirna supasiyan ji konfiransê bo we her di wî demî da rêzgirtî ne ji bo xebata hemî pişkdarên GEL û PÊŞENGê ji nivîskar, hunermend, wênekêş û ew hevalên ku di welatên cihê cihê da wan belav dikin, bi taybetî pêşmergeha ku li reyen dur u direj vedguhezî daku bigehînin destên xwendevanan li hemî kujiyên Kurdistanê.

Em bawerî wergirtina rezamendiya konfiransa ji xebaten we we dilger miya we u hemî pişkdaren GEL u PESENGE petirkit jibo pesxistina berdewam u derxistina rekupek u di demen destnîsankirî da. U ji we vesartî nine xwendevanan wan yen ku bi hezaranin bi dilgermi cavereyiya her jimareka nu dikin.

Bila peskeve canda nîştîmaniya Kurdistanê.

Bijî penivîsen pesveru.

Neman jibo serkutkirne u fasizme.

12/1/1987

MEKTEBA SIYASÎ
PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

RIJÎMA FAŞÎST BERDEWAME LISER ŞERÊ QIRKIRNÊ LI DIJÎ GELE KURD

Rijîma faşîst û dîktatora Seddam ya 'berdewame liser hêrişên qirkir-
nê û awarekirna gelê me li Kurdistana Iraqê, hêrişên ku ji meha nîsa
na borîve bi awayekî pir metî-rsî tund bûy û ji hemî hêrişên pêştir
firehtir, bi wan hêrişan ra, di şerê xweyê şovênîstê berdewam da, ku
pêtir ji 19 salaye berdewam tîne ser gelê me li Kurdistana Iraqê çê
kê kîmyayî yê ku di cihanê da qedexe jî li dijî gund û welatîyên bê
destelat bikar tîne. Riha van kirên dijîminkarî û nemirovane vedigerê
bo îdolojîya parta Be'sa Eflêqî ya dijî gelan û netewan nemaze dijî
gelê meyê Kurd û armancên wiyên rewa. Ev rêçke nahête cuda kirin ji
rêçka giştîya rijîma dîktatora xwinmêj ya dijî gelê Iraqê bi Kurd û
Ereb û kêmatîyên netewayetî yên bira, ku bi awayekî fireh şikencê
bikar tîne heta li dijî zarok û jinan û pîran jî di zîndanên da yên
ku bi deyan hezar welatî têda, her wekî raportên Rekkirawa Lêborînê-
ya Cîhanê çend salan li dûhev xuya kirî. Her liser vê rêçkê rijîma
dîktator û faşîst eve 7 salin welatê me xistîyê şerekî wêranker bi
Iranê ra jibo jinavbirna şoreşa gelên Iranê û nehêlana pênasînkê wê
ya dijî Imperyalîstî. Şwînewarên wêranîyên ku faşîzmê ji buhar û ha-
vîna borîve li Kurdistana hêlayîn awayekî fireh û berdewamîyê heye,
û desteka xwinmêj guh naditê û tim gunehên nemirovane bi serê gelê
Kurd tîne. Li vê dawîyê faşîstên Seddamî hinek kiryarên kirêt encam
dayne ku eve kirêttirîn kiryarî ji wana;

*Spêda roja 11/11/1987 ê faşîstê tawanbar Bariq Ebdulla, reberê hêza
parêzvanîya Kerkuk, hêzeka 2000kesî ji hêzê taybetî bi piştevanîya
top û tank û balefîran bire ser gundê "Çimena Serî" yê ser bi nehya
Qerehencîr ji parêzgeha Kerkuk, ev gundê ku faşîstan li buhara borî
wêran kirî û xelkê wê careka din avakirî û neçûne jêr barê ramiyarî-
ya hêlana xak û rezan û jiyana di ordigahan da yan jî mişextîyê li
berriyên sinorî bi Êrdin û Si'udiyê ra. Dema hêza faşîstan gehaye
gundî cotkaran hewldan bazdin û biçin pena çeperên caşan yên nizikî
gundî, yên caşê xwefiroş Şêx Cebar. Lê hêzên xwinmêj dorên gundî gir-
tin û hemî zarok û jin û xurt û pîr civandin û 7 caş jî ku dixwest-
in harikariya cotkaran bikin û wan ji Bariqê mirovkuj veşêrin. Piştî
çend deqîqan Bariqê gunahbar ferman da kesen ji 7sali peve tirbar-
ranbikin. u fermana wan kesen hewlday bazdin bi saxî bêxin gorista-
na gundî ku bildozeran wêrankirî da bikin goristaneka tevayî ji gun-
diyên bêgunah ra, tenê jiber ku dixwestin liser xak û rezên xwe bi-
jîn. Gunahbarê faşîst ferman da wan 7 caşan jî bikujin yên ku he-
lwi stekî mirovane nîşanday û xwestin parêzgarîya welatîyan bikin ji
kuştinê. Berî kuştina caşan efserekî hêzê di rûyê Bariq da qîrand û
gotê ev kiryarê li Israyil jî nebûne û gunahêk mezine li dijî gelê
me, Di bersivê da Bariq ew efsere mêrçak û niştimanperwer jî kuşt da
xwîna wî tevî xwîna welatîyên bêgunah bibe, û bibe nîşana zilamîni û
mirovaniyê.

Lê serok caşê xwefiroş Şêx Cebar yê ku xiyaret li gel û welatê xwe
kirî û bûye xulamê faşîstan û amirek ji kuştina welatîyên bêgunah û
wêrankirna gundên bêdestelat, evî caşî heta jibo kuştina 7 caşên xwe
jî, yên ku ketin lîsta şehîdên welatî, û gorkirna wan bi xelkê gundê
Çimena serî ra di goristaneka tevayî da deng nekir û bi rezîlî û
serşorî daxwaza tivingên wan dikir. Bivî awayî Bariqê faşîst qirkir-
neka tevayîya kirêt li vî gundî encam da û pêtir ji 120 jin û zarok
girtin û birin cihekî nediyar. Jimara kuştîyan jî heştê xuya nebûye
lê cotkarên gundên hawîrdor piştî lêgeryanê û vekolînê laşên 13 ke-

san li jêr wêranîyan derêxistin ku piranîya wan bi saxî jêrax bibûn Navên wan ji evene;

1) HACÎ EZÎZ EBDULQADIR	52salî.	2) AXA HACÎ EZÎZ	21 salî.
3) HACÎ MECÎD ARIF	61salî.	4) HEQÎ MIHEMED OSMAN	58 salî.
5) HEMÎD EBDOL	66salî.	6) MAM WAHO	63 salî.
7) EHMED MAM WAHO	16salî.	8) MAM ŞAKIR	51 salî.
9) BEKIR QADIR	62salî.	10) FAYIQ MAM QADIR	14 salî.
11) HEME XERÎB	46salî.	12) CUM'E CAMÊR	23 salî.
13) NAZIM HEMÎD	18salî.		

Cemawerê deverê ku Bariqê mirovkuj ji bo bicîhanîna ramyariya faşîstan ev guneha mezîn bi serî anî bi şanazî dinêrin li helwîstê efserê leşkerî ku berevaniya welatîyên xwekirî canê xwe qurbanî wî helwîstî kirî, û her di wî demî da jî nerazîbûna xwe diyar dikin ji helwîstê caşê xayin Şêx Cebar yê ku çî cara serê xwe bilindnekirî û bû ye amîrek di destê faşîstan da jibo kuştin û awarekirna kurên gelê xweye bedestelat.

*Şeqlawe ku nişana seyran û ciwanîyê bû bûye nişana xebatê û wêranîyê: Roja 16/11/1987 ê faşîstên Seddamî bi deyan welatî ku li 16/10/87ê girtibûn tîrbaran kirin. Û xebere tîrbaran kirnê gehandin malbatên 25 xebatkaran, lê laşên wan nedaneve xwedîyên wan û ji tirsan da rênedaye malbatên wan civînên tazîyê jêra danin. Tê gotin gelek ji wana li jêr şikencê şehîd bibûn û hemî li nêzikî nahya Guwêr xistine nav gorêkî tevayî. Evejî navên wan şehîdane:

MIHEMED EHMED. SERKEWT EHMED. HÎWA EHMED MIHEMED EMÎN. HEMÎD HEMEDEMÎN QADIR. SÎRWAN HEMÎD HEMEDEMÎN. MERÎWAN HEMÎD HEMEDEMÎN. NEWZAD MISTEFA HESEN. EHMED HESEN MISTEFA. SEFÎN OSMAN EBDULLAH. NERÎMAN OSMAN EBDULLAH. MECÎD HESEN WISO. WISO HESEN WISO. EBDULXALIQ HESEN WISO. EBDULQADIR HESEN WISO. CÎHAD TOMAPÎYA. YOSIF SILIWE YOSIF. HEMÎD XIDIR ÎBRAHÎM. MUSTEFA WISO REHMAN. HESEN WISO REHMAN. SABIR EHMED MUSTEFA (Lijêr şikencê şehîd bûye). MIHEMED MISTEFA. FELAH WELÎ. MISTEFA HELAQ. GÎLAN MISTEFA HELAQ.

herwisa di encama kiryarên leşkerîyên palewanane yê partîyên niştîmanî di bajêrî da encam dayn, rijîma faşîst roja 14/11/87ê xaniyên 13 welatîyan û tenûreka nanî û çayxanek û otêlek wêrankirin. Di demê wêrankirnê da kes agedarnekirbû, û welatîyek bi navê Çimen Merşîd Mela Şêxe birîndar ket û piştî demekî şehîd bû, ev jine diya du zarokan bû Evejî navên xwedîyên xanî û avahîyên ku li roja 15/11/87ê wêrankirin: TAHA EBDULREHMAN EFENDÎ. TAHA XURŞÎD BEG. KAKE EMÎN MAMIK. HEMÎD MISTEFA. HESEN QADIR OMER. OMER QADIR OMER. OSMAN SELÎM BEG. MISTEFA HELAQ. SELAHEDDIN EBDULLA. EHMED SEX MELA TEHA. MIHEMED KAWEYS (Xaniyê wî û çayxana wî jî). HISÊN ŞÊX EHMED. NECAT EBDULLAH REŞÎD. Û Otêl Selîm ya xudyê wê Slim mistefay. Û tenûra XELÎL MISTEFA MEHMED bi hemî tîsten tedave. Herwisa bazara sereki u hemî xaniyen ku liser cada giştî valakirîne û ji wêrankirnê ra amade kirîne. Ji ber van kiryarên faşîstan li bajere Seqlawa gelek xelk van kiryarên faşîstan gelek xelk ji bajêrê Şeqlawe derketine, û piştî daxistina dikan û bazarê bajêr vala tê xuyakirin û wêranîya xanî û avahîyan wêranîyên piştî şerê cihanîyê duyê tîne pêşçavan.

*Rijîma faşîst berde wame li ser bumbebarankirna gundan: Balefirên rijîma faşîst berde wamin li bumbebarankirna gunden dora Şeqlawe. Eve navên hinek şehîdane ku roja 16/11/87ê şehîd ketin piştî ku balefirên diktatorên nifşperestan bi tenan wîşî û napalm li gundê Firîze barandin:

1) RESOL HISÊN 40 salî. 2) MISTEFA HISÊN 36 salî. 3) TEWFÎQ RESOL HISÊN 14 salî. 4) ZUBÊDE HEMED 4 salî. 5) SEBÎHA EZÎZ 55 salî. 6) AYIŞA EZÎZ 50 salî. 7) ZIHDÎYA QADIR 15 salî. 8) FATMA EHMED. 9) TEHSÎN TEHA. 10) NÊRGIZ TAHA. 11) DÎLAN YASÎN 3 salî. 12) HÊMIN HIWÊZ. BO LAPERE (49)

BIJÎ FELESTÎNA AZAD, BIJÎ GELE WÊ

Di demekî da ku bi dilgermî dengû basên serhildana mezin li xaka Felestîniya dagîrkirî guhdarî dikin germtirîn silavên piştevaniyê ji çiyayên Kurdistana şoreşgêr dişînin bo xurt û gelê wî wilatî, gelê ku serê cîhanê anîye surmanê û bi kevra ketîye şerê zayonizma çek-

dar bi nûtirîn çekû amîrên serkutkirnê, şerê ku bi rastî bûye "Şoreşa kevîran" û ev navê tijî wateyên kûr û xebatgêrî xistîye ferhenga xebatê. Hêviya me pêtir dibit ku ew xelkê bi deyan sala li bindestê kolondaran û paşî libin destê dagîrkerên kolonyalîst û bi naçarî di nexoş tirîn rewsên aborî û civakî da di ordîgahan da dijîn, ev xelke yê têh nîyê jiyane û azadî û serbilindîyê wê biserkeve liser dijminên dagîrker yê ku maf û azadî û xaka wan ji destê wan standî. Û eve baweriya gelên bindest mikumtir dike ku dozên wanên dadmend her wê biserkevin herçend hinek caran direng jî bibe. Her di wî demî da pendeke bo dagîrkerên sayonîst û hemî dagîrkeran ku serencama kiryarên wanên narewa bi xelkî ra tenê lîsteka tijî rûreşî û şermizariye, û li dawiyê ji rûxanê herçendî çek û şarezayî hebin di hunerên çewsandin û zordarî, û serkutkirnê da.

Ji aliyekî din jî ev serhildane ya ku felestîniyên xakadagîrkirî ya sala 1967ê despekirî û birayên wan yê xaka dagîrkirî ya sala 1948ê jî gehîştîne netenê zilleyek bû di rûyê Israyîla dagîrker û hevalbendên wêyên Emrîkiyên Imperyalîst da belkî di rûyê fermanrewayên paşve rûyên Erebi jî daye yê ku hinek rews û biryar liser civîna serokên Erebi li Emman sepandin ku hevrikîya Erebi-Israyîlî wînda kirin û doza Felestîne ya dadmend xistî rêza dozên duyê û di kujîkên tarî da, û berê tiwanayîyên Erebi daye dijminekî "ji xwe çêkirî" <Iranê> ku ji demê serketina şoreşa xweve hevalbendiya xwe bi gelê Felestîni ra xuya kirî, helbet dayîrên Imperyalîstî û zayonîstî bi kûrî nexşe ji vê çendê ra danîne û kêfxweşiya xwe ji encamên wê ra diyar kirin.

Û vê serhildana li xaka dagîrkirî careka din selmand ku gelê Felestîne dijî hemî çareserkirne bi serşoriye ji otonomî û parvekirna berpirsyariye li navbera fermanrewayên Urîni û Felestîni û hemî projeyên zayonî û Imperyalî û paşverû û her çareserkirneka ku mafên wîyên rewa di vegeryan û helbijartina çarenûsî bidestê xwe liser xaka xwe û damezrandina welatê xweyê niştîmanîyê serbixwe têda nebin ew li di jî derdikevin.

Em jî li Kurdistane ku bi hemî awayên zordariyê û serkutkirnê û derbiderkirnê û dagîrkirnê tene me, em bi germî destên birayên xweyên Felestîni digivêjin û hest dikin her kevrekê di rûyê zayonîstên dagîrker tê havetin kênceka aktîv ya rastewxwe li giyanê xebatgêriyê yê pêşmergehên gelê me dike li dijî fermandarên Eflekiyên faşîst, û vaye herwekî me gelek caran bi çavên xwe û bi kiryar dîtî doza azadiya mirovan yeke.

*Şerm û serşorî jibo zayonîstên dagîrker û hevalbendên wan yê Imperyalîstên Emrîkî.

*Bijî Felestîna azad û bijî gelê wê yê Xebatkar. MEKTEBA SIYASÎ

12/1/1987

PARTÎ DÎMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

BIJÎ NEWROZ NÎŞANA ŞOREŞÊ Û SERKETINÊ

Cemawerê gelê me li hemî parçên Kurdistanê û li pir welatan sahyana digêrin bo cejna xweya neteweyî, cejna xebatê û şoreşê, cejna rûxandî na textê zordaran, cejna têkoşînê û berevaniyê ji mana xwe, cejna ku nîşana xebata gelê kurd di rûyê dijminên xweyên nifşperest û faşîst Qiroka KAWeyê asinkarê palewan û serketina wî li roja Newrozê biser Zehakê sitemkar ya bûye cejneka mêjoyiya mezin gelê me şanaziyê pêdike. Û her wisa helkeftineka neteweyiya mezine tim berdewamiya xebata gelê me dupat dike di rêya pêkanîna armancên neteweyê Kurd da li rizgarî û biryara çarenûsî .

Gelê Kurd bi dirêjayiya çend sedsala xebateka sext û dijwara kirî li dijî dijminên dagîrker û şofênîst. Eger vê xebata dirêj û berde- wam hemî encamên xwe pêkneanîbin jî jiber lihevûna dijminan û rewşên babetî ku hine caran rewşa xwebixwe jî pêra bûye û kawdan pê tir aloz kirîne lê dîsa jî gelê kurd şanaziyê dike bi xebata xweya mêrane û ya tijî şoreş û serhildan û çî cara ser ji dijmina ra şor nekiryê ligel şikestinên ku hatin pêş jî , û şoreşên Şêx Ebdula Neh- rî û Şêx Seid Pîran û serhildana Ararat û Dêrsim û şoreşa Şêx Mehmû dî û şoreşên Barzan û Komara Mehabad û şoreşa niştimanî ya Îlûnê û şoreşa rizgarîxwaza gelê me ya ku ji sala 1976ê li KURDISTANA IRAQÊ helbûy wê di dîroka neteweyê Kurd da tim bimînin.

Û têkoşîna qehremananeya cemawerê neteweyê me li hemî parçên Kurdis- tana xweştivî nîşana berevaniya gelê meye ji hebûna xwê û mafê çare- nûsî.

Ey cemawerê şoreşgêrê Kurdistanê
Ey hêzên niştimanî û demokratîkên xebatkar
Ey azadîxwazên cihanê

Parçekirna Kurdistanê piştî şerê cîhaniyê yekê û peydabûna kolonya- lî ya nû bi şeweyên modêrn li dijî daxwazên gelan astengên din danî ne pêşya xebata neteweyê Kurd û daxwazên wî di pêkanîna armancên xweyên rewa daçûnkî Imperyalîzm û rijimên paşverû û faşîstên pêvegi rêday hewl didin jibo xeniqandina xastinên gelên bindest û bitaybe- tî di devera me da, ya xwedî giringiya stratijîk û aborî, Ca harîkarî û piştevaniya Israyîl û dewletên paşverû û faşîst dikit jibo lêdana tevgerên rizgarîxwaz û hiştina deverê li jêr destelatdariya xwe ya kolonyalîstî, û jibo belavkirna yekgirtina xebata gelan û nehêlana dozên wan yêr dadmend û li pêşya wan da dozên KURDÎ û FELESTÎNÎ. Ji lewra dupatkirna yekîtiya xebata gelan û netewan jibo mafên xwe û serxwebûnê meseleka bingehiye jibo pûçkirna pîlanên Imperyalîzmê û zayonîzmê, û bi taybetî di vî demî da ku xebata gelê meye Kurd li Ku- rdistanê serketinên mezin bidestve anîne di pêkanîna yekîtiya hêzên şoreşgêrên Kurdistanê da û pêşketineka pêşçav di hevrikiyê da li di jî faşîzma dîktator, û pêşmergehên qareman şerekî berevaniyêyê pîroz dikin li dijî hêzên rijîma faşîzm. Û raperîna gelêriya mezin li Fele- stîna dagîrkirî ya berdewame li dijî dagîrkerên Israyîlî û jibo ma- fê çarenûsî û li dijî pîlanên Imperyalîzmê û zayonîzmê û paşverûyên Ereb yêr ku hewl didin mebestên xwe û çareser kirnên pûçkirnê liser gelê Felestînî bisepînin.

Ey kurên gelê meye mezin

Rijîma faşîsta Iraqê yaku gelê Iraqê tûşî şerekî wêrankar kirî . li dijî Iranê her roj kirettirîn kiryanan bi dirindetirîn awayên faşîs- tî , herwekî ji hemî xelkî ra aşkiraye, tîne serê cemawerê Kurdistana- nê û gelê Iraqê tevê, bi armanca serkutkirna Tegera Rizgarîxwaza Ku- rdî û destbiserda girtina mafê gelê Iraqê di azadîya derbirrinê û

JI RAPORTA RAMYARÎ YA PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

KÊMATIYÊN NETEWYÎ Û VATÊNIYA BEREVANIYÊ JI MAFÊN WAN

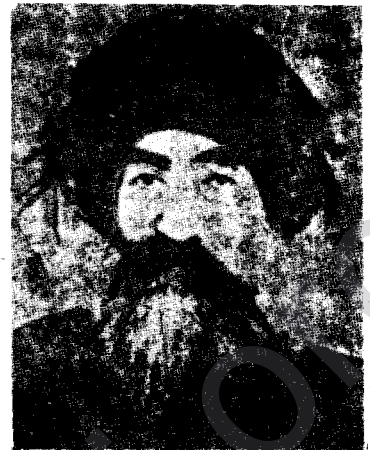

Jibilî bajêrên Iraqê yê serekî wekî Bexdad, Besra û Mosil para pêtir ji wan cihên ku kêmatiyên neteweyî û ayînî mîna Turkmana û Aşûrî û Kildaniya têda dijîn dikevin nav Kurdistanê yan jî liser sinorên Kurda. Çunkî partiya me bawerî bi hevgirtina rênçberan ji karker û cotyara û kasibkara û roşenbîrên şoreşgêr heye, bêy ku binêre netewe yan ayîn yan jî esl û resenê wan, dibînin vatêniye "Wacibe" liser me bawerî ya xwe dupat bikin bi pêwîstiya pêkanîna wekhevîyê li navbera kurên van kêmatiyên û Kurd û Ereban da û dan pêdanê bi mafên wan yê çandeyî û danana yasayên kêrhatî jêra û dezgahan jibo bicî kirinê ku ew bixwe karên xweyên rêveberî û dadgehî bigêrin li wan deveran ku bi awayekî berçav lêhebin. Partiya me bi rêbîrî xwe girêdayî dizane berevaniyê ji mafên kêmatiyên bike, û deriyê partiyê vekirîye ji her kesî ra ku bixwaze bêtin rêzê. Û dibîne rêbîriya pêşverûyên kurd tê pîvan bi qasî berevaniya wan ji mafên kêmatiyên, û ne bitenê berevanî kirinê ji mafên gelê Kurd bi tenê.

Liser bingehê van bawerîyan û helwîstên mirovatî û xebatgêrî rêberên partiya me karîne baştirîn peywendîyan çekin bi rêber û serokên ramyari û civakî yê Turkman û Aşûrî û Kildan ra, û eve jî piştevanîyeke ji partiya me ra, û partiya me li gor hîmên xebatgêriyê li biratî û dadmendî û wekhevîyê da û wergirtina mafên neteweyî û demokratîk ji tevan ra we van peywendîyan pêşbêxe. Birastî ji mafên kêmatiyên neteweyî girêdayne bi mafên gelê Kurd ve çunkî bingehên rêbîriyên wan yekin. Û bi kiryar bi pêkhatina 11/Adarê/1970 ê ra mafên çandeyî ji Turkiman û Aşûrî û Kildaniyan hatin dayîn û bi têkçûna pêkhatinê mafên wan jî neman.

Liser bingehê "Jihev belav bike û fermanê liser bike" koledaran û fermanrewayên paşverû û nîşperest tim hewl dane nakokiyê bêxin navbera kêmatiya û Ereban yan jî berê li navbera wan û Kurdan da. Û rijîma diktatora nîşperest heyamekê berî hêrişê xwe boser gelê me li buhara 74ê jî hewl da lê serneket jiber ew bawerîya linavbera gelê Kurd û Kêmatiyên da peydabûy bitaybetî linavbera serokatiyên ramyarî û civakî da. Kêmatiyên neteweyî û ayînî jî têra xwe serkurtkirin û çewsandin û derbiderî dîtin ji destê reşekên rijîma diktator û şovênist. Gelek serok û kesên civakî û xurtên xebatkar ji Turkmana di xwinê da xendi qandin. Û bi hizaran Aşûrî, û hinek ji Kildanî, jiber teror û serkurtkirinê naçar mişextbûn û ji welatî derketin, û eve lipeşçavên rijîmê çêbû û hinek jî destê wê bixwe têda hebû, û bi vê çendê Iraqê destêkek ji welatiyên hunermend ji dest dan ku kadroyên navînî pêktînin, di wextekî da ku rijîm bi milyonan karkerên biyanî ji derve tîne. Çendî re wêşa aboriya wan welatiyên rênçber li derve xweşe jî lê tim dilxwazên welatê xwene û dixwazin ji jiyana dûrî û derbideriyê rizgar bibin. Di ayindey da her rijîmeka demokratîk divê ve daxwaziyê bide pêşçavan û rê xweş bikit jibo zivîna her kesê ku bixwaze bizivire welatê xwe û bi azadî û serfirazî bijît.

ŞOREŞA DÊRSIM

Ev gotare li roja 28/Hizîran/1987ê bi zimanê Tirkî di govara NOKTA da hatibû belav kirin, ji ber giringiya vê şoreşê û jibo ron kirina kujiyekî tarî ji xebata gelê Kurd, me pêwîst dît wê gotarê wergerînin ser zimanê Kurdî û pêşkêşî xwendevanên PÊŞENGÊ bikin.

STÊR û BIZAV

"Dersim ji hikometa cîmhoriyeta me ra wekî kûnêrekêye "Kulkekêye", ji bo rê girtinê li pêş ihtimalên xeter û jibo silametiya welatê me ev kûnêre pêwîste bê kelaştin. Eger kesek hizir bike bi vekirna dibistana wan bînit ser rê, yan jî wan mijûl bikit daku rawestin eve ji xeya lekê pêve tiştêk nîne."

Hemdî Beg, Mufetişê Mulkiyetê, bi pêşkêş kirina vê raporta jorîn boye rên Dêrsimê nîzk dikirin, û piştî demekî kurt navê Dêrsimê dibû Tuncelî û yasayên taybetî jêra derdiketin, û li dû wê xwîn dirijya. Tevayiya van pêşî 50 sala bû, û dê heta 50 salan kes liser napeyivit (Axiftin liser wê qedexeye.)

Muhsin Batur di sala 1985 ê da di pirtuka xweda (Lênerîn û bîranîn) da dibêje: "Rojekê ji Tîpa mera ferman hat ku bi şemendefirê veguhêzîn Eleziz ê, û piştî demekî kurt ji meşqê emê biçûna devera Dêrsimê. Em li fargonên barî siwar bûn. Li Xerpûtê li binê çiyê da me çadir danîn, û piştî demekê kurt me berê xwe da bajêrê Pertek û me du meha "Meşqên taybetî" kirin. Ez ji xwendevana dixwazin li min biburin çunkî ez nikarim tiştê min di van du meha da dîtîn bêjim." Wî tiştê ku di jiyana xwe da dît xwe ra veşart wekî gelek kesên din jî veşartîn. Beriya 50 salan "Tiştên" giring çêbûn lêbelê berebabên xurt yê iro kê mabû navê Dêrsimê jî nezanin. Kilîla fêmkirna iro, yanî "duhî" hatibû jibîr kirin.

Piştî nîvsedsalî (50sala) "NOKTA" serpoşa "Duhî" rakir, belge û nameyên ku di arşivên Inglîzan da di tariyê da diman û weşanên veşartî yê bi navê "Serhildan di Cîmhoriyeta Turkî da" û şahidên wê rojê yê ku mayne sax... Ev hemî wêneyekî li ber çavan radêxin; Serhildana Dêrsimê Ji buhara 1937ê heya buhara 1938ê du herişên serkutkirnê. Bi hezara mirî û bi deh hezara mişext.....

Her tiştî bi pirê despêkir "Boyerên 1937ê bi pirê despêkir. du sê kesa pira darî şewitand, kesê nezanî kî bûn şivan bûn yan kesekî dî, belkî jî ew nebin, dibit jî nezanîne şewitandin, piştî wê despêkir. "Welî Celîk kalê 60 salî, ji Qureşa, mesela pirê wisa digot. Lê mesela pirê di belgeyên civata bilinda leşkerî da wisa hatibû: Rûdana yekem ji êxistina pirê û birrîna têla tîlefônê dest pêkir, di 20-21/Adarê/1937ê." Pir liser çeme Xerçik bu, pir çiriskek bu, çawa sere cihaniye yeke bi kuştina welîehde Ostêrya (Nemsa) despêbû, şewitandina pirê jî di rûdanên Dêrsimê da wisa bû. Pirê ew agirê çend salî geşkir, vî agirî xuya kirku Dêrsimiya leşker û bac qebûl nedikirin. Dêrsim qulincek bû. Yasa ya Tuncelî di 1935ê da di rewşeka wiha da hatibû, ligor yasayê parêzgar û fermandar xudî destelata wezîran bûn, wan dikarî li çiyê Qaymeqamî efsera danin û serokên şarevaniyê biguherin û çiyê gunda û me rkezên qeza jî biguherin. Her kesê wan bixwesta dikarî jî bajêrî derxînin. Ya giring mesela maf bû, ligor yasaya Tuncelî dadgeh bi şeweyên nû çêdibûn.

Naşît Olox (Rojnamevan) di pirtûka xwe da bi navê "Tuncelî ji medeniyetê ra vedibe" da dibêje: " Xerabiyên kevn tîna paqij kirin" û wiha jî dibêje: Li bajêrên meyên Rojhilatê da Kûrehên xiyanetê hebûn ku we latê me tehdîd dikirin. Axatî xurt dibû ku wek exsîran kar bi xelkê me dikirin. Ev sîstema han ya eşîrtiyê bersînga rijîma Kemalîst digirt û ji fermana rijmê derdiket."

Şukrî Bayqere ji NOKTA ra wiha dibêje: Di 1937ê da berê rê hate çêkirin, paşî me bihîst ku eve rêya leşkeriye. Wî çaxî ez 19-20 salî bûm, boyer wisa bilez çêdibûn ku di nava 2-3 rojan leşkera her tişt lipêş ya xwe rakir û tiştêk nehêşt."

Berê rê hatibû Dêrsimê, dûvra bi balefiran belavok hatin belavkirin, li 4ê Gulanê 1937ê ligor belgeyên leşkerî belavok bi zimanên Osmanî, Turkî û (Herêmî) hatibûn nivîsandin. Belavok wiha bû: "Ew belengazên ku dixwazin we bixin serhildanê bigrin û teslîmî rijîmê bikin, yan jî ew bixwe bila teslîm bibin, bi vî awayî hûnê bêguneh bîn hejmartin. Yê ku bê teslîm kirin yan jî bixwe teslîm bibin wê bi şeweyekî dadmend bîn dadgeh kirin. Lê eger van tiştan nekin me hawîrdora we girtiye, ji aliyê leşkerî ve hûnê bîn qir kirin."

Biryara civata wezîran, ya di wî demî da nihênî, wiha dibêje: Eger tenê bi êrişan be wê kûreyên serhildanê li ciyê xwe bimînin, jiber vê çendêye ku çek bikar aniye û yêku bikar bîne heya dawiyê û di cî da divê bête bêdeng kirin. Wêran kirina gunda ji rihve û bidûrxistina malbatan bi pêwîst hatiye zanîn.

Di Dêrsimê da gav bi gav dîrok dihate çêkirin. Yek ji wane ku di wê dirokê da jiyayî Mihemed Kangotan bû, di 1937ê da 11 salî bû, ew wêde mê wisa tîne bîra xwe: "Ebdulla Paşa (Alpdoğan) dema hat xudiyê hemî destelatan bû, hem dadgehî û hem jî ldarî, bixwesta dikarî herkesî bi kuje. Ji hemî serok eşîran ra ferman derxist, ji kalkê min ra jî serok eşîrê Qerebalî, fermana paşay wisa bû: "Her kes wê çekê eşîrê tevê bi şîne, kum qedexeye, divê şepqe be." Kalkê min 100-150 çek wekî êzingan li dewaran bar kirin û jêra şandin. Herkesî şepqe bikar anî, şepqe li bazarê nemabûn.

Dest bi çêkirna rê kirin... Di demê nexweşiya Etaturk da bû, Ebdula paşa sê tişt ji me dixwestin; "Hûnê biçin leşkeriyê. Hûnê xwikê bidin. û hûnê çavê xwe bernedin malê hev... Tevlî van fermanên Ebdula Paşay di sa rûdan çêdibûn, lê ev tiştên ku çêdibûn pêtivî vê qetilamê nebû.

Mesela çekî di belgeyên civata bilinda leşkerî da jî hebû, Waliyê Diyar Bekrê Cemal Beg jibo teftîşa Dêrsimê kiribûne berpirsyar, wî ji wezîrê navxweyî ra ev raporte şandibû: Ji sê çar kesan pêve tevlî axa û serokan jî hemî xelkê Dêrsimê bi awayekî bê wêne di hejarî û belen gaziyê da avjeniyêdikin (Melevanya diken), şelandina ku tête kirin tev da ji tirsê jiyana xweye, heryekî Dêrsimî jibo jiyana xwe û parastina malê xwe naçare çekdar bibe..."

Çi raporta Cemal Beg û çî raportên istixbaratê hikomet dibir armancekê (Bêdeng kirna Dêrsimê pir Pêwîste).

Di weşanên civata bilinda leşkerî da ev tiştê hebûn: "Bûna bikaranîna yasayên Tuncelî divê ku Tuncelî bikeve bin kontrulê, û jiber vê çendê li nahiyên Kahmot, Sin, Qere Oxlan, Amutka, Danzik û Heyderan çêkirna Qerequlan û avakirna bingehên wan despêkiribûn.

Ev karê han ne li gor kêfa wan axa û serok eşîran bû yê ku li hikometê nedûr, bitaybetî avakirina qezayekê li Qalanê tirsê wan axan zêde kir bû. Di vî navê da propaganda hinek ermeniyên ku ji Sûriyê hatîbûn devera Tuncelî û yê Elişêrê Qoçgîrî tirsek mezin gehande xelkî. Serok eşîrê Ebasî yê jor Seyid Rîza: "Ji eşîra heyderan, Demanan û Qureyşan ra zelamên xwe rêkirin û biwan ra li dijî hikometê peyman danîn." Berê yêkê yê vî peymanê şewitandina pirê bû. Ser vî çendê biryar hate dan hikomet pêtir berê xwe bidit deverê: "Rûdana dawî û dengûbasên ku digihiştin xuya dikir ku gav avêtina hikometê di nav Tuncelî

wê qirkirin hatibû danîn. Di arşifa Civata Bilinda Leşkerî da wiha di got: "Wekî hatiye fêm kirin bumba 50 kîloyi yaku ji balefira Sebîha Gogçen hatiye xwarê ziyaneke mezin daye eşqiyayên ku di bakurê gundê Keçizekên ra revî bûn."

Mehmed kangotan di bîrhatinên xwe da di arşifê da wisa nivîsiye: "Ca rekê gotin vaye eve ji bakur ve tîn, ji xwe diya min ya hişyar bû, ez û birayê xwe ji gundî derxistin, em li pişt girî bûyn, gundî gişt li nav baxçên gundî civandin. Dengê mitralyozan digiha me, agir berdaye gundê me. Qesra me mezin bû çavê min lê bû, dema agir vexistin min dest bi giryê kir. Gundî dane ber gulla, jiblî ew kesên revî kes sax nema."

Di wê dirokê da (Hizîrana 1937ê) Civata Bilinda Leşkerî liser vê meselê wiha digot: "Paksazî dom dike, gelek gundên eşqiya tîn şewitandin ji ber ku eşqiya ketîne tengasiyê. Di şerî da pir ziyana didin, gelek dewar û pez tîne civandin û teslîmî qeymiqamî dibin."

Wekî van ristên jorîn di gelek raportên serokê civata Bilinda Leşkerî da dihatine dîtin. Di van raporta da pir cara navê Seyid Rizay jî hatibû. "Dawiya Tirmeha 1937ê li hemî herêmên eşîretên ku ketîne ser hildanê çî çem û çiya û çî dever nemane ku nehatibin pak kirin. Tevlî hemî hewlên ku dibin hêsta Seyid Riza û kesên nizîkî wî nehatine girtin."

Wan rojan Seyid Rizay namek ji wezîrê derveyê Inglîzî ra dinivîsî, ew nameya ku Seyid Rizay bi navê Ceneralê Dêrsimê îmza kirî piştî 50 salan niha di rêya govara Nokta da derdikeve. Wî di nama xweda ji Inglîzî alikarî xwestibû, lê mixabin hêviya wî bi çî ne anîn. Wezîrê derveyê Inglîzî nivîsokek ji konsilê xwe ra li Istanbul şandibû û têda wiha digot: "Eger bi awayekî neresmî hûn bi hikometa Turkî bidin fêm kirin ku me pûte bi nameya Seyid Rizay nekiryê." Tarîxa vê nivîsarê jî xerîb bû. Roja 5/10/1937 liser bû. Seyid Riza roja 10/9/1937ê hatibû girtin. Ji vir xuya dibû ku ramyariya Inglîzî li bendê bû ku bizane giranî wê bi aliyê kê dabe. Helsingandina ku Inglîzî dikir bi ziyana Seyid Rizay temam bû. Serokê eşîra Ebasan (Seyid Riza bixwe) hatibû girtin. Li gor xeberên hinek jêderan ev girtinê di encama "teslîm bûnê" da bû, û li gor hinekan jî Seyid Riza jibo giftûgoya bi hikometê ra, ku hikometê bang kiribû, çû bû Erzincanê lew hate girtin.

Serhatiya Seyid Rizay di 18/11/1937ê bi dawî hat. Seyid Riza, kurê wîyê biçûk Reşîk Hisên, biraziyê wî serokê eşîra Yosifxan Qenber û serokê eşîra Qureysan Seyid Hisên û ligel 10 kesên din li sêdarê dan. Ev dawiya sehildana 1937ê bû. Serok wezîrê wî demê Ismet Inono liser bi darvekirnê wiha dibêje: "Me mesela Dêrsimê nehêla û bi dawî anî. Em ji problema Dêrsimê rizgar bûyn. Me Dêrsim bi hemî awayên leşkerî paksazî kir."

Lêbelê mesele ji meydanê ranebibû. Sala 1938, dîsa rûdanên nû çêbûn. Rojnamevan Naşî Olux wiha digot: Vêcarê nerehetiya li devera Qalan des pêkir. Beriya vê çunkî rûniştîyên Qalan rihet rûniştibûn kesî dest li wan nedida. Jiber ku avakirn û karê dewletê negehabû devera wan li bin tehrîka axa û şêxan da êriş birin qereqûla Dêrsimê, zivistan hati bû çiya bi befrê xemilî bû û rê hêsta venebibûn, hikomet li benda havînê bû da hêrişeke bibe ser. Dema dinya xweşbû leşker kete Qalanê.

"Buhare" ka din bû, li Dêrsimê dîsa amadekirin hebû û li hêviya buharê bûn, lê amadeyiyên vê carê bi awayekî rêkûpêk û tedbîr giran bûn. Serok wezîrê Celal Beyar bû. Rojnamevan Naşî Olux bizavên 1937ê û 1938ê ji nêzîk ve çavdêrî dikirin û di pirtûka xwe da wiha digot: "Celal Beyar wê salê nû bibû serok wezîr. Tevlî mesela Dêrsimê bi meseleyên din yê navxweyîve mijûl dibû û wî digot (Isal biherhal emê mese la Dêrsimê biqetînin. Tedbîra meya bingehîn ewe leşker li dora Dêrsimê wezîfey bistîne, wê paksaziyeka giştî bike û meselê ji kokê ve rake û bavêje."

Jibo tevgera 1938ê (ya hikometê) hertişt amadebû. Heta pirtûkek rênema jî çap kirbûn. Pirtûk ji aliyê waliyê Tuncelî û qumandarê leşkerî ve hatibû amadekirin. "Di derheqa lêgerîna eşqiya û paksaziya gunda û civandina çek pirtûka rênema"

SERBAN ÇAWA TÊN ŞEWITANDIN: Hemî tiştê pêwîst jibo qirkirnê di pirtûkê da hatibûn. Bo nimûne di para şeşê da wiha digot: Gundê ku tivin ga pavêjindivê bê şewitandin, û di para heftê da di şirove kirna şewitandina gunda da digot: Jiber ku mal ji kevr û xakê bûn tenê ban ji dara çêbibûn, jibo şewitandinê divê axa serbanî bê hilandin û dar biderkevin û agir bi wan daran bikeve û mal wê bişewite. Di deriyê xaniya da divê êzinga kom bikin û bişewitînin. "Pirtûkê di para civandina çekan da jî digot: "Jibo ku mirov naçar bibin çekî bideneve di vê jin û zarokên wan bèn civandin, û gefa lêbikin. Pirî caran encamên baş hebûn, û divê malên wan kesan bèn şewitandin."

Ligor peyva Şukrî Baykara, ku di wî demî da jiya bû, şerê man û nemanê li Tuncelî despêbibû. Di weşanên Civata Bilinda Leşkerî da şerê 21ê Tîrmehê/1938ê li Laçe wiha digot: Eşqiya revîbûn û ketibûn şkeftên devgirtî, leşkerê meyê qareman dorên wan girtibûn, jiblî top û mitralyoza ala 25ê jî çû serwan, ji aliyê mefreza istihkamê ve bumbe hatin havêtin û ewên linav şkeftan da hatin kuştin, kesê ku ji tirsê derdiketin jî dîsa dihatin kuştin. Bi vî awayî di wan şkeftan da ku êriş çûyi ser 216 eşqiya hatin kuştin. Herwisa jî leşên 12 kesan di nav çemê Munzir ê da hatin kuştin."

Di weşanên Civata Bilinda Leşkerî da navên kuştîyan û jimarên wan li pey hev rêz bibûn. "Ji eşqiya 20 laş... Bi êrişa revdeka balefiran pêtir ji 40 kesî hatin kuştin... 49 kesan ku dixwestin bazdin hatin kuştin... Ji çar gundan laşên 395 eşqiya kete dest...". Û nimûneka di jî: Ji lîwaya çiyayê Mamek ê hêzeka me êriş bire ser gundê Catê, di vê hêrişê da tevî ku eşqiya bersiv jî da lê gundiyên Catê bi hawar û qîrîn û bi awayekî perîşan baz dan. Di vî şerî da eşqiya 70 kes bûn 20 jê hatin kuştin."

Lê ew tiştêkî asayi bû di raporta da tenê xeberên zuha û jimare hebûn. Extiyara ku di wî demî da jiyayi Menez Aqqaya ji NOKTA ra tablo yeka bi ruh dikişand, wê digot: "Ez wî çaxî qîzeka ciwan bûm, çend caran leşker hate gundê me û zivirî çû, serê ewil tiştêk bi me nedikir, me jiwan fêm nedikir ew bi Turkî dipeyivîn. Cara dawî hatin gundî he mî civandin em 200-300 kes bûn zarok û extiyar tevî hev bûn em bir ne qiraxa çemê Deyrmentaş, ji mera gotin emê çekê we kom bikin û we azad kî, lê li teniştê çem em dane ber gulla. Mêrê min jî kuşt, em sê kes tenê rizgar bûn. Min di nav çemî da xwe bi darekî ve girtibû û ez wisa rizgar bûm. Çend rojan em li tenişt wan laşan jiyayn, êdî wiha bibû ku navê tirsê nedihat bîra me."

Fertena 1938 ê di dawiya llunê da sar dibû lê bi hizaran laş li dû xwe bicî hiştin. Ligor weşanên Civata Bilinda Leşkerî 4000 kuştî hebûn. wekî tê gotin di şerê rizgariya Turkiya da 4000 şehîd hatin edan yanku eve jimareka biçûk nebû. Lê dîsa jî ev jimare (Ya kuştîyên Dêrsimê) neya rastbû, ji ber ku jimara kuştîyan tim rast nedigotin, digotin li filan derê 7954 sax û mirî hatin girtin, bi vî awayî jimara kuştîyan veşartî dima."

50 -60 hezar leşkerê taybetî ku şandibûn ser Tuncelî hêdî hêdî zivîrîn. Serhildan nemabû, yên ku mirn mirin, lê yên ku mayne sax.... Ji bo wana civata wezîran biryara mişextkirna 6-7 hezar kesan ji devera Dêrsimê derxist bo Rojava Turkî.

Kunsulê Inglîzî li Tirabzonê ji Balyozê meznê xwe li Enqere ra nivîsand "Êdî tiştê tê gotin eve ku mesela Kurdî li Turkî nema."

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

JI XASYETÊN DERELEGATIYA KURDÎ

Amâdekirna: HEVIND

Her wekî dîrokvanê kurd Şeref Dîn "Şerefxanê Bidlîsî" wênekirî diyar dîbit ku berî çerxê çardê civakê kurdî bû du çîn, reş û spî. Derebega bixwe demê berê xwe didan mirovê Kurd da bêjnê; Ez maqûlim, tu kirmancê reşî. Lê ev hewsengandina he ya hevger pêtivî vekolîn û nîşankir-nêye. Di civakê Kurdî da sê rengên derebegatîyê hene:-

1) Derebegên MÎR yanku ser yan serok, van mirovan, evên ku xwe dadinan qeralên biçûk dparastbûn bi hêzen çekdarên mezin û bihinek êlen jêr dest û digel serokên wan. û hergav ev mirove xwe dhejmêrin ji resena xelîfên Busirmana. l, vére jiblî destelatdarîya derebegatîyê destelat dariya ayînî jî ketet lepê wan da, yanku bûne nûnerên destelata ayînî û dinyayî herduya, û van mirovan l, helgirtina xwîkên derebegatîyê yê asayî hinek rengên diyarya jî werdigirtin û navmalya wan pê zortirî lê dihat.

2) BEG; Da serokatîya êleka dirustken ku di nav vé êle da hinek binemalên heyn. Van bega çî bingehen ayini nebun, le btene dgehistine binemalên navdar, û begî btinê xwîkên derebegatîyê ji cotyarên rêncber werdigirtin digel dagîrkirna wan bi hemî rêkên pêçebûnê.

3) AXA, serokê binemalê bû.

Di éla Hesênî da ku Temer AxAy bi réve dibir "niho nevyên wî li çiyayê Elegez dijîn" serokê vé élê hinek derebeg hebûn meserbixwebûn, bo nimûne Silêman Axa li gundê Zorê ew û éla xwe ser bi Temer AxAy ve bûn, û ya hejî gotnêye ku peywendiyên derebegatîyê dinav éla Hesênî da yê heyn jiberî sê sed sala pitir. S, A, Yegzarof liser vé çendê dibêje "Li du gotinên Hesênî AxAy bapîrên wî serokên éla wî bûn li Misopotamya wî demê ku hêsta ew li wêrê. û bîra wî ji navên sazkerên binemala wî nahêt, btinê heft piştên serjêhil ji navên serokên éla dizanî, véca zîncîra babkên Hesênî AxAy de bi vî rengî bit; Mihemed Axa, Baqiraxa, Dawidaxa, Qelederaxa, Osmanaaxa, Hesenaaxa, Temeraxa û Hesenaaxa bixwe, ew dibînit ku binemala wî kêmîtir ji sê sed salaye hukmî li éla wî diket. Berî şoreşa Oktoberê Oso beg kurê Hesenaaxay serokê vé élê bû, û stûvankê nehê ji dara vé binemalê, Osobegî pêjîyareke rûniştberî ji seranserê Qewqasya werdigirt, wî demê ku wî Kurdên gerok li deverên jêr destê Ūrisê qeralî dagîrkirîn.

Husa dêbînînin kenkenên derebegên Kurda nûnerîya herdu destelata dikir ayînî û dinyayî di demekî da, û ev riyalîzme bû yek ji rêkên giring ji bo jêrdestkirna rêncbera, bo nimûne Mîrê éla MILLÎ hersal wekî axa yekî da xwîkê û bacê û hertiştêkê bo wî baş komket. Herwisa da zikatê hergirî, yan jî her cotyarek yê pévebestbû ku hersal dehêkiyê bidetin, liser pêşkêşkirna qurbanî ra, eva ku digotinê "Xêr", û bi rastî ev pévebestine pêtivibûn liser hemî kesên éla jêrdest, hemî bacên nîşankirî bo berhev dikirin çunkî dadina yek ji paş xelîfey. û bi merema behiskirna cotyaran derebeg bi harîkarîya hinek mirovên ayînî, şex û mela, darabin bi belavkirna hinek nerastiya jibo başya wan; Bê zikat û bê xêr tu çî cara nabîye mêr. Bi vî rengî çîna destelatdar bi hemî hêza xwe û bi hemî rêya bêgarkir bo peytkirna avahiyê xweyê îdolojîk yê hindavî jibo parastin û bihêzkirna destelata xwe.

Ji xasyetên derebegatiya Kurdî ya hevbend bi jiyana koçerîya xelkîve parastina peywendiyên êlî bûn bi awayekî aloz ku hemberî wê nabînin li cem gelên Rojhelatê. Bo nimûne gelek êlên Kurda rêdara tîrgerî dîparast... Ji wana da herdu tîrên şex û pîra bine parçe parçe bo hinek tîrên biçûktir, hemî ji xwe bi xwe dgirtî bûn, hat û çûn di nav vé tîrê bo tîra di çenedibû, belê pa birastî parçek ji herdu tîrên şex û pîra bere bere hate guhaztin bo tayê nizm û rewşa parçên hejar ji tîra wekî rewşa cotyarên mayî bûn çî tişt nebûn, kar dikir wekî cotyar û şivana, heta hinek caran parçek ji wana wekî koleya lê dihên. Hosa

ve dêbînîn di tîrê da çend zengîn û xopêçêbûya, û para pêtir ji yên dijîn di kawdanên berteng da, yan jî hemî dpêvebestin bo edakirna pê tviya û bernevkirna xwîkên derebegatiyê bo serokê-tîtê, û ya hejî got nêye ku navên tîra û nav û nişanên ayînî li cem Kurda bi layê Pir û Şêx û Qewalave dihên birengêkî paşvemayî, yanku destpêdiken di maleka navdar da, li vêre ya giring ewe diyarkeyn ku gelek van nava dihergirin, lê pa bêt ku bingehêkî ayînî û pîrozkirneka kesatî hebit, ewjî wekî hemî cotyaran kar diken û ev mirove ewin yên ku di cihekî ayînî derkeftin bo karê kiştukaliyê, û eve liberî hîngî hejar bûne û paşî yên bûne kirêdar û palên kiştûkalê, li vêre rewşa wan wekî rewşa hemî hejarên diye, û me nimûne yên heyn liser hinek gunda ku xelkê wan ji vî rengiye, gundê Estafloyê ser bi qeza Surmalinskê li devera Êrîvana borî da, xelkê vî gundî pêkhatiye ji 39 mala, şêx bûn û para pêtir ji wan di jiyaneka berteng da kar dikir wekî kirêdara, û nimûneya vî gundi disa de li devera Qars da ji binin, bitaybetî li gunden Siçalokusa-Sogutloyê û jibîlî wan jî, belê pa dinav zelumên ayînî yên Kurda da xudan milkên mezin jî yên heyn. Bo nimûne Şêx Ebdulqadirê Geylanî xudanê 78 gunda bû û digel koleyên wan, hemî xelkê wan gunda jêr destê wî bûn. heta bi sedeha malên li bin lepêwî bi egera bîrsî bûnê mirin jî, nexasme li despêka çerxê nozdê wî demê ku taon ketiye nav rêlê wan da li vê deverê. û ew cotyaren liser axa vî aaxay kar dikirin radibûn bi çandina tûtî û birincî û tirî û ligel daristanên berfire ji zeytûna, û hemî erdê vî aaxay yê avî bû û cokên bitaybetî di navda diçûne xwar, cotyar dipêvebest bûn bo avakirna sikra û pira û rka û her tiştêkê hosave, û cotyarî ga û hûrubarên xobixwe bikar dînan û xwarin û vexarnên wî jî liser wî bûn, û lihemberî vê hemyê jî pêncêkê werdigirt, lê hêsta cotyarî keda xwe wernegirtî da binekdarên axay de sthavênê û zikat û xwîkên derebegatiyê jî wergirin.

Derwêş hebûn ser bi kenkenên xudan milk, evên xudan tekî. Tardovî dengê xwe liser zelumên ayînî yên xudan milk diyarkirye wekî nivîsî:

"Bi rex serokên mezin, anku mezinên xana (Ew jî serokên parçên êla û endamên biçûk di maleka mezinda, û binekdar û kwîxa, Pêtviye em zelumên ayînî û hêja jî pavêjîne liser gomitkê derebegatiyê, û bi taybetî şêxên tîrên gerok, gelek ji van şêxan xudanên terş û tewalî û xudanên milkên mezin bûn, heta xudan zêdebiha bûn."

Kurdên koçer û yên xwecih jî liser baweriyên ayîniyên giştîra olgehên êlî û zelumên ayîniyên êlî û cejnên êliyên taybetî yên heyn.. Êla Zîlî belav dibit bo çend binemala êkê ji wana dibêjnê (Spîkî) eva ku parçek jê digehîte Êzdiyan, cejneka hey u rojeka rojîgirtinê û yekî tenê diperêsin, û parça di her ji vê binemalê digehîte Şafi'îya olgeh û perestgeh û baweriyên xweyên giştîyên heyn, diguhirîne biher tiştî di nav spîkiyên Êzdî da, û divêt em bibêjin liser dagîrkirna derebega tiyê û derdeseriyên xoristî olgehên belav (Ligel pêvebestinên ku jê çêdibin) karekê giring hebû di xarkirna terazyaya jiyana cotyaren Kurd. Li dumahiya çerxê hejdê û destpêka çerxê nozdê da sermayedarya bazirganî ya faydeker li hemî deverên Kurdistanê diyarbûn. Bazirgana berê xwe da kirîna hiryê û terş û tewalî û mîha, û dest bi veguhaztina per tala kir bo bazarên Şamê û Helebê û Beyrotê û heta dibirne Stenbolê, hindîke Şam û Heleb û Beyrot bûn tîjî dibûn ji mîhên Kurdistanê û sa le yek milyon û niv ser mîh diçûne Stanbol. Ji layekî di jî daristanên mezin ji zeytona di Kurdistanê da çêbûn, û tûtina Kurdî bûye xweştirîn tûtin. Herwisa mazî û gelek rengên makê serekî yên li Kurdistanê hey. û hinartina hiryê û kevla û rîvîka ji Kurdistanê destpêkir bo bazarên Ewropa bi taybetî bo Ingiltera û Firensa. û her ji destpêka çerxê hejdê bazirganên Ewropa rêya xwe di nav Kurdistanê ra dîtû gelek rengên çek û zêr û pertalên giran da hergiran û ben. Di wî demda pêşkeftina bajêra li hawîr bingehên aborî destpêkir, wekî bajêrên Sêvrikê (7000 mirov) û Cizîra Botan liser rûbarê Dicle ku hêsta sînewarên wê mayne. Dîsa Mêrdînê û Nuseybînê û jibîlî wan jî. Her ji çerxê çar

dê û pazdê derebegên Kurda dest bi derêxistina paxerî (Nihas) û qelay û zîvî kir û gelek kesên bîndest libin fermana wan ve di van hişarên madenî da kar dikirin.

Dagîrbûna ax û terş û tewalê cotyaran ji layê derebegave û ligel pêş ketina pêkguherînin pêtal-dravî bûne egera peqîna xopêrabûnên cotyaran, herwekî berî niha me gotî derebegên kurda karên giran pêtivî dikirin liser cotyara jibo kûrkirna coka û avakirna sikra û pira, û liser her cotyarekî, jibîlî pêtivî û pêvebestinên derebegayetî yên me gotin, salê sê piştîyên dara bo axay berhev bikit, û hejî gotnêye jibo komkirna sê barên dara di kawdanên deverê ya çiyayî û darûbarê kêm û kêşana çetin barekî giran bû. Dîsa bazirgana ji layê xweve serûberên cotyarên Kurd bi girê dêxist, pêtivî dikir liser bazirganên peyt li bajêrên biçûk liser karkirne jibo wan hosa kerb û kîn di navbera rêzên rênçbera da kûrbû û geleka malên xwe hêlan û ji dagîrkirna derebegatiyê revîn û xwe veguhaztin çiyayên kolîkên qedexe. Û hemî bîndestên bêdirav libin dapêna derebegatiyê kombone serêk, li gel evên hatin di san hinekên xwecih jî hebûn. Piştî çend saleka devereka di jî bo reviya li çiyayên Cizîra Botan li ser rûbarê Dicle diyar bû. Bi vî rengî li dumahiya çerxê hejdê û despêka çerxê nozdê du bingeh hebûn ji bo çûna civakê cotyar û rênçberên tepeser, çiyayên kolîk û cihên asê ji Cizîra Botan. Û hindî bingehê êke bû libin destelata hejarekîve bû navê wî Talor bû, vî rêberî jibîlî Kurda Asurî û Ermeniyên derbider jî li hawîr xwe kom dikirin. Talorî berê hêrişên xweyên êkê dayê deverên Asuriya yên bazirgan û belavkerên ayînî yên Ewropî têra dihatin û şoreşgêra rêka mabeyna asur û Diyar Bekir birî. Piştî hingî Talorî berê xwe da derebegên Kurda li Mêrdînê, û di rêya xwe da hêzên wî çî derebegê ketî pêşya wan kuşt û gundên wan sotin, û rewîştên ku reseniya xwe bi borîna çerxa wergirtî neşya bersîngiya kerb û kîna cotyaran û xwepêrabûnên wan bigrin, heta evroke şivan û çandevan û cotyar û rênçberên Kurda bi wan şûpên qehremanane yên cotyarên wî demî stirana dibên û bi navê ŞERE TALORÎKA hatye nasîn;

Şerê Talorîka, şerekî girane
Eva şera bûna bega û axlerane

Me kire şer heta me bi tarî,
Hevara me hat kesib û kesbê vî warî.

Bi vê benda biçûk em dê şeyn serûberê civakîyê şoreşgêra zanîn ku ji hejara bûn û naveroka rêzaniya xopêrabûna wan armanca wê parzonkirna beg û axa bû û agirê xopêrabûnê gehiştê elên hev, û pişkdari ne bi tî nê liser milên reviya bû belku herwisa hinek mirov gehiştinê ku çî cara û bi borîna çerxa deverên xwe nehêlayn, û li dû mişebûna serûberên rûday şoreşgêrên êla zirîqî şivan destê xwe danine ser serokê xo û di xîveta wî da bisojin. Dîsa çirok û stiranên gelêrî diyar dikin ku nebîti nê mêra di van xopêrabûna da pişkdari kir belku jinan jî pişkdari têda kir û bireka şoreşgêra li jêr destê xanimekê bûn navê wê Xezal bû û hêzên wê gelek serketinên baş bidestve înan li dijî çekdarên derebega. Serketinên vê xopêrabûna cotyarî bi giştî derebegên dîtir paldan ku harîkaryê bo dostên xwe bikin, bo nimûne Teymor paşa serokê êla Kîkî ya bihêz hêzên xwe paldan bo dû şoreşgêra û şivan ziyaneka mezî bigehînine wan. Belê egera şerekî di çirçûna hêzên şoreşgêra û şikestina wan navxwe digrit di xiyaneta parçeka wan da çunkî derebega şiya bextên wan bikirin, veca ev xiyanete ji rexekî û gehiştin û pêkhatina hinek derebega ji rexekî dîtir li dumahiye bûne egera pûçbûna xopêrabûnê. Herwekî diyar û belav bûy di nav xelkîda ku şabenderê Inglîzî li Diyar Bekir ew bû hêleka mezî kirî di êkkirna derebega da û Talor hate êxsîr kirin bi destê wan kesa ewên ku hatîne kirin di xopêrabûnêda û rabûn danê destê êkî ji derebega ku rabû bi eşkerayî li bin koxa xwe da sot. Liser sotina rêberê xopêrabûnê û xiyaneta parçeka wan gelek şoreşgêr û ligel wan Asurî û Ermenî man, û derebeg û hêzên wan piştî gelek salên dîtir li çiya û nihâlên qedexe kuştin, belê pa çekdarên derebega şivan van ji qepaçeken, dîsa ew jî ketne jêr eşkencê û hatin xendiqandin.

2 - NALI

NALI navê wî Xidir e û kurê Ehmedê Şaweysê Alî Begê Mikayelîye. Li da wîya sedsala hejde û despêka sedsala nozdê li navbera 1798-1800 li gundê Xakûxol li deşta Şarezor hatîye dinê. Xwendina xwe bi Qurana pî roz di hucrên mela da despêkirîye. Li gor rewşa wî serdemî jibo fire kirna zanyariyên xwe bi feqîyetî li piraniya gund û bajêrokên ku kitêbxane lêheyî gerîya heta ku bûye Mella. Ew cihên ku Nalî lê jiyay û ders xwendin evene; Sine, Sablax, Zerd-awa, Qeredax, Helebçe û Sulêmanîye. Bîrkarî jî li Tekya Qeredax li cem Şêx Elî Mela ya xwendî. Li Suleman yê jî li Mizgefta Seyid Hesên licem Mela Ebdula reş dixwend. Demê jî hecê zivirî heyameka dirêj li Şamê jî ma. û NALÎ li sala 1855-1856 ê wefat kirîye. Yanku hozanvanê me 56 yan jî 58 salan jiyaye.

Nalî peywendiyeka taybetî bi Sileman Paşayê Baban û Ehmedê kurê wî ra hebûn. Ew muridekî rêya Sofyetî Neqşebendî bu û layengîrê Mawlana Xalid bu. Nalî li Şame maye û jiyana dût ji wilatî dîtîye li piştî ru xandina Îmareta Baban û tekçûna wê, di şî'rekê xweda ku bo Salim şandî xem û nexoşiyên dûrewelatî xuya dike ku hest û hişên wî bi gel û welatê xwe ra bûn. NALI bi helbestvanê EVînîyê navdare çunkî ewî dilberek hebûye navê wê danîye Hebîbe, pir jê hez kirîye û di piranî ya helbestên wî da navê wê anîye. Her wekî bixwe dibêje:

Cenani wek cînan kirdim bemawa (Hebîbe) y (Malyawa) malî awa.

Jiblî zimanê diya xwe Nalî bi zimanên Farsî û Erebi ji helbest nivîsandîne û şarezayî hebûye, wekî ku di vê beytê da dibêjît;

Faris û Kurd û Erebi hersêm be defter girtiwe

(nalî)emro hakimî sê mulke dîwanî heye.

Helbestên Nalî gelek şêwe hene lê yê giring evene; Dildarî, wesfkirin, du'a û lava ji xwedê, bêriya welatî kirin, û pesndana piştî mirnê. Parçek ji helbesteka wîya dildariyê dibêje;

Boçî negrîm sed keretîm dil deşkênê

Bo mey erjê şoşe le sed lawe şikawe

Her coge û cobarê ke wa sur û sogerbe

Cêy coşîşî giryanî mine û xwîne rijawe

Herçende ke rûtîm, be xuda mayilî rûtîm

Bê bergîye îllet ke hetîw meylî hetawe

Di wesfê bisk û pora yarê ji dinvise;

Ew sîlsîle ew miskî xoten nîwî birawe

Pir piç û siken xem be xem û helqekirawe

Law lawe ke lew lawe be em lawe kişawe?

ya, yasemeni xawe le rûy roje riwawe..

Le dugmey suxmey dwênê niwêjî şêwan

Beyanî da beyanî baxî şêwan

Le xofî teletî roj herweku şê

Be rû zerdî helat û kewte kêwan.

Şabisk û xal û perçem û bejn û bala û çavên reş hestên niştimanî ji

bîra Nalî nebirîne herwekî di helbesta xweya binav û bang da ya, ku

bo Salim şandî da bi awayekî duriya ji welatî darêjtîye ku niha

jî demê mirov dixwîne dinavda wînda dibe, wê helbestê wîsa despêdike;

Qurbanî tozê rêgetim ey badî xoş miror

Wey peykî şareza be hemo şarî şarezor

Wek ahekem dewanbe heta xakî kuyê yar

Wek eşkekem rewanbe heta şîwesor.

Ta weku dibêje; Lem şerhî derdî xurbete, lem sozî hîcrete

Dil renge bê bê aw û beçawma bika ibor.

Di warê Kurdperwerîyê da û edebperwerîyê da jî pir helbestên wî hene

Kitêb û defter û tarîx û kahez, be kurdî ger binusraye zimanî

Mela û mîr û şêx û padişaman, heta mehşer dema naw û nişanî

BIXWÎNE JINÊ

Tu hîni ziman be bixwîne jinê
 bixwîne, bibîne tu wan gewheran
 Bibîne li nexşê welat û gela
 Bi xame birêse liser wan kesa
 Bixwîne li cihan li Vêtnam binêr
 Bi ceng û bi lêdan li rêça welat
 Ji rengê xebatê nego ez keçim
 Li şar û li gund û li şax û şikeft
 Li pêş top û tankan diçû lek bi lek
 Keça xwendevan we li gel gundiya
 Bi qîr û bi herza li pêş dabezî
 Dida xwin u can we nego ev çiye
 Bi kêşa xwe anî ewê bawerî
 Keça KURD mebe hemdemê paşverû
 Li gerdun binêre li dê û keçê
 Ji oda tene restari derkeve
 Bi naşin û zanîn dibî çav şiyar

Nemfne nezan û li jorê tenê
 Ji xeml û ji xêza ji bejna tera
 Bi xame bihûne linav rûpela
 Çeleng û leheng û liser feresâ
 Keça xwendevan û çeleng û dilêr
 Bi xwendin bi zanîn çi rengê xebat
 Li pêşya kura go: Divê ez biçim
 Li piştê girêde tiving û du rext
 Di singa xwe gulle pir gelek
 Dikela, dikola genim çandiya
 Liser mêza dijmin civandin kezî
 Bi saz û bi awaz digo partiye
 Bi nîşan wê danî welatperwerî
 Jiyan her li goran diçe peşverû
 Ligel pêşveçûn gav bi gav ew diçe
 Li jêr sêbera naskirin rakeve
 Ji bo her kesî tu dibî şengeyar.

"KEÇA KURD "

GUNDÊ ME

Çaxê sultan
 Şaşik mezinê deverê
 Xudan kofîk û
 Xudan bîntan
 Şîretkarê teva şêxa
 Kedxwerê keda mirîdan
 Hatî û dîtî:
 L, gundê me
 L, her malê çira d, helin.
 Şemalêt şoreşê d, geşin
 Deng l, reşekêt xo kir û
 Hemî b, gundî werkirin.
 Qamçiyêt reş
 Pîstê me zora jê kirin.
 Gundî yên me
 Êk êk l, gorê komkirin.
 Em tev birin.
 Zîndanên xo b, me pirkirin.
 Le bîr nehat
 Nevyên Kaweyî
 Qet namirin.
 Hizra mirîda nekirin.
 Gundî û karker
 Rehên şêxa j, binî d, birin
 Sultanên sax bin ax kirin
 Îro hemî dil agirin
 Mîna gizingê d, gurin
 Tev d, gurin.

ARÎ
 KURDISTAN 1983

BI XWENDEVANÊN PÊŞENGÊ RA

Hevalê pêşmerge SIYAMEND helbesteka pêş
 kêş kirî jibo giyanê pakê hevalên şehîd
 Ferîd, Cotyar û Siwar, têda dibêjit:

Sozbit gelo

Em nehêlîn

ku l, berçavêt çi neyaran

Hespêt van şengesiwara

bimînin çol û beyara.

Mixabin jiber dirêjiya helbestê em nika
 rin hemiyê belav bikîn.

-Heval BABÊ RÊBAZ ji Bexda helbestek bi
 navê "HO RÊVINKO" û yek jî bi navê "GUNDÎ"
 ji xwendevanên PÊŞENGÊ ra kirine di
 yarî. Helbesta GUNDÎ wisa despêdiket:

Jaro GUNDÎ

Eve serê çend salane

Te û xabûrî çi evîne....

Dîsa mixabin jiber dirêjiya helbestan û
 gelek lengiya têda em nikarin belavkîn.

-Heval PALE ji baregayê Balîsan helbes-
 tek bi navê "XELATÊ JYANÊ" bo xwendevanên
 Pêşengê kirye diyarî hêvîdarîn di jima-
 reyên dahatî da çap bibe.

-Heval Arî babetekî pir hêja liser şore
 şa Yemena Demokratîk ya nivisandî hêvî-
 darîn di jimarên dahatî da belav bibe.
 Supasya van hevala dikin û hêvîdarîn
 berdeambin liser nivîsandinê. Û herwisa
 daxwazê ji hemî nivîskar û hunermendên
 kurd dikin pişkdariyê di govara xwe da
 govara PÊŞENG bikin.

JI LAPERE (61)

Herwisa biryarên derxistina bi komel berdewame li dijî xwendevanên Kurd û niştimanperwerên ku nêçin ordîgayên zoremilîyên meşqê. û têgotin rêveberîya zankoya Selaheddîn li roja 21/10/87ê biryara derxistina nizîkî 300 xwendevanan daye her jiber wan egeran.

Ey cemawerê gelê meyê qareman îro jiber rojekê pêtir pêtîvye xebat û hevkarî tund bibe û li berhelîstîya niştimanî ya Kurdistanî û Iraqî bicivîn û hemî pêçêbûnên xwe bikarbinin jibo roxandina rijîma faşîst û nifşperest û nehêlana şerê şovênîst li dijî gelê me û şerê wêranke redijîr Iranê, û jibo pêkanîna rijîmeka demokratîk a şoreşgêr li Iraqê ku gelê Kurd bigehê Yekîtiya Fîderalî ya arezomend.

Em gazî dikîn hemî hêz û rêkxirawên demokratîk û parêzgarên mafên mirovan û aştîxwazan û hemî dezgahên heremî û cîhanî ku perdê liser gu nehkarîyên rijîma faşîst rakin û wê rijîmê tawanbar bikin. û banî wan dikîn jibo piştevaniya xebata gelê Kurd jibo manê û azadiyê û mafê çarenûsî û aştîyê, û dupat dikîn bêdengî lirast kiryarên hitlerî yê rijîma Seddam wê dilgerm dike berdewambibe liser vê reça xwe.

*Nemrî û serfirazî jibo şehîdên gelê me,

*Mirn û serşorî jibo gunehkarên mirovkujên Seddamî.

*Bijî xebata gelan li dijî Imperyalîzmê û dîvikên wê jibo rizgaryê û demokrasîyê û pêşketina civakî û aştîyê.

30/11/1987

MEKTEBA SIYASÎ
PARTI YA DEMOKRATIYA GELE KURDISTANE

JI LAPERE (64)

demokrasîyê da. Kiryarên li sêdaredanê yê berdewam, girtin, şewtandin û wêrankirna gund û bajêran û awarekirna xelkê wan û bikarînana çekê kîmyawî û jehrê tevda nimûnên pêşçavî ji şerê nifşperestê rijîmê li dijî gelê Kurd. Li vir ji mafê meye di vê helkeftinê da em bipirsîn; Çima Têvgerên Rizgarîxwazên Erebî û Cîhanî û dewletên rîsta sosyalîst wisa bêdengî li rast gunehkariyên berdewamên ku têne kirin li dijî gelê Kurd û mafê wîyê çarenûsî?! Çima wisa berpirsariyên xwe di piştevaniyê bi xebata gelê Iraqê bi Kurd û Ereb û kêmatî yê neteweyî ve ra jibîra xwe dibin.!

Silav û rêz bo Pêşmergehên mêrçak ku çîrokên şoreşgêryê vedhînin li dijî hêzên faşîst û canê xwe gorî şeref û serbilindiya gel û welatî dikin.

Silav bo hemî xebatkaran yê di zîndanên dijminê faşîst da.

Silav bo gelê palewanê Felestînî ku bi serhildana xweya gelêrî xas-ta şoreşê û xweragiriye li dijî dagîrkerên Israyîlî nîşan dide.

Silav bo Têvgerên Rizgarîxwaz di deverê û cîhanê da.

Nemrî û serberzî bo şehîdan, ku bi xwîna xweya pîroz xaka paka Kurdistanê avday, û şehîdên gelê Iraqê û hemî şehîdên rêya azadiyê di cîhanê da.

Bijî Newroz cejna neteweyî nîşana şoreşê û serketinê.

PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN YEKÎTÎ NÎŞTIMANÎ KURDISTAN

PARTÎ SOSYALÎSTÎ KURDISTAN(PASOK) PARTÎ DEMOKRATÎ KURDISTAN/IRAQ

21/3/1988

PARTÎ SOSYALÎSTÎ KURDISTAN/IRAQ

ده تـووی بیژی شاکری دیسا بگرو هیرسا خوه تزه بوویه

هی ده مراموانیفه فه فهلهکه خاینه نهرنده
 شمئی گازیا خوه ببن شیل و مالباتین کوردا
 بلا دگازیا مه وهرن
 شیرو روژا تهنگی یه ، بی کارو بی کیژناپه
 ههچی بنا موس و شهرفه
 بلا دگازیا مه وهرن

شاکری دیسا ژ بورکانان تزه بوویه .
 شاکری .. شاکری .. شاکری خوین دگری
 فهلهکی یه مان ، خاینی یه مان
 بی بهختی یه مان ، یه مان ، یه مان ، یه مان
 لی وایی لی وایی .. هی فهلهکی

ههچی بی غیره تو بی کیژین
 بلا ده میژئی ژئی خوه دابمین

هی مراموله شکرئی رومی زالی چون ترکی هاتن
 داکه تن بازار و گونده

فهلهکه خاینه نهرنده
 شمئی هیقی و بهتدا خوه زاروکی باقا سیوین خوه گریژین
 فهندهک ببینه دبه هندهک نه بینه
 هیقی من دوئی هیقی ههیه

زالمان لژور کرن گره گرا بافروک و ته یاران
 لژور کرن تغه تغا توپان و میترا لژیان
 خرابکرن بازارو گوند ژ بنده

کو میرو شیرین مه رابن
 میرخاسین مه روژی سو بی رابن
 فهلهکی ژئی ده ری بقه وتینه

هی فهلهکا خاین میژین مه کوشتن
 مالین مه تالان کرن ، زاروکی مه سیوی هشتن
 فهلهکه خاینه نهرنده

حیفا مه هه لینه بمیرو میرخاسین
 هاوار کوردو گه ره که حیفا کوردو کوردستان لی لهردی نه مین
 فهلهکی یه مان ، خاینی یه مان ،

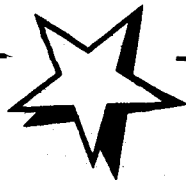
شیرو لشیونا وارئی شیران دواقی روقی
 دخوینه په پوک و کونده

بی بهختی یه مان ، یه مان ، یه مان ، یه مان ،
 لی وایی لی وایی .. هی فهلهکی

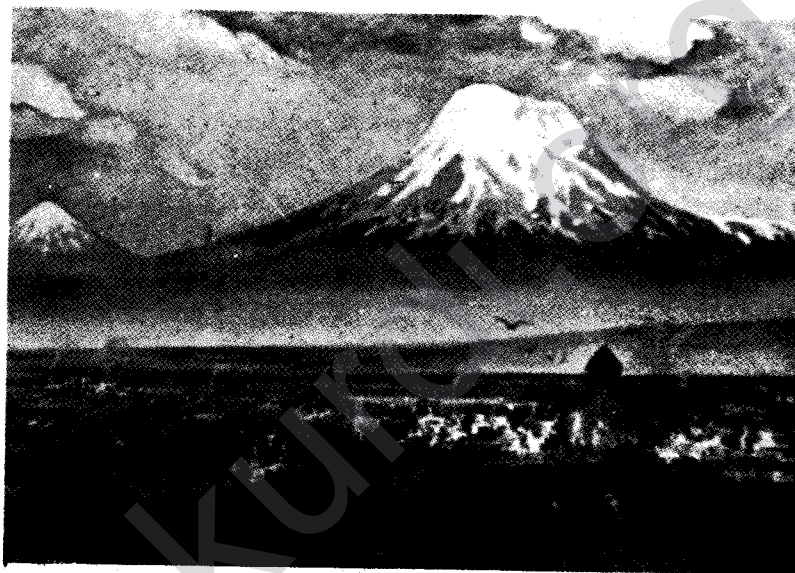
فهلهکی یه مان ، خاینی یه مان
 بی بهختی یه مان ، یه مان یه مان
 لی وایی لی وایی .. هی فهلهکی

پارچه هونراوهیهکی فولکلوری کوردییه ، باسی درندهیی دوژمان دهکات که گشت
 هیژو توانایان بهکار هیئاوه بۆ لهناو بردن و خفه کردنی بزوتنه وهی ژازا دیخوازی
 میلله ته که مان ، بهتایه تی سالانی ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۲ لهناو چهی شاکری که شوینتی
 سه ره کی راپه رینه کانی کوردستان بووه به سه رۆکا یه تی شیحسان نوری پاشا . شهم
 هونراوهیه هونه رهنه شقان پهروه ر به ده نکه به سۆزه کهی خوی کردویه تی به
 گۆرانی .

ئاگری

تە مالا مە خەراکەر
 تە زاروک و زیچئ مەبئ خوە دی کر
 هئ فەلەکئ خاینئ تە چما لمە واکر
 تە کونئ مە لئاقا کونا راکەر
 تە مالا مە خەراکەر
 تە زارو و زیچئ مەبئ خوە دی کر
 لچول و ئورتا پەرشان کر
 تە دلئ دوستان شکاند
 دلئ دوژمننا بمە شاکەر
 فەلەکئ یەمان، خاینئ یەمان
 بئ بەختئ یەمان، یەمان ... یەمان
 لئ وایئ ... لئ وایئ .. هئ فەلەکئ
 هئ برانو لی بنیئرن
 چیا ئئاگری دیسا بداخ و دومانه چی بلنده
 دە قاما خوە بلند کریه رهشا خوە گریئدایه
 جزئی بوویسه بان دکه چیا ئئ هئندر

سال ۱۹۳۰ ههیا ۱۹۳۲ بهو
 ئاگری شهر کر
 ئارارات تزه بهوو
 دیسان بهو گول پهنگ
 ئاگری خوین دگری ... ئاگری خوین دگری
 سهری خوه راکرن
 شهری خوه کرن
 لی تینه گهتن
 باب و برا هات گوشتن
 دایک هیقیدار
 خویسک دلوفان
 زاروکیئن هویر سیوی مان
 لپشتا شهر
 کالهکی پشتا خوه دابوو کهندهکی
 بهرئ خوه دابوو چیا ئئ ئاگری
 دنهپیری و وانی دگوت :-
 لئ فەلەکئ تە چما لمە واکەر

پروانه ، شهواتا شهوی چاوه پښان ده کرده جیټیکه و
بهره و شاوایی هله زهنتی . باش وورد بهر وه ، دیخت
بده ، خؤ بهیمنی ژا زادیشتان له گه لدا یسه .
هر چند جرگه بهکی تر ده ست ده نیهته ناو ده ستی برا-
گهت و به به کتری شاد ده بنه وه . شه و سا شه و چا و زه قه
ره دیش له جیکای شه و سوار ده بی و جیټیکه ش بو دواوه
هله ده خلیسکیت . شه و تا هله مدهت به په له دپته لات و
ده لیت :-

- شه و بو دایکت نه هات ؟ ، ده وایه بگه یشتا به له .
توش شاگه شکه میت و زه رده خه نه نیشته شه و سرت ، نه نه
شه و ده چریمنی "مسؤگر" ، بو نیوه رو ده گاته شیره " .

زستانی ۱۹۸۴ / هه ولیر

پاشماوهی چاویټیکه و تنیک ...

پیرهوی ناو خوییمان نوسی، نمتسی دامزینسر له م چوار
کسمان پیکهاتو :-

من و رهقی سایبر ، ماموستا عمای و هه فال کوستانی ،
له پاشان کاکه حصمش ، (حصمی حصه باقی) هاته ناو
هه مکنه تکمانه وه ، که نمتسی نوسه رانیس بو .

شم یکتیه بو ماوهی دووسال به تمایبی و به ماشی کاری کردو
له سهر متادا ژورگانی یکتیه کمان گو قاری (پیرو) بو که
تغیا یسک ژماره لی نمرچو ئیدی ناوی گو فارنکمان گوریو
(نوسه ری کورستان) مان نمرکرد شه ویش تا نیسانی ۱۹۸۳ حوت
ژماره لی نمرچو ، جورمه و تار ی ندمبی و هونهری و ره خنمی
و شیعروو شیعری و مرگشراوو چاویټیکوتی شه مبی لنگل شه مبی
و نوسه رانی ناسراودا و باهتی دشی بلا و کرمه وه جگه له چمن
کتیبیکش که یکتیان دیوانی شاعیری شه مید (جصیل
ره خیر) بو . یکتیه که باوشی خوی بو هه صوو شاعیرو نوسه رو
هونهره مندیکی کردو شوژشگر کردیوه ، به می هیج جوړه
چاویټیکه به لام به داخوه لنگل کارساته تلته زینکمی پشت
ناشاندا شه یکتیه ش بجزاو لمار یسک جو . . .

نیستاش شه شه دیوانی له ناو جغزی به ره لی (جود) دان
به ره مبی باش و به رخی چاپکروایان هه مه و چالاکیان
دیارو به ره مته ولقی (کۆمطه ی نوسه رو ژورنامنوس و
هونهره منسه دیموکراتیکانی پشمرگه) ان پیکهاتوه .

به ران من کاتی شه وه هاتوه که یکتیه کی گشتی بو هه مه
نوسه رو هونهره منکمانی کوردستان یسک بی له شه دیوانی که
له ناو به ره لی جود دان و شه و انمش که لنگل یکتی نیشتمانی
کوردستان و شه و مه ها شه نوسه رو هونهره منسه سهرمه زانمش که
بکیسه ی گله وه مولته زیمن و نه بونمه ده هول کوت و زورنا
ژمنی فاشتمکان .

به تمایبی نوای شه ئاشت بونوسو تمایبی که له ناو
هیزه سیاسی و چه کلارکانی کوردستاندا پیکهاتوه .
من هیج کۆتیه کی گفوره له پیش پیکهانی شم یکتیه دا
نابینم و نامانجی شه مبی و هونهری هه صوو یکتیرومکان لیک
نزیکن و ریکوتسیان لسه ر نکرئ و نشتوانن به یوضی باش
و برایانه و تیکوشرانه لنگل کۆمطه ی نوسه رو ژورنامه نوس
و هونهره منسه دیموکراتیکانی عیراقیش پمدا بکن .

دووم - له مه ره وه :-

به نیسه ت نوسه رو هونهره منسه ناوارمه وه نهره به درمکانی
ده ره ویش نکرئ لسه ر پروگرامیکی به ره لوی دیموکراتیانه دا
پیک بین و یکتیک له شارکانی وک (سراک ، پاریس ، لسه من ،
به رلین ، ستوکولم) بکن به ناوضی گشتی و گو قاریکی ناوضی
ده ره بین و ئیدی له هه ر ولاتیک که ده شه دیوه هونهره منسه پتری
لی بی شه و بویان هه مه لیک بکنوسو له هه ر شوینیکیش لوا
شه و گو قاریک ان په خشی نامیټک نمرمکن هه ر به م جورمش
له شه ریکا و ولاتانی تریش دا .

به لام نیستا ووریا به ، که کاره کت شه و او بوو لسه
خوشیا نازانی چی بکات . . . شه و کات شه زانی چه نکاوی
که ، خؤت سه خؤت مه که ، پیویستت به پشسوودان
هه مه . . . بنوه ، باهه ر به سهر ته وه بگریمینی و بؤلله
بؤل بکات ه وادیاره هه ره به و جلانه ته وه ده خؤیته زینسر
به خفه کت ، به بیانی له گه ل هلا بانگداندا ده بی و خؤ
بکوهیت . . . به لام کئی ده لئی به و به بیانیه ریکات ده دات
له گه ل گه نیجکی نه ناسیا و ده رجیت ؟ ، خؤتک چیه ست
پته ده لین ؟ ، هه رچی ده لین با لین ، شه و انمه لا گرکسک
نیه ، شه ویش هه قالیگه و باشی به به یوه ندی شه و
هه لمه ت ده زانی . زاری خه لکیش ناگریئ ، باهه ر ده هول
بکوتن . . . ده خؤت بلئی شه و کات ی ژا زاد ده گه ریته وه چی
ده که یټا ، شه دی دایکت چی ده کات ، تۆ بلئی با وه ر بکا
شه و شه و روژه . . .

● کات چواری به بیانی به ، عه با یکتی ره شت له خؤت ئالا-
نده ، له سه ر سرجی کۆلانه که ویستاویت ، هیج کیان
له به ریک جولدی نیه ، من شه و بارانه و ته رت ده کات ،
خؤ شه و شیخا به تیبینی ناخدا سیله وه ، کئی تۆی به
عه با و بیجه دیوه ؟ ، دایکیشت به شه مه نیا پیچسه
نه کردیوه . تازوه خؤت بگه به نه زینسر دار کاژه به رزه -
که ، بائی پروانه شه و شوته سیله ی بویان دیار کردی
وا ویستاوه ، فلجه کانی هیدی هیدی به سیکه سیکه وه
دین و ده جن و شه و دلۆپه ئاوانه زاده مان که له سه ر
کاژه که ده که وده سه ر جامی پشسه وه ی ، شه ویش چا وه ریته
پرو سوار به ، ده بی خیرا بکن ، چونکه شه و ی مه رام
تانه شه نه (۱۵) خوله کی ماوه له مال ده رجیت
تازوه به خیرایی .

● پرلۆژیکی سارده ، ئاسمان ساھی یه ، به ره مافوری خوی
راخستوه ، نووتکه گان وه کو زینسر به ریکینه وه ، چار
چاره ش نه زه یه کی سار هه لده کات . شوپن گوندیگه
شاخاویه ، هه شامه تیکی زور له به ر مزکه و ته جمه بیان
دئ ، هه لمه تیش به به ره ده مه تانه وه له سه ر سه کۆکه به باسه
ده کات و پاشان له زه وی ده دا . توش مه ته قت کردیوه . . .
چند پرۆژیکه بزری نازانی دایکت چی ده کات جار ان
ته نه ئا زازاد بوو ، شیخا توشی هاتوته سه ر .

هه زارو به ک ووشه ی تال و شیرین به میکت شه و
هه لده شاخین . ده بی دوینئی به دایکت و شرابی ، ده بی
شه ویش بگاته شیره / هه ر شه ویش نازاد ده هیشسه وه
تۆ نفومی گه زه منیکی و خه لکی ئا وایش گه زه منیکی شه و
شه و خه لکه به جورنگه سه برتان ده که ن / روانینه که بیان
ئاسایی نیه . . . لات سهیره / به که م چار نیه کساری و
ده بیستن ، به لام به که م چاره تۆ ده بینن / چه په ساون
چون کجیک و شه م کاره ، ده سه ده سه دین بو دیتنتان
له سه رتا سهیری تۆ ده که ن ، دوا بی شه و زه لامه نامۆیه
که له گه ده چوارشانه یه ، که به که م چاریه تی له ته مانی
شوینی و اشا حوی به فرین بیینی . ئا فره ته گان به
مۆنی لیتان ده رواشن ، نیله ی چاویکتان لئ ده که نو هه ر
زوو لگی چارۆکه که بیان دا ده کیشنه خواره وه ، تا وه کو
نیستا روخساری هه چیانته ئاشنا نه کردیوه ، ته نانه ت
به ره کانیس وه کو پشیمان و شرابی " نه زه رت چه رامه " وای
بو ده چن . کاتی گه یشتنه شیره که سیان ته وه بیان
له گه لدا نه کردی . مه لاله زینسر لیوانه وه به غه زه ب
ده یوت (استغفرالله) . هه ر زوو هه ست کردی ده ست
کیشا به وه . شه وانه نیکه رانت ناکن ، چونکه ده زانی
چیت کردیوه .

((چانديان و خواردمان - شمکيلين و شمخون))

کاتی جوان پروانی هسوو جوت بضمی بکتیرین شزانین که هیچ داری ، هیچ باخی ، بی ناوو پهرودمکیرین ، ناتوانی بو همیشه ساغ و مستورو بمرزو بلیند ، خوارگویی و بپنیتویو خولصر باو بوژانا راگری پشواپانی بیرو باومری گشتی واتا شمکسانسی که خیرو چاکو چاک بون ، هطخان و گولگرندی برهی موزقیان شموی له همرهم و روژگاریکا بیر بکنموی بکوشن تا قوت و نان و پیخورگی وا بو پتو راگرستی برهی مروف و دریمه دان به ژبانی پپاوانسو و ژیرانه دابین بکنن و لمررا نازوخی بکنن .

دیاره شم قوت و خواردمنیه ، به پروای نیمه بیجگه له بیرو باومری مضموی و ساغ و بیخوشی ناوخیوی و کورداییتی که پی نظین (بیرو باومری وزه هینر) . بناخکی لصر بروا و خصبات و شادی و بزویی ژین و ژبان دامرازوه . شم جوره بیرو باورانسه که سرشمنجام شمی هوزو نتموهی کوردان پیگمیلنن و بمرزبان بکنموه تا شمگنه کمالی لخوازو شمگنه هیواو نازموی مروفاپیتی و کورداییتی خوژبان له ناو همر هوزو نتموهیکدا ، دیمینکی تایبیت بهخوژبان همیه ، کویر کویرانه بمدولی شم و شموا رویشتن مروف بمرزو گوژه ویرانه ، شمبات و توشی گندو کوپ شمی و شمکویته ناو تنگ و جلمصومو توشی توشی هطه و زمرود برمد شمی و له هطدیروه بمرزو خوار هطه دیروی و ملی شمکی و پمراش پمراش شمی .

دیاره هیچ گل و نتموهو کسپک نموه کوکوکو قارچک و کارگ همل توقیسی و روایتی و شین بوئی ، دیاره ژبانی شیتا ، شم پیوندی به رابردوی شمویه همیه ، کوپو همرجوره بزوبنموی مضموی و شم پمری لخوازی کمهلی دیمیروی ، رنگ و ریشی له رابردوی دورو درپوی شموا همیه ، جا همر شم لم سوینگویه به جاویکری شم و لمر نازموی لخوازی نتمومیک ، بیروایمک ، بکلمروش و خو و ناداب و میرو ژابین و ترمزی ژبانی مضموی و ناوموی شم همل نهقولابی ، ناگری بمریدنا ببری . شموانسی وا بو دابین کرنسی چاکو بهختموهی و باز چاکسی ژینسان و گل شمکوشن شمی جاک لی بخلادا بکنن و بطمهرچاوغرتسی بمرزومندی نتموهی کورد و ستم لیکراوی خوژبان و بپمری روژ و همل و درمتان و ژبان و میرو شموی زنجیره شم بیرو شمندیشمی وزدمره به هاونیشمانکانسی راگیفتی و تقهلا بدا و بکوشی تا شموانیش بکونه بزوتومو خمبات و همتی بیرو بروا باورپان تیدا بیوزیتوه ، جا شمگم شم کارساتانه ساز بون و کران ، هموکم شموانی هیوا داربیت که باخ و بیستانی برهی کورد لمر نوروزیکدا بهاژگی تیرو پرتوی له خیرو خوشی و جوانی و پاراویسی و خصلای و پربیزوتر له جازان همی بلمکو همر روژگی بهمارو همر بهماریکشی نوروزیک بی بهمارو نوروزگی ناوا کمهشمی شادی شمی پرتوی و له توف و باو بوژانی روژگار پاریزراوی .

گوینو ، زمرک ، بنمشیلانو تویکالقمیسی بوگنه ، کاشمه ، ناغا چموش جرنو ، جمورته ، تال ، شمولک : (جوره تالیکه بو مشکبه) تالموتکه (کومکو گوژه) ارازو بیستی همنار ، رنگیان شمکرو شموانه بکرمستی خوالی خوژمان بو ، کمهر شم ناوو خاکه رواه و گوژرواوی سمری هطداوه ، بهچ شمویکی وستایانه بکار چاک و دل و درون پاکي شم کمو شمون و رنگ هونرمیان شمجام ناوه که بمریژایی میرو بایخ و جمال و جوانی و خوشگی خوئی لمدس نهداوه ، بلمکو روژ بو روژ جوانترو بهبایختمو بمروترو له جازان بمریوات بمل شیمهانان بهجیماهه .

بلام لمدمسه و رنگی فریومری ناموی (انبلینی) رنگی جموهی لمریگی ، فمهمگوه سمری کیشاوتسه ولات کم کم جیکای رنگه رسمنکانی خوژمالی گرتومو رنگ و نمش و نیگاری کمو تومنکانیشمان چاویان کالموه بوه ، جنسی رسمن بوه به دمل و گوژان . مریشک و ورمکنانیشمان هیلکیمان نوژان له ناکاما کروتومنکانیشمان لمرمو کسوتن و بازاربان شگا ، شم پیشه پیشینه ، نهخشیان و لمرارو خوژمالیه رسمنسه لمرورکسوت ، تمنا بمرانسه سمرخو کروتوموی خوژمالی ناوخو توانی پارامیک شاش گیری ناو ، بمردای بیرازگراو بخاتموه گمو ناووی روویو ، بکرتومو شاش له کره نکموی . خویشمه بریمکنانان و ابیر نکمونه که شیمه بتموسینی شم چن دیرمتمونه گمراوینتمه ناوه بمرموپیش چومان داوتسه ناووه بروامان به گوژان و بمرموپیش چون و سمرکوتن بمریدیان و پمردیور نتموه ، بیری کوته له دل و درونمان چه قارمو جیکای روانی بیری نویمان بو نتموه دل و همنامان ویشک هطگمرا ، بوار بو ریشه داکوتانی شتی جوان و تازه نادا ، ناتوانین همی لمره بمرمین ، بو داهاتوولیماتومان ، لپوچمل و ناوکلور بیت ، نا نیمه بروا بهخوژونمان لا روژگاردمرو بونی برهی کورده .

دیاره ناشمانوی بهمگینی راپرو بتموی مولانا جهاله دین مولموی :-
ز خاک من اگر گندم بر آید
از آن گونان پزی مستی فزاید
میا ، بی نف بگور من برادر
که در بزمی خدا غمگین نشاید

همسوهاوو نرکه نرکی شیمه بو شمیه که شم فال و گوژانسه همرچی بیت و همرجوژ بیت شمی له بیرو باومری خلمک نیزیلک بی و دورو نمیان و نامو شمی بجمکست و بتموی تکیرو راویژ بپمکتیرین بمدس بی ، تا همرکس بتمنیایی مل بانهدا و شان لمرن باری بمرپرسیار بون لمدن شمرو تو شمینی شمزلناو تو توئی دل و درونی تودابم ، تویش له ناو توژال توژالی خوئی و همنای شمزا بمرمکتی نازای و بهماری نازای بمرمک باغوانی بمرمک بی که دوی شموی .
چن بمری و جی وتوه :

پاشماوهی دیموگراتی شوره شگیر . . .

پهنا و پشختنی دیموگراسی شورشگیر دا بن نهک له پهناوی دزاییتی کردنهدا . پهروپشخته رهخنه کانی کومونیزم به شیوه یک بن که شهروم به دیموگراسی شورشگیر بدات دور ههنگاوو پشهوه ، شهه - شهه کاتیکدا له وانه به خوی به تنهها پهک ههنگاو بهره و پشگه شه بکات . بویه مه بهستی شهه ش پهروپشخته رهخنه کان له بوچونیک سلیمه شهه بن ، به لکو له بوچونی خباتی هاوبهستی نیوانیا نهوه بیت .
" هاوکاری و هاوبهیمانیته پهکتر تا که ریگای گه شهه پیدانی په یوهندی نیوان کومونسته کان و دیموگراتسه شورشگیره کانه ، که له بهرزه و هندی گه لان و بهرزه و هندی خباتی ریگای رزگارپخوازی نیشتمانهدا . "

سته کان ده بیت دلسوزبن له ریگای خبات و شامانجی هاوبه شدا ، و ده بیت خوبان له هدمو بو چونیکسی تهک و ده مارگیری ، بان به کارهیمانی دیموگراسی شورشگیر دور بخه شهوه .
هاوبهیمانیته و هاوکاری له تهک کومونیزمدا ، خالیکی جبارازی و مملدانیته له نیوان بالی پرولیتاریا و بالی بورژوازی دیموگراسی شورشگیردا . لهرده کومونیزم ما - فی شهوی هده رهخنه له شاپولوزیا و چالاکیه کانی دیموگراسی شورشگیر بکسرت ، به تا بهستی پهروپشخته ریسوی هدمو جولانه و پهکی دژ به کومونیزم له ریزه کاندیا بکات ، بهلام ده بیت هدمو رهخنه کانیان له

هونرمهنمکانی قاسیمی بهزیو به ملیونهما دینار سرف
شمکریت و (رژیمیش مهنون) که شو هونره پاش ماومیکی
تر نهچیت سرف نوپلکی میژوو

هونرمهنمکانی کوردیش بیهریه له ناسایی ترین هاندنر
(حافر) بلام لمر شوئی مهستی همر هونری راستو هیچی
ترو خرمتی نتموکی له لوهو شکات و هیچ کاتیک کیسه بو
پوله چلکی دوزمنیک همل هوریهو که مستی له بینی
نتموکی گیر کوه، لمر شوو سیر شکمین داهینانی
هونرمهنمکانی کورد زیانرو بهخشنه تره له مهیدانی
هونرمهنمکانی، چونکه پارو تصاع پالی بیوضی جیایو

هلوئستیکی راست پالی پیوه نی جیای-
نصه بو که وتم نینوه سرفی و لمر شوویه
هونرمهنمکانی ئیستا شان شهدا لسانی هونری عهرب که
لهوانیه زور لهپیش ئیمشوه بو بن ، تصن گرنگ نیه،
گرنگ شو ناستیه که ئیستا له ناویدا نهژین .
۴- بریختی مهن تهفرموویت (همر گلوریک پیته شو شو
ئصوانیت نطکی یخانه گریان یان نطکی بخانه پیگمین ،
نصه گرنگیه گرنگ شوویه بنوانیت فیوی هلوویستیان
کات) . شانوی کوردیش عالی نیه لهو گلورانی بریخت
باسیان شکات زور همن یون به بارو مالن بصرهوهو به
همر هونرمهنمکانی سهایون بصره هونراو بی بصرهوبارستانی
،کسانیک همن له شانوی کوردیدا به تاکه تاکو گرو گرو
سوری سرفی شانویون و نمانش ئصوانم بلیم همر باره
سیاسیکه کوردستانی بیانیهمهرفی دروستی کرون .
ئهی کوانه جماور بو نهچیت به بیریانوه ؟

له وهلامدا ئطین پاش شوئی له سهرتای حهفتاگاندا
لمهر شانوکوزانوه ناچار رویان کوه تلهفریونه همنسه
ساره بی کلککھی کمرکوک که گویه بو گلی کورد تهرخان
کراوه کهچی به نهمکن بهرمهکی کوردی تیا بلاو نکرینوه
شویش زور جار شو گلورانقورعی (احتکار) شکمن و شوئی
فری به هونرو نواندنوویت نمان پی بی نابن و وهک
بهرمهکی کوردیش ماله بهسمرانوه، جالیرودا پیویت
ناکات یک یک و نصته نصته نمان نمان بکم چونکه
له زور یونودانیشتهدا ناویان براوه بلام ههرفی عارن و
واز ناهین . لاجونیان بستراره به لاجونی شو بکانوه که
رژیمی فاشیستی عیراق دایمزانسون بو سر کوت کردن و شیلو
کردنی کلچهری کورد .

به کورتی ناشیت هونرمهنمکانی، بکلک و پاشکو بو لابنیک
که نزی ویستی جماور بیت . نهمگه وابو شوو هونرمهنم

نیو نطیم (نهمگه بشرفیت همر بزنه) .
وا بو ماوهی چند سالیکی نهم نهچیت کسانیک زپ
بناوی هونرمهنمکانی کورنوه نمانوویت بجن یان چونند شو
تیپه که سرف به راگیاننده فاشیت و نازیکهی رژیمی
سهاده بناوی تیپه نتموویی یون به نهدامی (الفرقة
القومیة العراقية) نمانه پارسیکی زوریان له لایهن
نماننتی راگیانندهوه . بو تهرخان کراوه کسانکی جول حولی
و بی هلوویت تهوزکوهو تصاعیان نهمرینه بمره نمانوو
هونری جاشیان بی فروت بکن و بین به پاشکو بو
راگیانندهکی رژیم . بلام لنگل همره نمانندها شانوی
کوردی وهک شو نووویه که لمر بصرهوهو
رواوه رگه و بنجی خوی قایم داکوتاهو به ویزدانی
هونرمهنمکانی راستهقیندها قول بوئوهو ناو له قولایی
هونری نمانوه تهخواتوه وشک ناکات . نهم
باشمشمتیکه له خرواریک ، به هیوای زیانر قول
بونوهو تووژینوه .

کلپیرسراوه بهرامهر همره لایمنکانی شانوی همر
هلبزارندی نهفکوه تا جولانوهی بچوکترین سه له شانودا
لمهر شوومهمستی که شتیکی پاک بندات بهدمتوهو له

ناتی رازی بونی جماوردا بیت .
جا لیرودا دیانوه نهمینه به پالپشتی شوئی که
وتوانه شانوگرنگ شوو نیه کهی هاتوه کوردستانوه
گرنگ شوویه له ماوه کههدا تواناو بگانه شو
که تمهفی زور له شانوی کوردی، بریژ ترهوگرنگریش
که بتوانیت زیانر پیش بکویت، پیوسته لایکی غیرایش
لهو قورتانه بکینوه که بوته نهمر بیکول لمره ری و
روئی شانویی کوردی که همندیکی بهستراوه بهباره
کوردستانوه بهمندیکی تریشی همر زانی شو کلهگیهه که
شانوی کوردی بتاییمتی و هونری کوردی بگشتی تیا رساوه .
جا و نینوه سرف شو قورتانوه نهمسمنین که
هونرمهنمکانی کورد چ نازارو موعاناتیکی توش دیت له
خرمتهکردنی شانوی کوردیدا .

۱- نمونی هلوئیکی وا که ناسایی ترین پیداویستی
بندات به دمتهوه له همر کوردستاندا کاریکی وای کروه تا
تا شوینیک نامانه شمکریت توشی زور چهرمهسرفی و
کهم و کوری نهمین و نصه زیاد له چارهکه سهدمهک
که داوای دروستکردنی هلوئیکی کراوه کهچی یان همر
نهمکراوه وهک له شاری سلیمانی و وهوک یان چند هلوئیکی بی
کلک وهک له شاری هلوئیک همره شویش به نهمکن
بو شانوی کوردی نکرینوه له نا همنگه هیچ و پوجمکانی رژیم
زیانر کمس ناوانی سرفی لای و سرگریته له سالانه ناویدا
هلوئیکه زانکوی سلیمانی دروستکرا شویش لای پشیمان
بونوهو بهنهمینه سوتاندیان و له ناویان برد .

۲- رهقاب به سرف نهقه شانویبیکانوه کورترین رول
نهمینی له داوختنی شانودا له کوردستان له کاتیکدا
خوی رهقیه بمر کومطوهو گرهبنیه بصره بچوکترین کم
و کوریبکانی کومل و مل ملای چیناییتی و کوملاییتی رون
نمکانوه کهچی خوی رهقیی لمرهو نای بو زور شت
که رژیمی بی سفلت بی وایان لای هاتوه سل له ناسایی
ترین رسته نهمینهوه بههوی تصها رستمیکوه شانوکریکه
رهمز شکمن و نالین نصه زانی بیرو میکی ماومیکی زوری
نوسریکه که مهستی خرمته هونری نتموومهمستی .

جا لمر شوو تا ریکی شانوگریهک نهمریت قیرو نطی
چمن و زیاتره جاریک هونرمهنمکانی لای پشیمان
ساردیان نهمکوهو همر لمر نهم هویبیکه تیپیک له ماوهی
سالیکی ناتوانیت لیمک شانویی زیانر پیشکش بکات جاری
واش هیه لهماوهی ساهمکهدا همر بو ناکریت و چی
هطهمیزبون رهفری نهمکن زور جار و ریگ نهمکوه
شانویی که لهفصاد پیشکش شمکریت همر شو نهقه
به کوردی و کهچی له کوردستاندا رقی پی نمان و رهفری
نهمکن بریژم به کوردیکهی سالی لای نمانوهو
نصه جگ لهوهی کاتیک شانویبیک پیشکش شمکریت
سیخورمکانی رژیم خویان نهمکن به هلوئیکه داو جوی
تیک نهمکن و شیلوی نهمکن . نهمهش بو نمانه همره زورن و
ناکریت همره هطریژم گرنگ شوویه وهک وتان شانوی ناییت
رهقیی همدو خوی رهقیه نهمگه وانهمیت شانوچون پیش
نهمکویت نهمگه له کوردستاندا که هونرمهنمکانی و مگ گوران
نهمهسرفی (لمر بمری رهق رواوه) .

۳- تیپهکانی کوردستان جاری و هیه به
نهمدمکانیان شانویبیکان پیشکش نهمکن و
وایان نادنی که پهره به چالاکیان بندات . کهچی بو

مهستی له بلاو کورنوهی نهم جوړه نویسانه ، دروستکردنی وتو ووژنکی
قولترو فراوانترو لمر باری ئیستای شانوی کوردی و نهم گوفا ره به شانازیوه
نامادیه بو بلاو کورنوهی بهرمهه و بیروراو بوچونی هونرمهنمکانی کورله
خرمتهکردن و بمره بیبناوی شووه برندی شو لاینه مهزنی هونری کوردی .

کاريگريان بيبي له پيشخستى شانؤدا له شارى كركوك بهلام له همرسكهى ۱۹۷۵ دا فاشيستكانى رژيم لقمهى كركوكيان داغست و شانؤ لهم شاره خؤشويستى كوردستاندا نساو ئهمنامكانى ترمسو ورتى ولتان و شاركانى ديكي كوردستان كران، ئهصفت وىك همنگويكى تر له همنگاو كركوكانى رژيم بؤ تهرىب كرنسى كركوكى كورد. لصالى ۱۹۷۳ دا تپىي پيشروى شانؤى كوردى دامهزراو ئهصفت شان بهمانى تپيكانى تر توانى بونى خوئى بسطمئى و چند بهرمهيكى بهمئى پيشكش كرد. ئهصه له كاتيكدا چند تپىكى تر كه سر به ريكخراوه كوردستانىيكانى وىك لاوان و قوتابيان بون تاسالى ۱۹۷۴ و لهماوى ئسو چوار سالهدا له همنو شاركانى كوردستان تا رادىمك شانؤيان ئاوهدان ئهكردوه.

ميهرهجانى هونبرى كوردى له شوباتى ۱۹۷۴ دا له بغداد سلطانهى كه شانؤى كوردى لساو ماوه كصهى زيانيدا همنگوى گورهى بؤ پيشموه ناوو تواناى گوره گورهى جهاهيرى كوردو عهرد دا به كوتايى هاتى ئسو شانؤ كوته قوتاغى دواى همرسكهى ۱۹۷۵ اووه. همر دواى همرسكهى هاوئى ۱۹۷۵ شانؤ له كوردستاندا دوى خوئى بينموه له خهلاندنى بيرو بيرو كرنهوى جهاوهرى شانؤ به تايبىتى و مروقى كورد بنگهتى ئسو شورشى به همرسكه زياتر له ساليك وهستا ئهتوانم بليم شانؤ جئى ئوى كرتموه خوئى بو به شورشىكى پيروزو سركوتوله كوردستانى شورشدا.

شورشىكى جگدار وهستاو شورشى ميشك و بير سمرى هطداو پهخهى جهاوهرى خلكى كوردستانى راڤهكاندو بو مصطلمىكى زانبارى ترى ئهههزانن و مروقى رخواوى دروست ئهكرموه ئى وت : شورش نهموتامو پيوستمان به شورشىكى ميشك و بيره زوربو بگره همنو چيروكه شانؤييكانى ئهوسهرمه چارصمرى بؤ ئسو جمنجاليه فيكرهه ئههوزيموه كه نهموتامكانى پيا ئهرويشت له واقعىكى نوسياليستيانوه ،خؤراكيك بو ئهدرا بهمئوش و ئاگاي مروقى كورد.

جهاوهرى شانؤى كوردى

پيوستىكى سهرمه له زمينمىكى پهتودا پى داكوتامو سمرچاوى كرتوه، زياد له همنو هونبرىكانى ترو زياد بهشكانى ئهههه كه خوئى همويانى كرتوه خوئى و ئهه راستهوخؤ مامطه لكهئ جهاوهردا ئهكات لىصمر ئهوه له همنويان زياتر تمكان ئهدا به ئاگاي جهاوهر. لىبنى مهن ئطىت، نانىك و شانؤيمكم بهمرئ تىگهشتوت ئهصه نىست .

لاى همنو روشنيريك ههست بىكراوه لهمصطلمهه و لهناويا ئههه، ئهوهى جهاوهرى راستهقينو همروشى شانؤيه رادهى دان و همرگرتى له خلكىكى تر جياوازه. جهاوهرى شانؤ ئيكنا له كوردستاندا واى لى هاتوه شوين پى همنو كطينمكاني شانؤ ئهكمن و دمرگاكانى ئهكمنموه شارهزاي رىصزو بؤچونمكاني بون و ئهزان چى ئهوترئ و چؤن شى ئهكمنموه مولتهزىمن پئمانموه داواى ئيلتزام ئهكمن به شانؤييموه نطيم كه زورى نساوه شانؤى كوردى بپته خاوهنى ئسو جهاوهرى كه پيكه له پيداويستى و بنهمرتپيكانى شانؤو بنماييكى گرنگه بؤى

هقى شانؤى

ههر نطيم شانؤى كوردى، زؤر له برادهران و هونرمندان واى بو ئهچن كه شانؤى كوردى ئيسئا بزوتسموى شانؤى كوردىمو ناتوانوئ بوتريت شانؤى كوردى بهو پئىهى كه خاوهنى (ههقى كوردى) لىبن و جهاوهرىكى تهاوو لىهاتوى نيمو خاوهنى قوتابخانهيكي سهرهخؤ بهخؤيموه نيه. له زؤر دانىشتن و كور و بهيك گهشتى ئيستگيى و

تفهزبؤنيدا ئهه بؤچوناهم به نيمه هدرئيك داناوه كه دهرهقى به شانؤى كوردى دهرئىردئ، ئيشتاش همر نطلموه (شانؤى كوردى) چونكه ئسو بهقانهى تا ئيسا له سر شانؤى كوردستان پيشكش كران يان كىتومت كوردىن و هى نوسبرى كورد بوه يان هقى بيگانه بوهوه كراوه بهكوردى، بهلام چؤن كوردىكه بهشوييمىكى وا ئهكمر وهرگيريكه خوئى نهموتايه وهرگيرانه ئساو كمر ههستى بهوه نهئكرد كهئسو هقه له بنهمرتا به كوردى نهموتايه، نهموشم بو ئهوانه زؤرن . نازم حيكمت يان بريخت يان همر نوسبرىكى كورد ئهكمر همر شانؤى گرييكيان نوسبيت، بيگومان شتىكى ويزدانى و مروفايتيان نوسيوو تايبىتىكى واى نيه به نهموتامى خوئيانموو بؤ گشت مروفايتى نوسراون . (جغزى گهچينى قوقازى) (دايره الطباشير القوقازيه) بريخت ئهكمن به نهموتايه گمر بيبن بهرگيى كوردى پكمن بهمرا، بوئهم هقه لهمكاتهدا كوردى نصيبت و نطمانى بئت ، خو بيگومانين لىهوى كم بريخت لىصرهى مروفايتيدايه و تنها همر بو كلى نطمانى نه نوسيوه .

ههرومه نازم حيكمت وىك توركيك نوسويتمى، بهلام همنو گلييك و همنو كسيكى راستبخواز خوئى تيا ئهبنيتموه به هى خوئى ئهزانى و ئهويش بيگومان همر بو ههقى ئهوانه نوسيوه . ههرومه نوسبرىكى خاوهن ههتويست ئهكمر نهقىكى كوردى بنوسبت خوئى همر بهتنها بؤ كوردى نانسبت بلكو خهز ئهكات همنو مروقى سودى لى وهرگيرت و بسبت به بهرگيك بكرته بهر همنو ئهوانهى خوئيانى تيا ئهبنيتموه . گواته ئسو نهقىش كه كوردى نيمو بهرگى كوردى نهكرته بهر و جهاوهرى كورد خوئى تيا ئهبنيتموه هيج جياوازيكى واى نيه كه ئهكمر همر له بناغوه كوردى بوايه . ئهصه سهرراى ئههوشن كه زؤر هقى ههيه ئسو شوئىهوارى تيا نوسراوه تايبىتىكى تهاوى ههيه به خوئىهوتايبىتى شوئى ترى نيمو ناكوردريت ، بو نمونه دهقمانى شكپيرو مارلو . . . تام و چيزئكهيان وا خؤشه كموك هونبرىكى كلاسيكى نوئى سهرمى نطليزابيسى پيشكش كريت جا ئهكمر بهكورديش پيشكش بكرين (وهك كران و همنگويان بو نراوه) ئساو همر وىك نهقىكى كلاسيكى و بئى كورپنى ناووشوين وقتابخانهوئسلوب بهلام همر به زمانى كوردى پيشكش ئهكرت وىك همنو نهموتامىكى تر .

قوتابخانهى شانؤى له شانؤى كوردىدا :

ههرچهنه تا ئيسا شانؤى كوردى خاوهنى قوتابخانهييك نيه كه تايبته پى بهخؤيموه بهلام له قوتاغى سهرهداندايه، ئهكمر مونهكمانى رؤ به كلى كورد چنگيان له كوردستان بهريبت و مليان بشكىنن و چيتر نهمونه كاو كارى . . . چونكه كاتيك شانؤ زياتر تايبىتى نهموتامىك وهرهكروئى كه سود له كطهپورى خوئى وهربرگرت و بهشوييمىكى نوئى كطينمكاني شانؤو هونبرى ترى پى بهر بركرتوه، ههولدانيش بو ئهه مهمسته همر له پيشكومتن دايمو همنگوى چاكى بؤ پيشموه ناوه به تايبىتى له شارى ههولير وىك شانؤيى لاس و خهزال و محمودسيوى و مهم وزين و له سلبانيش خهج وسيا مهندهمنگوى چاك بون لىبابهت سود وهرگرتن له كطهپور . ئهمانه همنو نيشانى ئههوشن كه شانؤ موزكى نهموتايىتى خوئى ههيمو تهقلالى دلخؤشكمرن .

سهرراى ئهمانش شانؤ له بوارى قوتابخانه جيهانىمكاني وىك ستانلاسىكى و بريختى و داهينانى تريس كه همر پهمونده به شانؤى كوردىموه ئهتوانريت بكرت به بنماييكى چاك بو ئايندهى شانؤى كوردى . رهخهقى شانؤيى :

پى به پى پيشكش كرنى شانؤييمه كانى كوردستان رهخهقى رطلى خوئى بههوادا ئهبنى و هانمريكه بؤ زياتر ورد بونموه لهمصطه شانؤييكاندا ئيسا هونرمندى شانؤيى له كوردستاندا ههست نهكات

تر ده خاته ژیر پیوه .

شمه پیه تایه تییه کانی شیعی فادن و کورته یه کله بوچوونه کانی شهو که له ناو شیعره کانی دا به دیاریان ده خات .

فادن ، جگه له شیعره که هونه ری بنه ره تی شهوه ، له شانوگه ریش دا دهستی هه بووه ، که ته نانه ت دوو شانو گه ری شهو به ناوی (سه گسی ژیر پیست) و (سه رکه وتنی ۱ ف ۶) که به هاوکاری (کریستوفر شیشروود قاماده کران زور سه رکه وتوانه له سه ر شانو نیشان دران . فادن زور کومه له شیعی بلاو کردو شهوه له وانه :

شمه ای مهرگ " سالی ۱۹۳۳ " لیوی سنور " سالی ۱۹۳۸ " نامه ی سالی نوئی " ۱۹۴۱ و زور کومه له شیعی تر .

شهو شیعره ی که لیژده دا کراوه به کوردی ، به ره می سالانیکه که نازییه کان له شه له مانیا جلهوی حوکیان گرتبووه ده ست و هه ر که سیگ دزی ده وله تی نازی بووایه به په لپ و بیانو و له ژیر ناوی یه هودی راویان ده ناو دوریان دووریان ده خسته وه یان ره وانه ی زیندانیان ده کرد یان له ناو کوره ی ئاگردا ده یان سوتانده . له و سه رده مه دا به ره له ستکارانی رژیمی شه له مانیا کاروان کاروان بو ده ره وه ی سنور رایان ده کرد . گه وه پیانوانی زانست و شه ده وه کله شه یینشتاین و توماس مان له ناو شه کاروانی په نا به رانه دا ده بییران . شه شیعره بو شه و که سانه نوسراوه که له و ساله پر جه و رانه دا ده ستیان له شه خاوخیژانی خو یان به رداوه له شه له مانیا و به ره وه هه نده ران په نایان بر دووه .

گجورانی شه مساوی په نا به رکان

له م شاره ، گوایه ده ملیتون مرؤف ده زی هه ندیکیان له ناو کوشکا هه ندیکیان له کولیته کانا له هیج لایان ، شوینمان نیه ، نازییه که م ، جیمان نیه رؤژگاری بوو ، شیمه ش نیشتمان هه بوو به سوزو میهره بانی رامان گرتبوو سه رنجی نه خشه یه گ بده ، تا بیینی به لام گه رانه وه نیه ، گه رانه وه نیه

له گورستانی شهو دی پی که تیایدا له دایک بووم دره ختیگ هه یه هه میسه سه وزه هه ر به هاری سه رله نوئی شکوفه ده کا به لام پاسپورته کونه کان فیتر شیعتباریان نیه نازییه که م ، فیتر شیعتباریان نیه .

کونسول له پرووی میزی دا وتی بی پاسپورت بی ، وانا ، مردووی به لام وا هیشتا زیندوین ، نازییه که م ، هیشتا زیندوین چومه کومیتیه ی په نا به ران ، له دوای دانیشتن به ریزییه وه وتیان سالیگی تر سه ریک بده ره وه فاخر شه مرو بو کوئی برؤین ، شیرینه که م ، ره وله کوئی که یین . سه رم کیشایه مه جلیسی وتار بیژان ، وتاریژی ده یووت : "ته یه نه ولاتی ئیمه نامان ده دزن "

باسی ئیمه ی ده کرد ، نازییه که م ، باسی ئیمه ی ده کرد وام زانی گرمه ی گه والیه که له ئاسمان ده ته قیته وه نا ، هیتلر بوو ، به سه ره وروپادا ده ییشیراند "ده بی بمرن ا" خو مقسه دی له ئیمه بوو ، ئاخ گیانه که م ، شهو مقسه دی له ئیمه بوو سه عیگی مالی تی ده په ری جل له به رو ملوانکه له مل پشیله یه کله ده رگای کراوه ی خانویه که وه چووه زووری خو هه لاتووی شه لمانیا نین ، شیرینه که م ، هه لاتوی شه لمانیا نین

روهو به نده ر رام کردو له ته کله سه کودا وه ستام ماسیه کان هه ر هاتو چو یان بوو ، چه ند ئازاد بوون ! ته نها دوو گه لیل نیوانمان بوو ، ته نها دوو گه زین په نام برده به ر دارستان ، بالنده ی سه ر لقه کان ده یان خو ییند هیج سیاسه ته داریان نه بوو ، به دلی خو یان ده یان خو ییند خو شه وان مرؤف نین ، نازییه که م ، شه وان مرؤف نین له خوا ده مدی که تا ئاسمان هه زار شهوم له پشم دایه به هه زاران ده لاقه وه هه زاران ده رگا و به نچه ره به لام هیجیان بو ئیمه نیه ، شیرینه که م ، هیجیان بو ئیمه نیه له چولیکدا له ژیر زریانی به فرا دا راکه راکه م بوو ده هه زار سه رباز له م لاوه به ره و شه ولا رایان ده کرد به دوای من و تووه بوون ، نازییه که م ، به دوای من و تووه بوون له کتیپی (هفت مقاله ی) جلال ال احمد له فارسیه وه کراوه به کوردی .

پاشماوه ی چه ند هه لپژارده یه کی...

شه مهش بی گومان کو ماری شه اسلامی ئیژان نا چار ده کات که نرخی نه وته که ی داشکینی ، هه لبه ته شه مهش دا هاتنی پیویست بو به رده و امبونی شهو داده به زینی . ویسرای کرانی دابین کردنی داسه پاندنی سزادان له لایه ن نه ته وه به کگرتوه کان به وئینه ی شه م سزادانه ی له وانه یه شه ر کوتایی بییت ، شهو سزادانه ده بیته که م کردنه وه ی هیزی ئیژان بو به فراوان کردنی هیزه کانی بو به زاندنی عیلاقه له بهر شه م هویشه به رده و امی کوشش بو داسه پاندنی شهو سزادانه پیویسته له نا و جه رگه ی هه ولتی ولاته یه کگرتوه کان بییت بو رو به رو بوونه وه ی ته نگ و چه له مه له شه که شه داو .

شاعیریک و شاعریک

N. H. Auden (نادن)

وه رگیرائی له فارسیه وه
"جه مال محمدئه مین"

که به عینوانی سیستمی کومه لایه تی ده وله تی
ئینگلستانی (محافظ) که پیش جه نه، بایه خی پی
ده درا . هه ر بویه ناچار بوو که له هه مان
سالاندا ریگای ئه مریکا بگریته بهر و بو
ئه وی کوچ بکات .

تایبه تییه تی فیژکردن ، ههروه ها کیش و
موسیقی دره خشان لهرواله ته گزنگه کانی شاعری
(نادن) که به داخه وه له وه رگیرائی
ناتوانریت بپاریژریت .

چونکه (نادن) هه میسه شاعیریکی پیشکوتن
خواز بووه و هه ر له بهر هه مان هو هه میسه دور
بووه له کومه لانی ره سمی و شه کادیمی و
سه لته نه تی ئینگلستان به لام له گه وه ره
شاعیرانی ئینگلستان و له پیزی ته س فیلیوت
ده ژمیژدیته .

نادن شاعیریکی بوو له ژبانی کومه لایه تی دا
باوه ری به زانست و ریئماییه کانی زانست بووه .
به باوه ری ئه م شاعیره ته نه و چه له مه ی
بنه ره تی شارستانی ته مرؤی ئیمه پیویسته
له په یوه ندی مرؤف و دونیای مادی دا دیاری
بگریته . ئه و ئه م ناته واویانه ی له لایه که وه
به په یوه ندی له گه ل وه زعی کومه لئا و له لایه کی
تره وه به په یوه ندی له گه ل وه زعی دهرونی تاکه
کانی کومه لئا لیک ده دایه وه .

له په کیکی به کومه له شاعیره کانی خوئی دا به
ناوی (نامه ی سالی نوئی) نادن شاعیریکی
هه به که بو هه مان مه سه له په نه دریک
ده کات و هه تا له په راویزه که شیدا نویسی
زانایانی جوړا و جوړ به نمونه ده هینیته وه .

نادن له و باوه ره دایه که بنه ره تی
ته نه و چه له مه کانی شارستانی ته مرؤی مرؤف
له وه دایه که "تاک" دوا ی گه یشتنی به
بلند ترین پله و پایه ی (که مال) دوچار ی
جودایی نه فی خوئی له که سانی تر ده بیته و
په یوه ندیبه کومه لایه تیبه کانی له گه ل که سانی

نادن له ساله کانی نیوان دوو جهنگلی
جهانی ، بو ماوه یه کی زور پیشه وای ده سته یه ک
له نوسه ران و شاعیره لاوه کانی ئینگلستان بوو .
قوتابخانه یه که که به هوئی نادن و پهیره وکه رانی
ئه و که تایبه ت به شاعری ئینگلیزی بوو هاته
کایه وه ، قوتابخانه یه کی شو رگیرائی بوو .

نادن و هاوکاره که ی ئیستفن ئیسنندر
نه که ته نه ره وشتی شو رگیرائی هه بوو به لکو بو
ماوه یه کی له گه ل کومونستی کانی ئینگلستان
هاوکاریان ده کرد . به لام ئه م دوو شاعیره ش
وه کو زوره ها که سه له روشنیرو نوسه ر و
شاعیرانی ئه وروپا له ماوه ی نیوان دوو جهنگلی
جهانی ، روویان له کومونستی وه رگیرائی ،
به لایانه وه باشر بوو که ته نه به م شیوه یه
شو رگیرائی ساده بمیننه وه .

نادن له سالی ۱۹۰۷ دا هاتوته جهانه وه و
خویندی به رزی له زانکوئی ئوکسفورد ته وا و کرد
له هه مان سالانی زانکو دا پایه کانی سه ره تایی
قوتابخانه شاعریبه که ی خوئی و پهیره وکه رانی
دامه زاندا .

ئیستفن ئیسنندر ، لویس مک نیس ، سیسیل
دی لوئیز ، کریستوفر ئیشروود ، ئه مانه نوسه ران
و شاعیرانی بوون ، که له زانکو دا له گه ل
نادن به کتریان ناسی و بو ماوه یه کی دورو
دریژیش له پهیره وکه رانی قوتابخانه که ی نادن
ده ژمیژدران ، به لام له دوا ییدا ته نه ئیسنندر
له گه ل نادن مایه وه ، ئه وانی تر ریچکه و
ریبازی جیاوازیان له هونه ره که ی خوئیاندا
گرته پیش .

قوتابخانه که ی نادن له شاعیره ته ده بیات
له سه ره که ویزدانی کومه لایه تی شو رگیرائی
بیدار ، بیزاری و کینه به رامبه ر به جهنگ
بناغه کراوه .

ته وای شاعیرانی ئه م ده سته یه که سانی
بوون که دژ به نه زانی و بی یاسایه ک بوون

للمصهارى سالتى ١٩٤٠ لومړى نېټم به شيعر دانان كړنوه شو
 پيښتريش ناو بېناو لمړى هصنم به قورساى غمښكى ناپيار
 دمكرد، كههمو كياني دانمگرم ، بېتابيست له كاتى ټاهمنك و
 خوښيدا، كنهيكراى خلكى لگمښ و گوشاد بون . ټمه واى لى
 كړدم كه گوشه كيربېم و لثم بگوشرى، وام هصت دمكرد
 كه لثم دتوتوتوموه سمرنكا، بويه قورگم دمگراو فرميسك هوڼ
 هوڼ به چاوتكانما دمها تخواروه . له حالتى وادا قطعتم
 بدمستوه دمگرت و سى جوار ديز شيعرم دموسى، بېمى
 راوستان و لك بليى بېكك پيم نطى و منيش دمياڼ
 نوسموه ، دواى راومستاو دسان چمند دپړكى نرم يو
 دمها تاجار . همبوه لمواوى ساتيك يان زياتر يان كمتر
 پارچه شيعريكى روانم نوسيوه، جاريش همبوه بهروزيك يان
 چمند روژيك پارچميكم نوسيوه . دواى تىواو بوسى پارچه
 شيعريك يان چاميك همدى جيتوكريم له تهرتبيى شيعرگاندا
 كړدوه همدى جاريش همدى وشيميم بهى لمبارترو جوانتر
 گوزيوتموه . كه شيعرم نوسيوه بهر له دم پيكرنى شتيكى
 كمم لميكا بوهو تضيا همدى هيلى زليم لمبرچاو بوه،
 كهچى كه شيعركه تىواو بوه زور شتى تريش هانوته كايوه
 كمبرله دانانى هر به خيالشمدا نمها توه ، جار همبوه
 وينميكى جوانى شيعريم لهلاوه كهچى بوم نظواوه بيخمه ناو
 پارچه شيعريكه بيهام ، بهلام پاش مومميكى زور پارچه شيعريكم
 داناوه شو فيكرميش يان شو وينميش لمگليا گونجاو بو
 به شيويميكى جوان و نمايان بوته شيعريك يان چمند شيعريك
 شو پارچمياڼ شو چاميه . بويه بېمويستى نه زانم شاعرانه
 و نوسران لههمو وينميكى سروشتى و كوله بېتى روژانه ورد
 بېنومو له ناو شكافى بېرهموى خوښيان بياريزن بو شوې
 لمكانى بېوستدا دمريان بېين و بيانخه شوېنى خوښان له
 شيعرونوسينا .

يان همدى جار له سونگى نيمى نيكى لته زېنمونه يان
 بېمستى پارچه شيعريكى جوانمونه يان سړونيكى ټاگريتمونه يان
 هيرشيكى نارواوه يو سمرمان . هطلمستيك يان پارچه
 شيعريكم داناوه . جارمهاى جار بېناو شوې ره زانى كويدها
 روپشتموم و بېوم له باميتيك كړدوتوموه ټاگام لهدمورودى
 خوم براوه . چمند جاريك وا هانوته بهرگويتم كه بېكك پر
 بهدم بانگم دمكاو منيش دم و دمى وه لوميم داومتوموه رووم
 تيگړدوه ، كهچى هيچ هصت و خوستيگم بهرگويتم نمكوتوه جگله
 دمكى بى دمكى!

شيعرگانم و لك پارچمى جگرم خوښ دموين ، بهلام بهداخوه
 بهداخى زور گرانمونه تا ټيستا سى جار لهدمى چون لمواوى
 سالتى ١٩٤٤-١٩٤٤ توانيم هفتا هطلمست و چمند چوارين و
 بريك كورته شيعرو سړودو گورانى دابنيم و زور بهريكو پيكى
 له دهفتهريكى بهرك مقوايان بنوسمونه لمپايزى سالتى ١٩٤٤ له
 عسكريمونه بصمران چوبوموه كويه . هاورو نوستى نمرم
 (محصه توفيق ورنى) داواى دهفتهريكى ليكردم كمواوميك
 لىلاى يو چمند هطلمستيكى لى وهريگري و لمگله همديكى خوښو
 چمند هطلمستيكى شاعيره هاوچرخكاندا چاپيان بكا .
 دهفتهريكه كوته لى شوو منيش چوموه عسكرى ، جالمپايزى
 سالتى ١٩٤٥ ورنى فرمانى ميرى بهچى دىلى كمواومستاي
 قوتابخانمى سمرتابى (تفق تق) بو، خوى دمگيمنيته مهاباد
 كه بو به پايتختى كومارى ديموكراتى كورستان و
 دهفتهركمښ لمگله كل وپطى خويىدا دمباو پاش كوتى
 كوماره كوزپكهمى مهاباد دهفتهريكى منيش بههمو
 شيعرگانمونه لهناوچو رننج به خصار بوم و جگله چمند
 پارچميكم يو كونهرايموه .

له سالتى ١٩٤٦-١٩٤٩ اشدا پتر له سمدو بېست هطلمستى
 كورنو دريو چوارين و بره شيعرم دانا و له دودهفتهرى
 بهرك مرمريدا جوړه دهفتهريك بو- كوم كړنمونه . بهلام
 دواى گرانمونه له بېنېخانمى كوت لمكوتايى حوزميرانى ١٩٥٢

بېكك له دهفتهركانچنگ نمكوتوموه ون بو هر ون بو
 ديسانمونه لصالى ١٩٥٢-١٩٦٢ دنايو نيكى شيعرى سمدو
 بېنجا هطلمستيم ټامانكرو (شاهزا) بمهرميكى وشى چينى
 و بهختيكي خوش بوى نوسيموه، بهلام كويستا چيمكانى شوبانى
 رش كنيخانه نايابكميان سوتاندم بهممو كتيب و دم
 نوس و شويدانمو پتوله چل پارچه شيعرى شاعيره كون و نوڅ
 بېكانى جيهانى ، كه كړدومونه كورنى، همدنكيگان بېشيعرو
 همدنكيگان به پخشان . بيه توشى ټازاريكى روانى و
 ناھوسينى بېكى كوشنده بوم كمهرگيژاو هرگيز بوم فھراموش
 ناكوتى .

ټمو شيعرانمى كلمردن و ون بون رزگار كران ، ټموانم
 كه لنگرفارو روژنامه كورديكانا، بېتابيستى له (گلاويژدا)
 بلاوكراونتموه شو دوو كوله شيعريه بچوكمښ ، كه
 بېكميان (ټاوازي ناشتى و ټاوازي) له ټيلولى ١٩٥٨ چاپكراو
 دووميان (خصيات و زبان) لمكانونى دوومى ١٩٦٠ دا
 بلاوكرايموه (گنجينه) ش كه بريكه لهچوارينمكاني باباتايهرى
 همصدانى، خستنه سر سورانى و شويش هر له سالتى ١٩٦٠ دا
 چاپكرا هرومها له تهرينى دوومى (١٩٧٨) دا شيعره

بېناو بانگمى (مايكوفسكى)، (لينين) كه لصالى ١٩٧٢ كړدوه
 كوردي چاپكرا، بهلام له همل و مهرچيكى زور نالمباردا ،
 كمشالوى درندانمى بصس ټاراستمى ټيمو تيگراى بروتوموه
 بيشكوتخوازي كرابولمهرتسه نهگيشته بازارو مهرلمانو
 چاپخانمى (رواد) دانمستى بصمردا گيرا شومنده هييه نزيكى
 ٢٠٠ دانميكى كوته دمى همدى ماموستاو شميدب و شمدمب
 دوستان .

ټيستا شو شيعرانم كه چاپ نمكراون دوو چمندانه پتون له
 چاپكراومكان ، بهلام نازانم نوا زبان بهچى دمكا؟ توپلى ي
 ماين و يو جارى چوارم و همدا هفتايى لىواو نمچوبن ؟!
 شايانى باسه له پايزى ١٩٧٨ دا دوو كوله شيعرم
 يوچاپكردن ټاماده كړد ١- كولى تممن ٢- هطلمزاده له
 چوارينمكاني باباتايهرى همصدانى . زه زامندى (ره قابه شى)
 لمسر وهرگيرا و كهچى بهچيمان .

جا شم همو نهامهتياڼه پشيان چماندم و داخيان نا به
 جرمگتوه، بويه جار جاره نمبى ناكموه سر شيعر نوسين ، ټمه
 جگله له بارى نالمبارى تمدروستيم كطم سالتى دواييمدا
 نه خوشى تمنگى بې هطلمچنوم، بهلام خوش بهختانه له روى بېرو
 باومرو ټايدولوزياوه تابلين تمدروستم و تاحهزبكن ټاسوده
 لثم .

شو حوت سالا و شمتى سختى عومرم
 بصمر بهرزى بصمر برو بهمياوم
 بريم و هر دمريم و نابى بممرم
 له ويزدانى گلايه چونكه چيگام

٢ :- ټاشكرايه كه گلى كورد خاوم گنجينميكى
 دوهلمنسه له (كلپور) دا، ټايا چون دمروانته 'كلپور'
 "رسمنايمى"، "ټوخوازي" له دمدمى كوريددا ؟.

x بلى كورد خاوم گنجينميكى دوهلمندى كلپورمو
 شوهى كه تا ټيستا لمصدتايمو لمردن و لهناوچون رزگار
 كراوه هرچمند كم نيمو زوريش بخرخه، بهلام هيتا زوربهى
 زورى شو سامانه شمديه پر بهمايه نيه كه بومانه، شمرو
 شمركى شمشانى همو لىلوزيك و بقتاييمى شمركى شمشانى دام
 و دمركا شمدمى و هومرى و ريخسراوه كورستانيمكانه پترو
 پتر بىنمو بيمت و بىنم پشيان و داستانه قارمانى و
 لىلاربه فولكلوربه كورديمكان بنوسمونه، بقتاييمى بىنمو
 بهبمگان هر بهدمنگى دمگ بيزان ټومار بكن تا شوتاك و
 تىرا دمگ بيزانمان لهزيانسان . ټينجا لىيان بوللمريتموه
 جيا بركريتموه (تصنيف) بكرين هرومها بىنمبست بهرهمى
 شيعرى شاعيره داهيتمركانيشمانمونه، ټوانمى لهزياندا نماون

چا وپښکه وتنیک له گه ل ماموستا

دلزاری شاعر

ب ۱: چیرۆکی نیټو شیعری کسوردي، تاقیرکنسوهی خوتان له نښای شاعر دا .
ولهام:

چیرۆکی من و شاعر ، چیرۆکی دریتوو ریشه قولتو پمپوهندیکی به تینی به زیان و زینگو دورو بهرموه همیه . بویه نسهوی بهر له خسته روی تاقیرکنسوهی شاعر له سرچاوه شاعریمکانی خوتان ناگادار بکم .

هیشتا تصفم نهگیشتهوه حوت سالن و نهچوبومه بهر خویندن که توشی نهخوشی دیزانتری بووم و لهپهل وپو کتوم، جگه لسومش له پایزانی زوربهی ساتی مالتیم توشی لمرزو تا دصوم و نازاریکی زورم نهچیت زردو زارو زراو بووم و همیشه دمنیام ، ننگ هر خوم لهالموش همنیکی وایان نکورد که زور نازیم و بناکامی سره نیمیوه . جا هم باره

نالبارهی تندرستیهم ، یان بلین هم تن نادرستیهم ، توشی لئناسکی کردم که هسو پوداویکی خوش و ناخوش زوو کار له گیان و همت و نستم بکم . لهلایکی دیشموه که چاوم هطیناوه گول و درخت و کتیبی شاعریم دیوه ، گویم به ناوازی شاعر ناودراوه .

باوکم هر له ساتی بیستوه ، که هیشتا کمس باخچی ناو مالتی نمو ، بهر له هسو گول و جوانترین باخچی بول و نارنج و لیموی لهموشی مالموه دا هسو ۰۰۰ شم لهالموه له دهروش له (شیوی ره زانا) شو شیوهی که حاجی قادر پوی هلوگوتوه بضمونهی جمنتهی داناوه :

"نومنه جمنته شیوی ره زانی
بمهاری شامه نیمیامی خزانی"

بلی له شو شیوه بهمشتیه دا دوو باخمان هسو ، که شینتاش بهناو ماون ، "شمه" او "نومر خوجان" شووهی دووهیان سمرانگیکی بهناوانگی کوبه بو ، هه زاران نالقهی شای و هطیرکی به دمهول و زورنای بهخوبوه دیوه ، بهمه دان و بهمه زاران پیای کولک و شورن و کوری قوزو کچی جوان و قشمنگی تیدا هطیرپوه . هاواری "ههی شاپاش" (زینل چاوش) او جوته کورمکی عزمی زورنا ننگیوو عولای دمهول کوت ، گوئی گهر دنیان کم نکورد !

تا ئیستا ننگ هر له کوبه بنگو لههیج شوپنکی کوردستانا کمس نه دیوه له (عهدهی سلیمان) جوانتر سرچوبی بکشی و سوکر هطیر . لههندی زماوندی گهرشدا شمشیرکی بریقه دارو قطفانگی بهدمتوه دگرت و لهگل (عزمیضا) شمره شمشیرکی روستمانهی نکورد .

هرهوها باوکم (۱۸۷۹-۱۹۵۲) خویندمواریکی وریای سردهی خوی بو ، فارسی و تورکی باش ده زانی بهتایبمت له فارسی دا زور شاره زابو ، زور له داستانهکانی شانامهی لمبربو ، دولای کتیبکانی پر بو لمجورهها کتیبی شیرو شهسب میوو ، شاره زابیکی باش له حسابگریدا هسو ، قسمه کتیبکی زمان پاراو بو .

نای چند به عشقه ، بهدنگ داستانهکانی زال و رودابو سیاوش و سودابو مینزو بیژن و رستم و زوزابی بو دهخوبینسوه مشکورد به کوردی که نمانه هر له مندالیسوه ناسوی خیالیان فراوان کردم و گیانی شاعران تیدا بزواندم . بهچاوی ریزو قهدهوه سیری شاعیوم نکورد به پیغمبرم ده زانی انموپری ناواتم لهویندا نوسو بیم بهشاعر .

باوکم هرچند شاعر نمو ، ننگرچی جار جارم بهتیک یان دوانیسی ننگوت ، بهلام شاعر دوست بو ، قمت له شاعر خویندسوه تیر نه دیوه ، عاشقی شیرو گول و شیدای جوانی بو ، دایکی باوکم نمنه سوراچی ، کچی حاجی بکرناغای حموی و خوشکی دایکی نمین ناغای "مختار" یوه ، شویش شاعریکی گلی بوه لهگل هر نو برابدا باوکشیان حاجی بهکرناغای (قاصد) شاعریکی ناسراو بوه که لهسالی ۱۸۵۲ دا کوچی دوابی کردوه . جا هرچند شاعریتی بهسیرات بو مرؤف بهجی بامینی بهلام زینگیه ناوا لمار دمیته هاندرو سرچاوه بو شاعر گوتن ئیستا له بنهالهی ئیسه شاره زای برام (کهریم شاره ز) و فریشتهی خوشکم و نازادی کورم شیربان هیه .

جوانی سروشت

هر له سهرتای زیانموه هوکری جوانی سروشت بوم ، بهیانینی بههاران و شیوارانی پایزانم زور بی خوشبو ، بیگومان شینتاش هروام ، خویننگاری پولی سوچواری سهرتای بوم ، بهیانینی بههاران لمسانگی گولاندا ، شوکی لهگل گهری بهپانا لهخوبان هطدمستاندم و نهچومه باخی "شمه" چند مطبند گولباخیمان هسو دمنین و زور به زور کولومان نکردنسه تا ماوهی هفتصدک و شوسا کولومان لی نکرتن . نای چند خوشبو که بهناو سوزه گیای بههاردا دهروشتم و قاچ و قلم بهشونم ترمبو ، لهگل شو ترمیده همنیکی خوشم نهچوه ناو دهرنوسو مستی نکردم !

ناو بناویش بولوبلیک لهسرچلی مطبند گولیک بیان لهسر دار همناریکی تمینشت مطبندمکوه پر به گره چکولانگی تری دهریکاندو سوک هطدنهفری و زنجیره خیالاتی لهچریم !

نیوارهی پایزانیش دوی رهز بهرطابون و بهر له خورناوایون به چند سماتیک بهناو شیوی ره زانی کوبدا بهرو باخی (شمه) او (کوسولاسه) او (نومر خوجان) او (بانه) او (همزه) تاباغی (نمین ناغا) او (بوزی) شو زیدموسوه که جزرهها دیمنی جوان و لرفیتم بهراو نکوتن .

خو شوانی سهرتای پایزان که میوانیگان دمهات ، فانویگان هطدنگرت و نهچوبینه ناو باغ و همنارمان دهرنی لمبر تهری و پاروی و زیانکردنی ، هندی همنار له ناو

گوفاری گلاویز چاکترین ماوستام بو بهراستی زور شتی لی فیروبم که لهپیش هسو شتیسه زمانی شیرینی کوردی بو .

دهستگه و ته و هرگير او دهگان دژ به به دريژداداري شؤرشي
چواش ده هتد .

دياله كختيكي گشتي و تايهت نيشانه به كه پروسيه
شؤرشيگيري جبهاني پيپه وه گشه ، له به رته وه جورا و
جوژبوون له شپوه كاني به كا بووني ميژووي بي نارسي .
ته شه ريهت گه پيشوته چهرخي گويين كار به بنه رته ته كه ان
كه پيژويسته كاني پيشكه وتني كوله لايه تي له وه خاصيه ت -
انه ي كه له پروسيه شؤرشيگيري له هر وولاتيگدا
دووباره نايه وه سه ره ل ده دنه . تاقى كردنه وه ي
شؤرشيگيري له سا به ي شه وه وه سه رباري خاصيه ته كاني
له وولاته جوژبه جوژه كاني گريگيه كي نيونه ته وايه تسي
جبهاني به خويه وه ده گسريت .

" خه بات دژي ئايديلوژيه تي بؤرژوازيهت "
روانگه ي نيونه ته وه يي كارينيكي تيوريانه بو جزبه كاني
ماركسي . لينييني و به كارهيئاني تيؤري شؤرشيگيري له
بزووتنه وي گريگاراندا مارج ده كات . باروئوخى زياتي
كوله لايه تي چيني گريگارانيش تواما به كي با به تيا نه
ده خولقيئي بو ده رگه كردني بېروبا وه ي نيونه ته وايه
به تي پرؤليته رايه . به لامل گوييني شه توانايه بو
واقعع تاراده به كي ته و او به ستر او به هوكساري
خودي شه وه واره ي جموجولو چالكي ئايديلوژي شه وه
جزبه ماركسي- لينييني به ي كه له نا وه راسته گريگاريه دا
كار ده كات و به وتوانايه ي له به ره وروبوونه وه ي نه ت -
وه يي بؤرژواي و بېروبا وه ي تيگه لاي شؤقينييه ت
كه له لايه دن ده رگا ئايديلوژيه كاني وولاتا
شېمپرياليزمي شه وانه ي كه شېوكوي جوري زياتي
بؤرژواي دا شين بوون ده جينريت . ئايديلوژيه تي
بؤرژواي داستانيكي دوژمنايه تي دژ به نيونه ته وايه -
تي پرؤليته رايه ي خولقا ندوه بو به رزه ونديه كاني
نه ته وايه تي و هه ست و نه ستي گه لاني نيشتمان به روه ره
له راستيدا نيونه ته وايه تي راسته قيه خؤشه ويسته ي
نيشتمان و هه ست كردن به شانازي نه ته وايه تي رت
ناكاته وه ، به لكو به پيچه وانه وه به رزرتري ده كات
بو راده ي نيشتمان به روه ري وئازادي ده كات له
تيگه لايه كاني نه ته وايه تي به نه تگ و چاره نووسه ي
ميللهت به پيشكه وتني ته و او ي به شه ريهت ده به ستيه وه
شېنگيلزده لي (بېروبا وه يي نه ته وايه تي هه رده م و له

هه مان كاتدا بېروبا وه ي نيونه ته وايه تي به راستي)
(به رگي ۲۲ - لاپه ره ۲۲۲) . به لامل نيونه ته وايه تي له
چوارچيوي چهن به رزه ونديه كي شه ته وايه تي له
ئايه لوقه ي نادري . به لكو چهن خويه سته وه به ك ده خاته
سه ر چيني گريگاران و پيشروه و شؤرشيگيري كه بيان له
هه مو وولاتاندا بوزاميه ر به چيني گريگاران ي جبهاني
پيژويست به ها و كار به كي نيونه ولته تي ده كات بو خه بات
كردني له پيئناوي شارمانجه ها و به شه كان . هه روه ها
له م بواره دا خويه سته وه كان شپوه به كي شارزه و نه دانه
وه رده گرن كه هه ل ده قوليت له لوجيكيكي با به تبا نه ي
ناوخويي بو بزووتنه وي شؤرشيگيري . له پيئناوي چاره -
سه ر كردني شه ركي نيونه ته وايه تي به گريگ ده زانريسته وا
چيني گريگار له گشت وولاتاندا به كاته سه رتروپكي شه و
جي به چي كردنه ي خه بات له پيئناوي شارمانجه كاني
شؤرشيگيري له وولاته كه يدا . به ر كردني ووزه و تواناي
شؤرشيگيري بو ميللهت كه سه رته تايه كي پيويسته
بريتي به له به شاربووني چيني گريگاري چالگ له
وولاتا بو چاره سه ره كردني به ك شه ركي نيونه ته وايه
تي . هه رله م بار به به وه به گريگيه به كي گه و ره ده زانريت
كه وا خه بات بگريت دژ به هه لپه رستي و چه پ كه ربه تسي
كه به راميه ر به نيونه ته وايه تي پرؤليته رايه ده وه ستي
به به رزه ونديه نه ته وايه تي به كان . شه گه ر چيني
هه لپه رسته كان تواناي شه ومان نييه كه خويان له شه ر
رودا و كاني زياتي نه ته وايه تي و ده رگ كردني شه ركي
نيمزه شه وه يي چيني گريگار به رزبكه شه وه ، كه چيني
ده مارگيره ، چه پ كه ره كان به به رزه روه روتنه كان بيان به ر
تواناي شه ومان نييه كه له سه رخاكي واقيديه تي خه باتي
سياسي وولاته كه ياندا خوله سه ربي بگرن . هه ر هه ولداني
بو ليك چيئا كردنه وي نيوان نيونه ته وه يي و نه ته وه يي
به شپوه به كي ميكانينيكي و بيان دوور خسته وه ي به كيكيان
له شه وي تر گه و ره ترين زياتي بو بزووتنه وي شؤرشيگيري
نه بووني گريگ پيئنا تيگي ناته و او بو نيونه ته وه يي
ده به يته هوي دوژاني هه لوپسته كاني چينا به تي و به يدا بو -
وني ديار ده كاني نه ته وايه تي هه روه ها هه رگريگسي
پيئنه دانيكي نه ته وايه تي ده به يته شه گه ري له ده سته داني
زه مينه ي فيملي بو خه بات كردني چينا به تي
واژه ي شؤرشيگيري .

پاشماوه ي نوي گرده وه

ئيشاش دوورين له ده سته ووتوي شه و خه بات شه
بو به بانگ راده هيئلين و ده لئيتين : روونكر دنه وه ي زياتر
هه روه ها زولي جزبي شيوعي سؤقيه تي له م قونا غه ي
ئيشتا بو پيشكه وتني كوله لگا بريتي له رولتي
پيشه نكي حزب بو زال بووني به سه ر پيئاويسته كاني
زيان و له به رچا و گرتني باري ميژوويي ديار كر سار و
تيشكوي شه ركي تازه ، شه مه ش بېر كردنه وه به كه دوو شه ر -
كي به به كه وه گريگارا و له به ك نه پچرا و ده به ستيگه وه ،
كه هه ريه كه بيان شه وي تريان ته و او ده كات و بريتي
له پروسيه نوي كردنه وه و به رده وام بووني ديموكراسي
كردن له كوله لگا و هدي هيئاني چا ككردني كشتوكاليه
پروسيه نوي كردنه وه بريتي بووه له دروست كردني
چه ندين مليون باله خانه ي تازه و هه زاران قوتا بخانه و
نه خؤشخانه و شانوو شؤردوگاي نوي و هر زشي هه روه ها
چا ك كردني پيئاويستي خواره منه ي و جوژه كاني كه ل و
به لي فروشته ني ، كه بريتي بووه له ديموكراسي كردن

یەك بوونی نیونه تهوهیی و نه تهوهیی له شوێنێدا

بەپێتوووسی: دەبوری کراسین
کورتیکراو لە گۆتاری (پێکای سوسیالیست) ت

ناوچه ئازادکراوه کانی له سێسته می کولونیا لـــــــی
 ئازادبوونی شهوگه لانهش له چه پۆکی شیمیریا لیزم لـــــــه
 توانا دا به شهویش ته نهها له پێگه ی هاو په یما نه ته سی
 پسته و له گه ل چینی کرێکاری جیهانی و سوسیالیستی
 فیملی دا وه که به شیکێ پێگه ها توو له شوێنی کۆمه لایه تی
 جیهانی که شه مهش له نا وه پۆکیدا گواستنه وه به لـــــــه
 سه رما په داری به وه بو سوسیالیستی ه شه لـــــــه
 لایه که ، له لایه کی تر شه وه شیمیریا لیزم له به ره وروو -
 بوونه وه ی شه م شوێنه دا نه کته نهها روو به رووی رژیستی
 سوسیالیستی ده بیته به لگو دووباره به زوتنه وه وه ی
 ئازاد بوونی سوسیالیستی تیا به ه کۆنه به رستی و
 شیمیریا لیزم چاره دات که وا شه و نا و چانه تی کـــــــه
 به زوتنه وه ی ئازاد بوونی تیا دا سه ره له ئازاد بواریکه
 بو به رزه وه ندی به زیندووه کانیان و ده ست ده خه نـــــــه
 کاروباری ناو خۆی شه و ولاتانه تی که خا وه نـــــــی
 ده ست لاتی خۆیان و په ناد به نه به ر ناردنی شوێنی
 چه واشه بۆناویان و هه تا بگره راسته وخۆ ده سککاری
 سه ربا زیشیان ده که ن، شه مهش هه ره وکو ولاته به کگرته و -
 وه کانی له به ره و رووی " گرینادای بچوک " کردی ه
 کۆنه به رستی و شیمیریا لیزم به جۆرێکی ده ستکرا نه سه
 نیشکویه که بۆ شوێنی چه واشه ده خو له قیشتن له و ولاتانه تی
 که پێگای گه شه کردنی پێشکوه و نخوازان ه یان هه لبازاردوه
 هه ره وها ئالوزانی نیوده و له تان توندتر ده که ن به سه
 وه رگرته تی کۆشه ناو خۆ به کانیان به ره نه گێکی نیوده و له -
 تی ه شه مهش وا ئه شتا که وا " نیکاراگوا " دا روو
 ده دات ، به جۆرێکه که وا " شه که کانی " شه لگو نتر " لـــــــه
 سه رجه سانی شیمیریا لیزمی شه مریکا به شا شکراده زین ه
 به گ بوونی نیونه ته وه یی و نه ته وه یی ده گه رپته وه بو
 دیالیکتیکی گشتی و تاییه ته له شوێنی کۆمه لایه تیدا
 له چه رخی شه مه دا ه سه رما په داری له میزودا میرا نگری
 جیهانیکی هه سه ره نگه و هه مه جۆره ه سه رما په داری ها -
 وهش بووه له زه ده کردنی جۆرا و جۆر بوونی شه مه وه
 بارودوخانه تی که شوێنی کۆمه لایه تی پرۆلیتاریه سی
 دوو چاریان ها تووه هه ره شه و بارودوخه شه واده کات که
 جۆرا و جۆر بوونی ری شوێنی گه به شتی پرۆلیتاریا به
 ده ست لاتی که له چاره ها جویه کی میزویی به و ده بیته
 خولقاتی به یوو یستی قیونا غه کانی گواستنه وه لـــــــه
 هه ندی له ولاتان و له دایک بوونی هه مه جۆری لـــــــه
 شه که کانی سوسیالیستی بنیات نرا و له هه ندی له ولاتانه تی
 تر دا ه له به ر شه شه گه رهش بوو " لینی " به توندی دز
 به گه شه کردنه کانی وشکه له به رباری تاقه شیوه ی رێگا
 بۆ شوێن له ولاتانه تی تر وه ستا و چه ن دین بارودووباری
 کرده وه که وا شه مه تاقی کردنه وه که ی روسیا وه کوخۆی
 له ولاتانه تی تر دا دووپات بکرپته وه ه لێره دا بار دۆ -
 خپکی تر ، و پێگه ها تووی کۆمه لایه تی و جیهانی ته سرو
 رپژه به کی تر له هێژهن ه له به ره وه سترا تیز به ته سی
 چۆ به کۆمونیسته کانی له زیز سایه ی بیروبا وه ره ها و به -
 شه کانیان له گه ل ستراتیژی ته تی لینی له روسیا دا
 به یوو یسته به نمونه یان ناسراوین ه به لام له هه موو
 شوێنیکدا و له به رده م شوێنی سوسیالیستی چه نـــــــه
 شه گه رپکی ها و بهش چه قشرا وه : - وه رگرته ده ست لاتی
 له لایه ن چینی کرێکاران و ها و په یما نه کانیان و گوێن
 کاری به نه ره تی له په یوه ندیبه کانی مولکیه ته و بارا ستنی

" له بارودوخی هێژنی شیمیریا لیزم له جوار جیوه ی جیهان
 بۆ سه ره هیزه ناشتی و به شکه و نخوازان مه سه له ی هه ما -
 هه نگی کار له نیوان لایه نه جیا جیا نی به زوتنه وه ی ئازادی
 خوازی جیهانی گرنه گیه کی به یوو یست به خویه وه ده گریسته ،
 هه ره وها گرنه گیه کی تاییه ته هه به بۆ خویه سنه وه ی پته و
 به دیا لیکتیکی نیونه ته وه یی و شه ته وه یی له بیئا و دار -
 شتی هه له نکه نکه کانی ووردو ها وه ته گ بۆ پرودا وه کانی
 شیکتای سه ر شانو ی نیوده و له تی له نا و چه کانی و لـــــــه
 ولاتانه تی تر دا " ه
 به رووی شوێنیکری جیهانی له کاکلدا به که و نیونه ته وه -
 به یه ، به لام به رووی شوێنیکری له هه روولاتی که دا
 له سه ر بچینه ی بارودوخی ناو خۆدا روو ده دات ، کاریگ -
 ره هه ره که به کانی به به رده وای یاری به سه ده رن ه
 خا وه ن په وته چه به گه ره کانی له گو ی نه دا تیا ته وه بو
 دیا لیکتیکی ده ره وه و نا وه وه ، به شیوه به کی سه ره کی
 پشت ده به ستن به هۆکاری ده ره وه ، له کاتیکدا کـــــــه
 چا کترین هه له نکه نکه ندن بو ئا سوکاتی شوێن له یواروباری
 ناو خۆدا هه لده قوولیت ه
 نیونه ته وایه تی ه یج بوونیکی " به شیوه به کی گشتی
 له ده ره وه ی بارودوخی میزویی دیاری کرا و گریندا و
 به تی کردنه وه ی به رده ست بۆ بارودوخی خه یاتی جینه تی
 کرێکار له هه ر ولاتیکدا ، که واته نیونه ته وه یی و
 نه ته وه یی به ره و ه ستانه یانه وه دوولایه تی گرنه گیه کی
 به سترا و ی ئورگانی له کرداری شوێنیکریدا ه
 ئا شکراره که وا مه حاله به توار ئیت شیوه کانی به رووتنه
 شوێنیکری بۆ جینه تی کرێکار هه لبه زێر بیته
 که گۆنجا و بی له گه ل بارودوخی نه ته وایه تی به یی
 ده رگ کردنی با سا کانی گه شه کردنی گشت و به یی زانیستی
 مه به ست و نا وه روکی چه رخی میزویی زینرا وه که واته
 ته نهها به زانیان و شاره زا بوونی نیشانه بچینه کانی
 چه رخیکی دیار کرا و ده توار ئیت بنکه به گه پێک به نتر بیته
 که وا به یی شه وه وه سیفه ته زیاتر فراوانه کانی
 شه م ولاتنه و شه وری تریان وه ریکریته ، به به چه وانسه ی
 شه مه وه که خسو سیه تی تاقی کردنه وه ی نه ته وایه تی
 بگوێزپته وه بو به رووی شوێنیکری جیهانی به سه
 به رته نگیه که له به روورا و تیروو ریبازو هه له نکه نکه نده
 سیاسیه کانی له دایک ده بیته ه
 به رگه ی شوێنیکری جیهانی له کاکلدا به که سه رباری هه موو
 جۆر جۆر بوونیکی ره گه زه کانی ته به یه که وه په یوه سن
 به پته و ی ، له دوامه به ستی خولانه وه شدا به سترا وین به
 دزایه تی چه رخی به نه ره ته و هه سه رتا ســـــــه ری
 پرودا وه گرنه کانی جیهانی ها و چه رخدا به سترا وین
 به روو به روو بوونه و له نیوان هه ردوو رژیسه کۆمه لایه -
 ته که هه ره وها بۆ ه یج پرۆله به کی کۆمه لایه تی
 که په سه ر سنووری نه ته وایه تی دا روو ده دات له هه ندی
 ولاتدا ، ه یج به زوتنه به کی سیاسی و ته ییاراتی
 ئا پد پۆلوی ناییته شه گه ر کار لیکرا و نه بیته به کیشه
 جیهانی ته روه که ش کرا وه که ی جیهانی ته سی
 روو به روو بوونه وه ی نیوان هه ردوو رژیسه کۆمه لایه ته
 که له په یوه ندی به ئالوگۆره کانی نیوان ولاتانه تی
 سه رما په داری و سوسیالیستی دا ئابلوقه نییادی
 به لگو کاریگه ره به سه ر شه و کردارو پرودا وانه ی که له

دیموکراسی شورشگیر ره تگدا نه وه و ناوبندی شاقاری گه شه کردنی ته فنگه ری چینی کریکارانی شورشگیره .
 دیموکراسی شورشگیر سفته تیکی تابهتی چینه ایته هییه شه ویش هه بیکه له سوسو - پولیتیکه که بهتی ، که نهک له وولاتیکه وه بو وولاتیکی تر به لکو له هه مان وولاتیشدا جبارزه . شه هه بیکه له شه ره گه زی پرولیتاری تاکه رته نیشتمانیه ریفورمیسته گانی بورژوای ناوچه بی ده گریته خوی و بیک دیت له توپزه سیاسی چالاکه گانی چینسی بورژوای بچوکی شاره کان ، روشنگیره (شینتیلجینسیا) نیشتمانیه روه ره کانو جوشاران ، هه روه ها ره گه زی پرو- لیتاریشن .

خاله سیاسی هیزه گانی پارتی دیموکراتی شورشگیر :-

ره چا و کردنی شه بی هیزیانه و هه ولدان بو چاره سه زکرد نیان خزمه تیکی گه وره به ته فنگه ری رزگار پخوازی نیشتمانی کوردستان ده گات . شه بی هیزیانه شه به کورتسی شه مانن :-

- ۱- ناتهبایی کومه لایهتی و نه بوونی به کیتی شایدیولوژی و سیاسی .
- ب- هه ندیک بی هیزی ریخراوه بی - بی هیزی ریخستنسی پولایتی هوشیار و دیسپلین .
- ج- نزمی شاستی روشنگیری و سیاسی زوربهی شه ندامانی حزب . هه روه ها نه بوونی په یوه ندی شایدیولوژی به هیز له نیوان دیموکراسی شورشگیرو مارکسیزما ، که شه چهند هویه کی هه بیه ، به لام هوی سهره کی بریتی به له نزمی شاستی روشنگیری و که می کادیری سیاسی پر چهک به تیوری شورشگیرانه .
- شه بی هیزیانه له گاتی خه باتیکی توندوتیژدا له وانه - به بینه هوی کاره ساتی گه وره و کوشنده ، چونکه هیزه کونه پهرسته کان له و کاتانه دا ده توشن گروهه سه کرده شورشگیره کان له ناوبه رن ، به تابهتی به هوی په یوه ندی بی هیزی شه گروهانه به چه ما و ره وه .
- که واپوو شه هوی گرنگی سهره کی هه بی له دامه زرانندنو که شه کردنی پارتی دیموکراتی شورشگیری پیشه تگسدا ، بریتی به له راهبناو په روه رده کردنی کادیری سیاسی شه شه ریگا به که چهندهن حزبی دیموکراتی شورشگیر گرتوبانه ته بهر ، گه رچی تا راده بیک ست و خا ویش بیته هه روه ها مهیلی دامه زرانندی پارتی پیشهنگ ، وه که قوناغیکی گوپزانه وه له مهوقیمی دیموکراتی شورشگیر بو مهوقیمی مارکسیزم - لینینیزم ، له و دوایه دا تا و دانیکی مه زنی به غویه وه دیتوه . بو نمونه له شه ننگولارو شه فغانستان و موزه مبیق و به مه نی دیموکراتیک هه روه ها شه شیوپها و چهند وولاتیکی تر ، حزبی ده سه لاتسدار تیوری سوسالیزمی زانستی کردوته شایدیولوژیای خویو هه ولی چه سهندنچه می ده دات .
- هه ولی چه سهندن و موماره سه کردنی تیوری سوسالیزمی زانستی گرنگیه کی تابهتی هه بیه ، چونکه " تصریحات و دروشم " مه رج نیه نیشانه ی شیلتزام کردن بیت سه و تیوریه . وه کو هه مومان ده زانین حزبی به عسوسی فاشیست باسی تیوری سوسالیزمی ده کسرد .

ها و په یما نه تی و ها و کاری دیموکراسی شورشگیر له ته که کومونیزمدا :-

فاکتوریک گرنگ له که شه کردنی دیموکراسی شورشگیردا ، چونه تی په یوه ندی تهی له ته که جولانه وهی کومونیزمدا . شه شه دوولایهتی هه بیه ؛ لایهتی نیونه ته وه بی ، واتسه په یوه ندی له ته که بزوشنه وهی کومونیزمی جبهانی و پارتیه کومونیزمه بیگانه کان ، لایهتی نیشتمانی ، واتسه په یوه ندی له ته که کومونیزمکان له و وولاته دا که له قوناغی رزگار پخوازی نیشتمانیه .
 په یوه ندی شه می نیوان دیموکراسی شورشگیرو کومونیزم ، له و چهند ساله ی دوایه دا به ره و پیش چونکی دیاری به خویه دیتوه ، بو نمونه له کونگره ی بیست و شه می پارتی کومونیزمی به کیتی سفته دا نوینه رانی سی و شه (۳۶) ریخراوی دیموکراتی شورشگیر شاماده بیوون . له کاتیکه په یوه ندی شه می نیوان دیموکراسی شورشگیر و کومونیزم به خبرایی گه شه ی کردوه ، له هه مان کاتدا لایهتی نیشتمانی شه په یوه ندیانه شه شه گه ره لایهتی شه می گرنگتر نه بیت شه او هینده ی شه و گرنگه .
 میژوو سلماندوبه تی که په یوه ندی نا شاسی نیوان دیموکراته شورشگیره کان و کومونیزمکان کاریکی ناله - بار ده گاته سهر دروست بیوون و گه شه کردنی هه لوبستی دیموکراسی شورشگیر ، هه روه ها کاریکی سلیش ده گاته سهر ها و کاری شه می له ته که وولاته سوسالیزمکاندا . بو به لوم قوناغی شیمتای بزوشنه وهی رزگار پخوازی نیشتمانیه ، له هه موو کات زیاتر ، په یوه یسه کومونیزمکان پشتی دیموکراته شورشگیره کان بگرن و کادیره گانی خویان ها نبندهن بو شه وهی شه و توانایی هه پاته بیخه شه کار بو پارمه تی دانی دیموکراته شورشگیره کان .
 زور گرنگه کومونیزمکان له و راستیه بگن که دیموکرا ته شورشگیره ها و چه رخنه کان بزوشنه و جولینه ری هیزه شورشگیره نا پرولیتاره کان ، و له دزایه تی شیمپریالیزم و سه رما به داریدا ، پارتیه دیموکراته شورشگیره کان سهره کی ترن ها و په یما نی سیاسی پارتیه کومونیزمکان بیک دیتن .
 چکه له دزایه تی شیمپریالیزم سه رما به داری ، دیموکرا - سی شورشگیر بیکه وه له ته که بزوشنه وهی کومونیزمدا ، پیشهنگی خه باتی رزگار پخوازی نیشتمانی بیک دیتن . بو به تابهتی کومونیزمکان ، ها و په یما نه تی خویان له ته که دیموکراسی شورشگیردا به ریکه وتنیک تاکتیکی له قه لوم بدن ، به لکو دیت و په یوه یسه به ها و په یما نه تیکی مه بده تی و ستراتیژی دابنسن . هه مان شه به ریزه ی دیموکراته شورشگیره گانیشه وه - بارت به کومونیزمکان راستیه .
 شیمتاش ، دیموکراتی شورشگیره هیزه گانی سوسالیزم له جبهاندا تا دیت لیک نژیک ده بنه وه له چوار چی هوی په روه ی شورشگیری جبهاندا . سهر کو تکردنی کومونیزم - کان نهک هه ولنه لایه تی ته فنگه ری کومونیزمی جبهانه وه ، به لکو له لایه تی هه ندیک له که رته گانی دیموکراسی شورشگیر - سه وه ریسا ده گریته .
 له دروست کردنی شه په یوه ندیانه شه و دامه زرانندی به ری ها و به شه له ته که دیموکراسی شورشگیردا ، کومونیزم -

که و او چو پیوویسته له سهر پرولیتاریا که پارمه تسی بزوتنه و هی بورژوازی دیموکراتی بدات له خه بدات دزی شو توکراتیبت ، بی شه و هی گهرچی بو جرکه ره گیش بیست خاسیه تی چینا په تی و نامانچی چینا په تی غوی لیدی - اد کات ، که شه ویش رووخاندنی بورژوازیته .

بهم شیوه په ده بینه کاریکه گهره ده که ویده سهر شانی سوسیالیسته کان ، شه ویش شه و په که له په ک کاتدا ههستن به دوو شری سعت و شه او جیاواز له په کتر ، چ له رووی شیوه نامانجه و چ له رووی شه هی سه کوه لاپه تیا شه که ده بینه جولینه ری بزوتنه و ده که .

که و او بو له هه موو شوریکي رزگار یخوازی نیشتمانیدا ، پیوویسته له سهر پرولیتاریا که ها و کاری بورژوا بکات بو رووخاندنی دا گهر که ران ، بهلام له هه مان کاتدا پیوویسته له سهری که جووتیاران و چینا چه وساوه کان به لای خویدا رابکیشیت ، ههروه ها دژاپه تی و خه پاتسی خوشی دزی بورژوا له باد شه کات ، چونکه سه رکه و تنسی شه وای شوری دیموکراسی لسه ریگای

دیکتاتوریه تی پرولیتاریا و جوتیارانسی دیموکراسی شوریکه وه نه بیت ، وده ست ناپه ست . چا تا شه سه رکه و تنه زووتر بیت ، غیراترو قولتسر دژاپه تی نوی خه پاتسی چینا په تی پیش ده که ویت ، وده ستا گورانی دیموکراتی باشتر وده ست بیت زیاتر نزیبک

ده بینه و له گورانی سوسیالیستی . سه پاره ت به پرسپاره که ی سه رته ای با سه که ، شاپا گورانی نا سه رما په داری کوه لگا و گرتنه به ری ریگای که شه کردنی سوسیالیزمی بوچی ده کریت و پیوویسته ؟ .

پاش هاتنه کاپه ی دامه زراندنی دامه زراوه ی سوسیالیستی جیهانی ، ریژه ی هیزه کان له جیهاندا به شیوه په ککی به رته تی گورانی به سه ردا هات ، و شستا سوسیالیزمی جیهانی کاریکه ریبه کی زیده تری هه په له ریژه ی که شه کردنی کوه لاپه تیا .

بوونی دامه زراوه ی سوسیالیستی جیهان و هیزه سیاسی و سه ربازیو نابوریه وه ، بووه ته فاکتوریک که کاریکسی راسته و خوی له سه ر ووداوه جیهانیه کان هه په ، بو باری له باروشیا و ده ره خمینیت بو شه و گورانه دیموکراتیسه شوریکه رانه ی روو دده دن ، به جوریک که له به رزه و هندی به پشتگیری جوتیاران و توپزه نزمه کانی شاره کان و بورژوازی بچوک و ناوه ندی و روشنبیرانی نیشتمانپه روه ر بنه ههروه ها سه رته تاپه ک بن بو گورانی به رته تی سوسیالیستی

شمانه ی په پیوه ندیه کوه لاپه تیه کان . ههروه ها شه کاره فیکری و مدعنه و په ی جولانسه ووه ی کومونیستی جیهانی هه په تی ، که شه ی له ولاته رزگار بوو هکاندا ، له ته ک پارمه تی نیونه ته و په یی نابوری و سه ربازی که سوسیالیزمی جیهانی ده توانیت بدات هه سه رزه

په شکه و تنخوازه کان له پینا و رزگاری نیشتمانیدا و به و ولاتانه ی که به که شه کردنیکی نا سه رما په داریا دهرون ، نیشانه ی شه و په که مارکسیزم به نا و خه لکیکی زوری چه سه وساوهدا بیا و بووه ته وه ، ته نانه ت له و شوینانه شه که نه بورژوا و نه پرولیتاریا به شیوه په کی چینا

سه ربه خو و ریگ و په ک (منظم) سه ریان هه لسه داوه (وه کو کوردس) تان . پاشان پارمه تی نیونه ته و په یی نابوری له لایه ن سوسیالیزم سی جیهانیه وه ده بیت هه ی که شه کردن و په شکه و تنی باری په شه سازی ولاته تازه رزگار بووه کان ، له هه مان کاتدا ده بیت هه ی رزگار بوونی نابوری شه و ولاتانه لسه

کلکاپه تی شیمپریالیزم و پشت نه په ستن پیمان (وه کو به مهنی دیموکراتیک) .

سوسیالیزمی زانستی به و شیوه په دیموکراسی شوریکه ی و چونه تی دامه زراندنی سوسیالیزم سی تپه ریبون بنسه قوناغی سه رما په داریا شسی ده کاته وه .

شه و گورانکارانه ی دیموکراسی شوریکه یی هه لده ستیت له وانه په زور جار به شیوه په کی راسته و خو سوسیالیستی نه بن ، به لام گرنگ شه و په شه ونده په شکه و تنخوازن که له کاتی چه سپا ندنیکی گونجا و ده بینه سه رته تاپه ک بو که شه کردنی نا سه رما په داری .

شه و به رنامه دیموکراتیه گشتیه ی هیزه په شکه و تنخوازه - کان به په شه نگی دیموکراتیه شوریکه ره کان لسه وولاته تازه رزگار بووه کاتدا به ره و پیشی دده دن سه رب - تی په له هه ندیک گورانکاری له بواره کانی نابوری کوم سه لاپه تی و سیاسی دا ، وه کو هه لته کاندن و له سنا و برذنی په پیوه ندی ده ره به کاپه تی ، ریفورمی کشت و کالی ،

که م کردنه ووه ی سه رما په ی تاپه تی ، دروست کردنیسی که رتی گشتی (که رتی ده ولت) پان به رسته په کی تر دامه زراندنی نمونه په کی سوسیالیستی له بواری نابوری به ره و پیش برذنی دیموکراسی ، ههروه ها به رزکردنه ووه ی شاستی ژبانی ماددی و که لتوری چه ما وهر . شه هه موو گورانکارانه شه که ز بیتو به شیوه په کی گونجا و چه سه رب

نرین ، شه و زم به و ولاتانه دده دن به ره و ریگسنا ی که شه کردنی سوسیالیزمی . شاکر په شه و ولاتانه ی که سه ربه خوبی نیشتمانیان وه ده ست دین ، به ره و رووی چه ند ه ها تنگ و چه لده سه ده بینه و به به لام تاقیکر دنه ووه ی ساله کانی سه رته سنا ی ده ستلاتی سوفیتی ده توانریت بکریته تاقیکر دنه ووه په ک و پارمه تیه کی که و ره بو شه و گه لو ولاتانه ی ریگسنا ی که شه کردنی نا سه رما په داری هه لده بیژن .

لیره دا پیوویسته په نچه بو فاکتوریکي زور گرنگ رابک شین ، شه ویش گرنگی و پیوویستی به ره و پیش برذنیسی ووزه ی چه ما وهر و هاندانیه تی بو ده ست په شخه ری ، ههروه ها به شدار بوونی گه ل له چاره سه رکردنی هه موو چه لده سه په کی ژبانی کوه لاپه تی و دروست کردنی به راره کاتدا ، چونکه گه ل خاوه تی به رکردنه ووه ی لپها توانه په و چه لده سه کان له به رزه و هندی خو په وه چاره سه ر ده کات . پیوویسته شه و راسته هه همیشه له به ر چا و بیت ، که شه و حزبه ی بتوانی

خه پاتسی خوی له پینا و کوه لی نویدا به بوچوون و خواست و پیدا و یسته کانی چه ما وره وه گری بدات و پروای به خه پات و توانا و شپیداغی چه ما وهری گه ل بیت ، هیه چ کاتیک خه پاتسی سه سه فیر و ناروات .

ناوه روکی چینا په تی :- شورسی رزگار یخوازی نیشمانی ها و چه رخ ده کریت - به لام هه موو کاتیک نا - شورسی دیموکراتی شیوه نوی بیت ، که جوریکی تاپه تی په روه ی شوریکه ی جیهانیه سه کویزانه ووه ی کوه لگا به گشتی له سه رما په داریه وه بو سوسیالیزم .

سه پاره کی سه رکه کی شه و ولاتانه ی دیموکراسی شوریکه ی تپاناندا به هیزه ، سی هیزی پرولیتاریا پان بورژواپان باخو هه ر دووکیان له ناراداپه . واته شاستی هیه زی

شورسی رزگار یخوازی نیشمانی ها و چه رخ ده کریت - به لام هه موو کاتیک نا - شورسی دیموکراتی شیوه نوی بیت ، که جوریکی تاپه تی په روه ی شوریکه ی جیهانیه سه کویزانه ووه ی کوه لگا به گشتی له سه رما په داریه وه بو سوسیالیزم .

سه پاره کی سه رکه کی شه و ولاتانه ی دیموکراسی شوریکه ی تپاناندا به هیزه ، سی هیزی پرولیتاریا پان بورژواپان باخو هه ر دووکیان له ناراداپه . واته شاستی هیه زی

دیموکراتی شۆرشگیرى شیوه‌نوی، ده‌بى چۆن بى !!

ك . قه ره داغی

له‌هكاتی شۆرشى بۆرژواى دیموکراتى به‌كه‌مدا له‌ روسیا (۱۹۰۵ - ۱۹۰۷) به‌رژه‌وه‌ندى گشتى خه‌لك دز به‌ كومه‌لیك بوو كه‌ میریان به‌ك ده‌هیناو باره‌ه‌تیان ده‌دا . له‌ كومه‌لگای روسیادا ، هه‌رچه‌نده‌ جیا‌وازی و دزابه‌تیه‌كى زور هه‌بوو له‌ نیوان چینه‌ جیا‌جیا‌كاندا ، به‌لام به‌رژ-ه‌ه‌ندى زۆریه‌ی خه‌لك په‌یووستى به‌وه‌ ده‌كرد كه‌ شۆتوكراتیه‌ت له‌ناو به‌یریت و سه‌ربه‌ستى سیاسى به‌ته‌سه‌ كایه‌وه‌ دام‌وده‌زنگاكانى ده‌وله‌تى ره‌نگدانه‌وه‌ی چینه‌ سائیده‌كانى په‌یوه‌ دیار به‌یت . گورانى دیموکراتسى بۆرژوازی ، به‌انه‌وى و نه‌مانه‌وى ، ده‌بوو ده‌ر به‌یرینیک به‌یت له‌ خواست و په‌یداو به‌سته‌كانى كومه‌لگای بۆرژوازی به‌ گشتى .

شو كومه‌لگایه‌ش كه‌ له‌ خه‌باتیدا دزى شۆتوكراتیه‌ت به‌كگرتوو ده‌هاته‌ به‌رچاوه‌ ، هه‌رده‌بوو دا به‌ش به‌یت له‌ نیوان سه‌رما به‌و كاردا . واته‌ شو كومه‌لگایه‌ی دزى شۆتوكراتیه‌ت را په‌رى له‌ كوتایه‌یدا رووخاندی، به‌كه‌ كومه‌لگانیه‌ ، به‌لكو له‌ راستیدا دوو كومه‌له‌ :-

به‌كه‌میان : خاوه‌ن مولگه‌كان و ده‌وله‌مه‌نده‌كان كه‌مه‌یه‌تى به‌ك دینن .

دووه‌میان : ده‌ها ملیون چه‌وساوه‌ ره‌ش و رووت و شووان .هن كه‌ خاوه‌ن هه‌چ نین ، ته‌نها هه‌یزى كاربان نه‌به‌یت به‌راستى هه‌روه‌ك شووه‌ وا به‌ كه‌ دوو مه‌یلله‌ت به‌نه‌ كجوا . بوو شه‌وه‌ی ناوه‌روكى شۆرشى روسی هاوچه‌رخى دروست ده‌كرد ، دوو هه‌یزى تیکوشه‌ر نه‌بوون ، به‌لكو دروستكهرى دوو جه‌نگى كومه‌لایه‌تى جیا‌وازو لیک نه‌چوو بوون ، به‌ كیكیان له‌ ناوچه‌رگه‌ی رژیمی شۆتوكراتیدا و شه‌وه‌ی تریان له‌ ناوچه‌رگه‌ی رژیمی داها توه‌دا (رژیمی بۆرژوازی دیموکراتى) .

واته‌ به‌كه‌میان ، خه‌باتى گه‌له‌ به‌گشتى له‌ په‌یناو سه‌ر به‌ستیدا ، واته‌ له‌ په‌یناو سه‌ربه‌ستى كومه‌لگای بۆرژواد واته‌ له‌ په‌یناوى شۆتوكراتیه‌تى مه‌یلله‌تدا . دووه‌مه‌ش خه‌باتى په‌رولیتارى چینه‌یه‌تى دزى بۆرژوا له‌ په‌یناوى دامه‌زراندنى كومه‌لگای سوسیالیزمدا . بویه‌ په‌رولیتارى . هه‌چ گشتى نا به‌یت دزابه‌تى خوی بو بۆرژوازی به‌ت له‌ یاد به‌كات .

سوسیالیسته‌ شۆرشگیره‌كان ، له‌سه‌ره‌تای شه‌م ده‌ده‌یه‌ شو بۆرژوا په‌یان به‌لاوه‌كرده‌وه‌ كه‌ گوا به‌ شو كاته‌ كاتى شه‌وه‌ نه‌بوو به‌سى دزابه‌تى و جیا‌وازی به‌رژه‌وه‌ . بنده‌كانى چینه‌ جیسا جیا‌كان به‌یریت ، چونكه‌ هه‌موویان دزى شۆتوكراتیه‌ت خه‌بات ده‌كهنه‌ به‌گومان ، شه‌مه‌سه‌ بو چوونیکى هه‌له‌یه‌ ، لهنین ده‌لیت " نا به‌یت خه‌باتسى هاو به‌ش په‌رولیتارىا و بۆرژوا دزى شۆتوكراتیه‌ت ، وا له‌ په‌رولیتارىا به‌كات كه‌ دزابه‌تى به‌رژه‌وه‌ بنده‌كانى خوی له‌ ته‌ك به‌رژه‌وه‌ بنده‌كانى چینه‌ خاوه‌ن مولگه‌كاندا له‌ به‌یر به‌كات ده‌یاره‌ له‌ هه‌مان كاتدا نا به‌یت دزى شو زبكه‌وتنه‌ كاتیا به‌ش بووه‌سته‌یه‌وه‌ كه‌ له‌ته‌ك سوسیالیسته‌ شۆرشگیره‌كان و لیه‌رالیه‌كاندا كرده‌ومان شه‌ " .

له‌شیکردنه‌وه‌ و له‌كولینه‌وه‌ی دیموکراسى شۆرشگیردا .كه‌ زیاتر به‌یریت به‌ له‌ دزابه‌تى كردنى سه‌رما به‌دارى له‌سه‌ لایه‌ن چینه‌ نا په‌رولیتارىاكانه‌وه‌ له‌ خه‌باتى رزگار یخ - وا زى نه‌شتمانیدا - په‌یووسته‌ بووتریت ، شو و تهوریه‌ی كه‌له‌م باره‌یه‌وه‌ گه‌شه‌ی كرده‌وه‌ ، گرتگه‌یه‌كى تا به‌ته‌سى ده‌دات به‌ تاقیكردنه‌وه‌كانى به‌زوتنه‌وه‌ رزگار یخ‌وازی به‌ نه‌شتمانیه‌كانى كیشه‌ره‌كانى ئاسیا و شه‌فه‌ریقا و شه‌مر - بكای لاتین . له‌ هه‌مان كاتدا ، نه‌ناسینه‌وه‌ی په‌یوه‌ندى به‌هه‌یزى شو تاقیكردنه‌واته‌ به‌ مملاتى و خه‌باتسى چینه‌یه‌تیه‌وه‌ له‌ وولاته‌ سه‌رما به‌داریه‌ به‌شكه‌وتنه‌كاندا هه‌له‌یه‌كى گه‌وره‌یه‌ .

په‌یووسته‌ ته‌ببى شو راستیه‌ به‌کریت ، كه‌له‌م به‌سه‌ دا به‌شیه‌یه‌كى سه‌ره‌كى ، گرتگى به‌خه‌باتى دیموکراتسى شۆرشگیر ده‌ده‌ین بو گه‌به‌شته‌ ده‌هلات (سلطه‌) . شه‌وه‌ چه‌له‌مانه‌ی به‌رته‌ دیموکراته‌ شۆرشگیره‌كان ، به‌ترگه‌یه‌ش - تنه‌ ده‌هلاتى ده‌وله‌ت ، به‌ره‌و روویان ده‌بنه‌وه‌ ، به‌ تا به‌ته‌تى كار یگه‌رى كونه‌ په‌رستى بۆرژوازی په‌رولیتارى له‌ كه‌رتى ده‌وله‌تدا له‌ وولاته‌ گه‌شه‌ نه‌كرده‌وه‌كاندا ، به‌سى شه‌م له‌كولینه‌وه‌یه‌ی شه‌مه‌ نه‌سه‌ .

به‌زوتنه‌وه‌ رزگار یخ‌وازه‌ نه‌شتمانیه‌كان له‌ قوناغى كومه‌لایه‌تى هاوچه‌رخندا :-

له‌و چل ساله‌ی را به‌ردوودا ، واته‌ جه‌نگى دووه‌مى جیهان چه‌نده‌ها گه‌لان سه‌ره‌به‌خویى نه‌شتمانیا و ده‌سه‌ست هه‌یناوه‌ . شه‌ستاكه‌ش چه‌ندنه‌ گه‌لان له‌ قوناغى شۆرشى رزگار یخ‌وازی نه‌شتمانیا ندان ، له‌واته‌ش گه‌لى كورد كه‌ ساله‌ه‌ی ساله‌ له‌ خه‌باتیه‌كى بى ووچا ندایه‌ بو گه‌به‌شته‌ مافه‌ ره‌واكانى له‌ مافى چاره‌ی خۆتووسین و وه‌ده‌ست هه‌ینانى سه‌ربه‌ستى .

زور له‌ وه‌لات و گه‌لانه‌ی كه‌له‌ زه‌یر ده‌ستى شه‌مه‌ریاله‌یزم . رزگاربان ده‌به‌یت به‌بى ته‌په‌ربوون به‌ قوناغى سه‌رما به‌د-اریدا ، شو قوناغى په‌ر ده‌رده‌سه‌رى و شه‌ش و شازاره‌ بى ده‌ته‌ته‌ قوناغى گورانى سوسیالیسته‌وه‌ ، شه‌مه‌ش ره‌یگا به‌كه‌ له‌م چه‌رخى شه‌مه‌دا زورگه‌لان ده‌بیرنه‌ به‌هر شایا شه‌مه‌ ده‌كریت سه‌رکه‌وتن و ده‌ده‌ست به‌نه‌ت ؟! .

به‌گومان ، سوسیالیزمى زانستى وه‌لامى شه‌م په‌رساره‌ی داوه‌ته‌وه‌ ده‌لیت :- به‌لى ده‌كریت ، به‌لكو په‌یووسته‌ سه‌رکه‌وتن زه‌ده‌ست به‌نه‌ت .

له‌هنین به‌سى گه‌شه‌كردنى نا سه‌رما به‌دارى وولاتانى شازه‌ رزگار بوو له‌ زه‌یر ده‌ستى شه‌مه‌ریاله‌یزم و داگه‌رکه‌سه‌ران ده‌كات و گرتگه‌یه‌كى تا به‌ته‌تى په‌یوه‌دات . تاقیكردنه‌وه‌ی كومه‌ره‌كانى سوفیت له‌ ئاسه‌ی ناوه‌راست و كومه‌سارى مه‌نگولهای گه‌لى ، شه‌مکانیا ته‌ سه‌رکه‌وتنى شه‌وریگا به‌یه‌ی سه‌لمانده‌ هه‌روه‌ها له‌ ئاسیا و شه‌فه‌ریقا و شه‌مه‌ریكای لاتین ، زور زووفى له‌ به‌ر ده‌گونجه‌ت بو گه‌لانى ناوچه‌كه‌ بو گرتنه‌ به‌رى شو ره‌یگا به‌ .

که له شوبهاتی ۱۹۸۶ بهسترا ، که شه پوډلی سرکه و تنسی
بیره کانی کوپونه وی شپسالی ۱۹۸۵ بوو ، که له
لایه ن چهن دین ملیژن کارگهرو کومونیسیت پالیشستی و
پشتپوانی لئ کرا ، ههروه ها کونگره مافی ره وای دایه
حزب بؤ مه سه له ی نوئ کردنه وه و پېدا ویستی نوئ کردنه -
وه ، ههروه ها شی کردنه وه ی به شه کانی پیا ده کرا و بؤ
بنیاتنانی کومه لگای نوئ و دبا رکردنی رپهای گؤش
کردن له پرؤموی بنیاتنانه وه ی شابوری و کومه لایه تنسی
وولات و خه بات له پینا و بهر زترین مه به ست که ناشتی و
مرؤقابه تنسیه .

بهلام قوناعی سېپم له کوپونه وه ی ته وای کومیتسه ی
ناوهندی حزب دهستی پی کرد که له حوزه یرانی (۱۹۸۷)
وه دی هات ، و شه رکه کانی نوئ کردنه وه ی راست تر و
قولتر کرده وه ، و پڑای سه پاندنی نه گه رانه وه له
مه راهی نوئ کردنه وه و دانانی بنکه بنه رته به کان بؤ
بلاو کرده وه ی هروسه ی روون کرده وه ی دیموکراسی ،
ههروه ها ره خنه گرتن له و بیرو بؤچونه تیوره هه لانه ی
ده رباره ی سوشالیزمی زانستی که زماره به ک لایه تنسی
ناستی سه به کان و چله کان دوو چاری بیوون و کومه لگای
بابه تی تری چاره سه رده کرد که ته وای له وانسه ی
کومه لگای شپستا دوو چاری ده بن جه او از بیوون ههروه ها
بابه ت و مه سه له زانسته به کان ده رباره ی سوبالیه تنسی
به شه به به کی زور ناسا با سبان لیوه ده کرا و بؤ چوونی
سه رپئی له ههندی مه سه له ی گرنه ر چا وده کرا ، که
بووه هوئ دابه زانندی ترخی ناوه روکی میژووی بیو
سوبالیزم ، ههروه ها لاواز کردنی بیری سوبالیزمی
زانستی .

هه ر له نیسانی ۱۹۸۵ وه ناوه کو شپستا ، چالا که به ک
ان شوین په نجه ی دیار بان له جی به جی کردنی داهینده -
رانه ی سوبالیزمی زانستی هه بووه ، که دوور بیووه
له پاشه که وت کردن و دوو باره کرده وه و نه خسه
کیشانی وو شپستا . هه ر له نیسانی ۱۹۸۵ وه تاکو
حوزه یرانی ۱۹۸۷ ، کرداری به بنا کردن بارود و خپکی
نوئ و له باری بؤ زبان و داوا کاریه تازه کسانسی
به کیچی سؤقیه ت ده ست پی کرد ، که یوار پکی شاشکرای
خولقاند له لیکولینه وه ی به رده وام بؤ چاره سه کرده نی
راست و داهیندنه رانه له پینا و وه دی هینان و راه رانه
حنی گؤرانکار به کانی کومه لایه تنسی و شابوری و پرؤشپیری
هه ر له م بارود و خه پز هه ول و کوشه بی سره وتنه
بوو که هه ر دوو ووشه ی (به ریس ترویکا - نوی کرده وه و)
(گلاس نوست - شاشکرای) ، که وتنه نا و فده رهنگی
سیاسی روژانه ، نه ک به تنه نا بؤ گه لی سؤقیه ت
به لکو سنوری به زاندو که وتنه نا و فده رهنگی سیاسی
که لانی تریش ، بوونه دوو ووشه ی سیاسی نه بده وله تان .
شه وه ی شاپانی باسه ، به که مین نوئ کرده وه له
شوینه نزه که کان ده ست پی ده کان باخود له خود وه سه ر
چاوه هه لده گری (له سه ر هه مو به کیچ که شپسه پیویسته
هروسه ی نوئ کرده وه له خو به وه ده ست پی بکات و کار
کردن به شه به به کی نوئ و چالاکی نواندن شیلگیرانه و
داهیندنه رانه ی سه قا مگیرانه ش نه رکی سه رشان کومه له ،
ههروه ها شه رکیشه بؤ کریکاران و کولخوز به کان و روژن
بیران و هه مو شه وانه ی که له خپزانده وه ده ست
پی ده کن تاوه کو شه ندا مانی کومیتسه ی ناوهندی و موجه
خؤرانی ده ولت) که روکی نوئ کرده وه بریتی به له
زال بیوون به سه ر وه ستان و مه مین و سه روونو بیرو -

کراسی ، ههروه ها وه دی هینانی ناوه روکیکی به کار له
پینا و گه شه کردنی شابوری و سیاسه تی کومه لگای
سؤقیه تی ، به لام شامانجی کؤتایی نوی کرده وه بریتی
به له قول کرده وه ی تازه له هه موو یواره کانی زیان و
وه ده ست هینانی سوسالیه تنسی به تازه ترین شوئه کانس
ریکخستن کومه لایه تنسی ، ههروه ها به دیار خستن و
فراوان کردنسی لایه نه کانی مرؤقابه تی له سیسته می
سوبالیزمی و له پینا و نوئ ترین و پیشکه و نوو تر یسن
سوبالیزمی و به رده وام بیوون و زال بیوون بؤ شه وه ی
به پسته پشه نگی شارستان مرؤقابه تی له بواوری شابوری و
رؤشپیری و ره ووشسته وه به لام شاشکرای سی
(گلاس نوست) به کیچ که له دیار ده کانی دیموکراسی ، که
ده پی قولتر و روونتر بکریته وه ، ههروه ها هروسه ی
وه دی هینانی کؤرانی شو ر شگیرانه به پی دیموکراسیه کی
به ر بلاو فراوان روونادات له کاتیکا (شپسه
پیویستمان به دیموکراسیه ته هیه ، ههروه ک چسؤن
به پیویستمان به هه واهیه) . له سه ر هه موو که شپسه
به پیویسته که له مانای دیموکراسی بکات و لیوه ی فیتر
بیی (شپستا شپسه وه کو قوتایی قوتانخانه ی دیموکرا -
سی سه رنه تایی ، شپسه فیتر ده بین و به رده وامیش له
به رنه ته کانی سیاسه ت و وینه کاری رادین ، به لام ریژی
بؤچونی خه لکی ترده گرین ، شه گه ر دوست و ها ور پیمان بیت
لیمان که منا کاته وه) هاشکرا کردن به شپسه نه یه له
به روپا گانده ، به لکو بنکه به که بؤ هه لس و که وت و ره و -
شستی کومه لایه تنسی ، دیموکراسی به گوپوره ی حزبی
شیوعی سؤقیه تی به برنسی شاشکرای و ره خنه و ره خنه
له خؤگرتن به سترا و ته وه ، شه هاشکرا کردن به هینمای
هیللی سوسالیه تنسی به له زیانو سیسته مدا ، حزبی
شیوعی سوره له سه ر شه وه ی که ده پی گه ل شاکای له هه موو
شه و گؤرانکار به پی که له سیسته می کومه لایه تنسی و
پیشکه و تندا رووده ده ن ، وه کو شاشکرای و ره خنه و
ره خنه له خو گرتن و چاود پیری جه ما و هری که هه موویان
دابه نیک بؤ پیشکه و تنسی راسته قینه له کومه لگای
سؤقیه تی . له هه مان کاتدا دیموکراسی و شاشکرای سی
مانای جه لال کردن ناده ن ، به لام سوبالیزم و گیانسی
مرؤقابه تی و ره ووشتی مرؤقی سوبالیه تنسی ده رده خه و
شاشکرای ده کن ، شاشکرا کردن به پشت به برنسی
سوبالیزمی زانستی ده به ستی و ده لئ (بؤ رزگار بیوون
له داب و نه رپتی گؤشه گپرانه ، پیویسته بؤ حسزب
به رزبکریته وه ، که به ته وای پشتی به جه ما و ه به ستوه
ههروه ها پؤ زیاتر روون کرده وه ده پی حزب هه مو
شتی بزانی .

سیاسه تی نوئ کرده وه و شاشکرای بریتین له
جی به جی کردنی داهیندنه رانه ی سوبالیزمی زانستی
به شه به به کی شه و او له یاره کانی زیانو گوزه رانه ی
شپستا ، شه سیاسه تش راستگویی به له گه ل برنسی
شاشکرای له سوبالیزمی زانستی که پېدا ویستی
کومه لگای نوئ سؤقیه ته . که نه وه به گ له شو ر شگیران
بنچینه بان دار پشته تا به که مین ده ولته تی سه رکه و تووی
کریکاران و چوتیاران هاته کایه وه .
(شپستا شپسه ، به تاییه تی شپستا و سه ی پیویستمان
زیاتر به روون کرده وه هیه ، تاوه کو له لام
گؤشه به کی تاریک نه میندنه وه که گه نیوی تپدا بلا و پسته -
وه ، ههروه کو له بواره هپوش و خه باتمان کرد ، تاکو
بو لایه ره (۳۳)

مەسەلە ئىكەنلىكى كوردى لە سېھە مین كوبونە وە ئى پارته كومونىستە كاندا.

دەربارەى چاوتىپىرىنەكانى توركىا لە كوردستانى عىراق بەياننامە كە دەلىل: (شەرى عىراق و ئىران ھەللىكى چاكي بۇ رېژىمى توركىاى ژۇردار رەخساند تاكو ھېرشە - كانى بىگا تەسەر ھېزە نىشتمانى و دىموكراتىيەكان لىسە عىراقدا و بوو ھۆى زىندو كوردنە وەى چاوتىپىرىنە - فراوانكارى بۇ ناوئەندە شۇقنىيەكانى توركى دز بىسە وولتەكە) .

ھەر وەھا لەبارەى پىشتگىرى كوردنى بەشارانى كۆنگرە لەمەسەلەسەى كوردى بەياننامەكە لىسە بىگەبەكى تايبەتدادەلىق (بەشاران وادادە نىن كەوا چەوسا نەوئەى نەتەوئەى گەلەسى كورد سەرچاوەبەكى تىرى ئالۆزانى ناوچەكە پىتكە ھېتىنى ھەر وەھا شەوان پىشتگىرى لەخەبەتى گەلەسى كورد دەكەن لەپىنا و تەواوئەى مافەنەتە واپەتەكانىان لىسە چلرچىئەوئەى خەبەتى گىشتى گەلانى ناوچەكە لە پىنا و ئاشە - تى و دىموكراتىيەت و پىشتگەوتنى كۆمەلەبەتى) .

ھەر وەھا پىشتگەرەن لەكۆنگرەدا بەتوندى ئارەزايىسى خۇبان بەرامبەر بەو قەساپخا شە بەكۆمەلەنى كەورېژىمى عىراق دەپكات دەربېرى و داوايان كورد كە داوازادەى بۇ دا بىرئىت ھەر وەھا شەورېژىمەيان بەھەلگىرساندنىسى ئاگرى شەرى كەندا و بەرپەسار كورد، كەبووئەتە تىشگۆى ئالۆزان و ھەر وەھا لەئاشتى جىھانى دەكات و بەردەوام دەپىتتە ھۆى تەلەكەبازى ئىمپىرىالىزم كە شەم شەپەرى وەك شەپەرى كە رەخساندووە بۇ توندكردنى دا پلۆسىن و كردارى رەت كوردنەوئەى دىموكراتىيەت دزى گەلانى ناوچەكە و دزى ھېزە نىشتمانى و دىموكراتى و پىشتگەوتنى ناوچەكانە

پاشماوئەى راي گىشتى ۰۰۰

من ھانت دەدەم كە لەم بابەتە بىكولىتەووە و ئارەزايىكى توندىش چار بەدەيت سەبارەت بەم لادانە لەمافسى مروف و شەم چەرمەسەرىيەى ژيانى بەشەسەر .

دلسسوزتان
والتر لوگان

لە وەلاصەكەى وەزارەتى دەروەى كەنەدیدا ھاتووە :-

ھىزا لوگان ۰۰
وەزىرى دەروە " جوكلارك" داواى لى كردم كە وەلامسى نوسراوئەكەى رىكەوتى ۳۰ گەلاوئىتان بەدەووەسەبارەت بە راپورتىك دەربارەى ھېرش كوردنە سەر كونسولدى " مەلەكان" لە عىراق بە چەكى كىمىاوى .
ئىيە بەشارىن لە قولايى دوولايە مروفائەتەبەكەت سەبارەت بەبەكارھىنانى چەكى كىمىاوى . بە پىشت بەستىن بە نوسراوتان داوا مان لە بالوئىخا شەكەمان كورد لە عىراق كەلەم بابەتە بىكولىتەووە ھەر روشنا - يىكى دەربارەى شەم كارەساتە دەست كەويت بومان بىنەن سوباسى ھول و كوششەكانت دەكەين بە نووسىنتان بو ئىيەو ئا ئادار كوردنمان بەبىروبوچوئەكانتا نەدەربارەى شەم بابەتە ترسانا كە .

جىگرى بەرىوئەرى گىشتى ۱۹/ ۲/ ۱۹۸۷
بەشى بەرىوئەندىيەكانى رۆزەلاتسى
ناوئەراست لەو وەزارەتى دەروە .

دانەپەكى شەم نوسراوئە بو نوئەرى پارتنى دىموكراتى گەلى كوردستان لەكەنەدا ئاردرارە .

لە ۲۱-۲۲ تىرىنى بەكەمى سالى ۱۹۸۷ ، ولەئەنئەنى سەبارەتە خى " بۇئان" دا ، نوئەنئەنى حەزبەكۆمۇنىستەكانى كرىكاران لە رۆزەلاتى دەربارەى ناوئەراست و ھەردوو رۆزەلاتى نىك و ناوئەراست و دەربارەى سوور كۆبونەووە بۇ لىكۆلپىنەووە و ئالوگۆر كوردنى تىروانىيەكانىسان سەبارەت بە پاراستنى ئاشتى و ئاسايش لەناوچەكە و جىھاندا ، بەتايبەتى داوى زىدە ئالۆزانى بارودۆخ لە جىھان و لەناوچەى رۆزەلاتى دەربارەى ناوئەراست و ھەردوو رۆزەلاتى نىك و ناوئەراست و دەربارەى سوور بەھۆى پىلانەكانى ئىمپىرىالىزم و زايونىزم و كۆتەپ - رەستى . بەياننامەى شەم حەزبە دۇستانە پەنجەبىسان بۇ شەو كۆشە جىھانىيە كرىگە جىجىيايانە راپكيشا كە ئىمپىرۇ زىباتر لەھەموو ساتەكانى تر بەشەرىيەتى پىئو خەرىكە ، لەسەروى ھەموو پانەووە مەسەلەى خەبەت لە پىنا و پاراستنى ئاشتى جىھانى و كۆش كوردن بىسۆ روونەدانى كارەساتى شەتۆمى بەرفران كە ھەر وەھا شەم كەواتە خەبەت لە پىنا و پاراستنى ئاشتى جىھانى و پىشتگىرى كوردنى ھېزە ئاشتى و پىشتگەوتنى ناوچەكان و سۆسالىستى بەكان لە جىھاندا و لەسەروى ھەموو پانەووە بەكۆتە سۆشەت و وولتاتانى سىستەمى سۆسالىستى ، لەسە ھول و تەقەلەيان بۇ لەناوئەرى چەكى شەتۆمى لىسە جىھاندا و پزگا كوردنى بەشەرىيەت لەمەترسى لەپىن چوون بووئەتە سەرەكى تىرىن شەرىكە پىئو بىت بۇ ھەموو پىشتگەوتنى خوازەكان و ھېزە ئاشتى خوازەكان لەتەواوئەى جىھاندا بەپى جىھاوازى ، چوئە مەترسى شەرى شەتۆمى ، لەكەنى روودانى دا ، ھەموولەپەك دەگرىتەووە بەپى جىھاوازى .

لەبەرئەووە بىلاو كوردنەوئەى ئاشتى لەجىھاندا ئاسانتەسەر دەپى و لەئاكامدا دەپىتتە چارەسەرىكى عادىلانەوبەر - دەوام بۇ ھانئەرىكى جىجىياكانى ناوچەبى و گىروگرفتە كانى جىھانى ، ھەر وەھا بارودۆخىكى لەبارتر بىسۆ گەشەپى كوردنى زىدەو زىدەئەرى خەبەتى گەلان دەخوئەقەتت لەپىنا و دەربارەى سوور لەپاشكۆبەتى سىياسى و ئابورىيەسەر - بازى و لەپىنا و دىموكراتىيەت و پىشتگەوتنى ئابورى و كۆمەلەبەتى . بەتايبەتى خەبەت لەپىنا و پزگا رىوونى نەتەوئەى و كۆمەلەبەتى خەبەتگى پەسەست و گرئداراى پتەووە بە خەبەتى تەواوئەى گەلان لە پىنا و ئاشتى جىھانى .

لەبەرئەووە كۆشەى كوردى بەكۆتە لەمەسەلە ھەسەرە ئالۆزانى رۆزەلاتى ناوئەراست ، بەپى چارەسەرنەكر - دى بە چارەسەرىكى دىموكراتىيەنى دادپەروەرانە نائوتارئىت ئاشتى لەناوچەكە بەرپا بىكرىت ، نەخاسە بىرى چارەسەركردنى كىروگرفتى رۆزەلاتى ناوئەراست . بەبەستنى كۆنگرەبەكى نىئودەولتەنى لەجوار جىھانىيەت نەتەوئەبەكگرتووەكاندا پىشتگەوتنىكى چاكي بەدەست ھىناو ، لەبەرئەووەى مەسەلەى كوردىش مەسەلەبەكەسى مروفائەتى دادپەروەرانەى گەللىكى چەوساوى بىست و پىنج ملىونە لەسەر خاكەكەى ، بۆيە شوئىنىكى دىنارى كزا و بەردەستى لەبەياننامەى شەو حەزبەدۆست و ھاوپ - بمانانەى بزوئەتەوئەى ئازادپىخوئەى كوردى داگىركردە بەياننامەكە سەبارەت بەشەرى كىمىاوى لەكوردستانى عىراقدا دەلىل: (رېژىمى عىراق بەبەكارھىنانى چەكى كىمىاوى نەك تەنھا دۆبە ھېزەكانى ئىرانى بەلگودۆبە دانىشتوانى دېتە كوردبەكان و دۆبە ھېزەبەرھەلستك - ارەكانى نىشتمانى و پىشتگەوتنى ناوچەكانى عىراقسى بەلگەنامەكانى نىئودەولتەنى شكاندووە) .

رهنگه هره شه له بیره گرنگه کانی نهوت له باکور و پاله -
وگه کانی نهوت له کهرکوکدا بکات ، بهلام شه و پرسپاره
به رچا و فشاره بیهنی شستا بریتیه له :- شاخو عیراق
ده توانی بهرگی شهری داچورین له باکور و له باشور بکات؟
شهوی که عیراق هه راسان ده کات بریتیه له شهوی که
رهنگه شهوانیه گان بهری دووم دروست بکه شه و له
که رتی ناوه راستدا ، شه من له کاتیکدا که بهری باشور
به رده وام بی . بویه شه و پرسپاره به ره گنده دات : که
شاخو عیراق ده توانی بهرگی پاله به ستوی شه (دوو)
به ریه بگری ؟

لیژدها نیشانی گبرو گرفت به دیارده که وی که شلستا
رو و به روی عیراق بوته شه و ، نه نانهت له که رتی ناوه -
استیشدا . له ۷۷ شهیلوولی شه مسالدا رژی پی عیراق
خو به شاندا نیککی به ربازی له شاری (بعقوبه) ریگخست
که وه که شه لیه بندیککی بهر کرداپه تی سو پای عیراق به کسار
ده هیترنی و لیبرسراوه له دا کۆکی کردن له (که رتی
ناوه راست) له کاتیکدا که دوا فهوجی خو به شاندا نه
که به ناوی فهوجی (نصر- سهرکه و تن) له سه کۆی خو به شاندا
نزیک بووه و چه ند که سانی که له پشت فهوجکه خو بیان مه -
لاش دابوو به کۆکه بیان ناگر بیان کردو هه رچه شه به لاما -
رده رگان نه ناسراونه به لام دیبلوما سیه گان لسه و
باوه رده ان که (شعه) و سه ربه حزبی ده عون (دعو) که
له لایه ن شهوانه وه پالهنی ده کریچ له وه هیتر شه و دا
چه ندین شه فسه ری عیراقی کوزران و شه و هیتر شه له ماشدی
که رژی پی به عس ته نانهت له شامترین شوینه کانی خویدا
دوو چاری شاسته نگ ده به شه و .

له راپورته که دا ها نووو ده لسه :-
به لام له سالی ۱۹۸۷ نه گته نه نا شه دام و ده زگی بیان
وهستان ، به لکو بهرنا سه بکه په پیره و کرا بو ده سست
گرتن به خه ره سهی خواره مهنی به شپوه به کی توندوتیه بو .
ههروه ها هه ندهی مایدهی به کار بردن و کهل و به لسه
شوتو مینیل و هی تریش له بازاره کاندان وون بوون و ده ست
ناکه ون . شستا که رژی پی عیراق به هه موو توانا یه گ
هه ولده دات ناوه کو په ناگا بو خه لکی به غدا و میوانه
به نانه گان دابهن بکات له ترسی گریمانی په ره سندن
شه ره شستا له به غدا دیه مهنی به گته و ته و بریندار -
هگانی شه به دی ناگریت ، چونکه حکومت له به رچا وانی
دوو رختونه شه و ، له ده ره وهی به غده ش شوینه واری شه
روونترو شاکرانه ، عیراق بوته کۆمه لگا به کی خه سستی
سه ربازی و له هه موو شه شوینی دا خبه و تگا و سه نگه ری
سه ربازی به دی ده کریت و به ری شهوش شالای رهش شاکرا
به رچا و ده که وی شه شالایه شپوه لاکیشن و قه باره بیان
وه گته به که و به خه تی سهی ناوی سه ربازی کوزرا و میژوو
شوینی کوزرانی نوسراوه شه شالایه نه نه نا روخساری -
کن بو ده برپینی ماته مین ریگه ده درنی و شستا لسه
شارو دیهاته کانی عیراق باوه له کۆتا پیدا نوره داره
مهیت و کفنی مردوانه ، به جوژی که حکومت ناچاره ماشه
خی تایهت به کری بگری بو گواسته وهی ته رمی سه ربازه
کوزرا و هگان له به ره کانی شه ره وه بو خاوخیزانیان
شستا که دیه مهنی دایه مهنی بیچرا و به شالای عیراقی
له سه ماشینی سبیدا بوته دیه مهنی شاسی لسه
ریگا و بانه کاندان له کۆمه لگا به کی داپلوسینه ری و که
عیراقدا مه حالده لوپستی گشتی له رژی پی و به رگی رتی
به لام به شاسانی ده توانی به شپه بینی بگری که له کات
تیگجونی هه لوپستی سه ربازی به شپوه به کی دراما تیگسی
شه و نا ره زایی دزی سه رۆگ رهنگه ته قبه ده به ک له نیبو
رهزی مه ده نی و سه ربازی هگاندا بخولقینی له کاتیکدا
بدام حسین و هکو حوکمرانیکی به هیزی بی هاوتا و به سه

چا و ده که وی که پیوستی به په ره له مانو رۆژنامه نیسه و
له به ره له سستی سیاسی ناوخوشدا ناترسی شه و له هه مان
کاتدا ده بی به راضیه به هه ولی سه رنگون کردنی هوشیار
به ته هه رچه نده روودانی کۆدیتای سه ربازی دزی سددام
له و نزیکانه له شارانیه (له توانادانیه) ، به لام هه ر
دارما تیکی هه لوپستی سه ربازی رهنگه شه ها و کیشیه
بگوریت .

خراپترین گریمان (شختمال) :-

به ریوه به رایه تی شه مریکا له و باوه رده ایه که شه رزیاتر
به رده وام به تی ریکی داخراوین له هه موو شختماله کسان
به هیتره ، له بهر شهوی شی کردته وهی پی شوو په نجسه
بو توانا به کی راسته قینهی دارمانی هه لوپستی سه ربازی
عیراق به شپوه به کی به رچا و راده کیشی .
شه و بزوینه رانی سیاسه تی شه مریکا له به رده م شه دوو
پرسپاره ی خواره دان :-

- ۱- شایا ده کری و پیوسته وولاته به کگرتوه گان باز مهنی
عیراق پیدات بو شه وهی شه ره که شه دورینی ؟
- ۲- وولاته به کگرتوه گان چون هه لاس و کهوت بکات لسه
ناوجهی که نداد و له دوا ی نیشکانی عیراق ؟

نیشکانی عیراق کاره سانی که بو سه به رزه و هندی به کانی
روژشاوا و به تایه تیش بو ده ولته ته کانی سه ربیه
روژشاوا له که ندادا .

ریکی به رده م نه ته وه به کگرتوه گان :-

چا کترین ریکی به رگری گریمان له نیشکانی عیراق بریتیه
له هه ولدان بو کۆتایی هه مان به شه ری عیراق - شیران و
شه کارهش نه نه له ریکی هه ولدان و کۆشی ها و به شیه
کۆمه لگای نیوده و له تانه وه دینه دی .

شالیه ره بو مان ده رده که وی که چالاکترین شیوازی بهر -
ده م وولاته به کگرتوه کانی شه مریکا بو دا کۆکی کردن له
به رزه و هندی به کانی نه نه له ریکی نه ته وه به کگرتوه کا -
ندایسه . بو قه ده غه کردنی ره وانه کردنی چه گ بو
شیران له لایه ن نه ته وه به کگرتوه کانه وه بی به ره شه م
نایی رهنگه دووریه کی که وره ترو ده سته لاتیکی زیاتتری
له بهر تاهمی (پرۆژوی شالیه قه دانی) شه مریکا وه هه بی
له سهر شه و بنجینه به ی که قه ده غه کردنی چه گ بو رژی پی
باشوری شه فریقا نیشانی دا . که بازاری ره شه
چه گ له م حالدا هه یه و به رده وام شه .

شالیه ره ده رده که وی که قه ده غه کردنی نیوده و له ته
له فرۆشتنی چه گ بو شیران رهنگه هه موو جو ره که ل و په ل
تیکی سه ربازی بگریته وه ، به چه شتی که سنوری بو توانای
سه ربازی شیران بکیشی ، له کاتیکدا که شیران په نسا
ده باته بهر بازاری رهش و شه و ده و له تادهی که له
ده ره وهی نه ته وه به کگرتوه کاندان و هکو کۆریای سا کور
بو کرینی چه گ شه و نا توانی چه له بیلدۆزه رو هیلانی
کۆپترو به له می تیژرو و چه ند پارچه یه ده کی دیکه
له بازاری نیوده و له تاندا بگری ، به لام بی گومان ناتوا
نی چک ز شه مهنی بکشه و توه به ده ست به یینی که بو
به رده وام بوون له هیتر شه کانی پیوستیه تی . له مه سه له ی
قه ده غه کردنی چه کیش ترسانا کترین ، بریتیه به له وهی که
وولاته به کگرتوه کانی شه مریکا گریکی به با به ته
شالیه قه دانی شاپوری شیران له شه نجومه تی شاسیدا بده
چونکه به گه مارۆدانی له م چه شنه شیران ناتوانی نه شه و
بفرۆشی ، به لکو تیجونی (کلهفه) فرۆشتنی زور زیاده کات

بو لابه ره (۳۸)

چهند ههلبژارده يهكي

راپورتي نيرواي كوئنگريسي ئەمريكا دەربارەي كەنداو

• شوپشي كورد ههپه شه يهكي جدي له رژيمي "صدام" دهكات .

• ههردا رمانتيكي ههلوپستي سهربازي ، بارودوخي رژيم تيكا ده شوپيني .

• تيشكاني رژيمي عهفلهقي ، كاره ساتيكيه بوا بهرزه وهندي به كاني روظشاواه .

• ليژنه يهكي تايبه تي كوئنگريسي ئەمريكا له مانگي شهيلولي رابردوو سهردانتيكي

ناوچهي كەنداوي كردو له رپكهوتي ۹۹ تشريني به كەمى ۱۹۸۷ دا ، راپورتيكي

تيروته سهلي دەربارەي ناوچه كهو په ره سهندي شه پي عيراق و شيران و شه هـ

كارانهي كاري تي ده كەن شاماده كرد .

واله خواره وه چهند بركه بهكي شه و راپورته پيشكه شه كەين :-

له زير ناوي (شاري سهركه وشن - مدينه نصر) كـ

شوغهي بوا كيشراوه .

به كويزه ي ووتەي به كيك له شه سه ره كاني سوپاي عيراقي شه مه بو دلنجا بوون و باشترين چاوديزي به له با جهلي (شه مه زاراوه به كسي نه شياوه ، عه ره به كاني عيراق بو و سفي كورده كان به كاري ده هين) .

بو دلنجا بوون له نيشته جي كردني كورده كان له و شوپنه تازانه ، سوپاي عيراقي به درپزاي چەند مانگيكي رابردوو ههلساوه به شه قانده وه ي كونده كوئيه كان بو سرينه وه ي شوپنه واري دانيشتواني پيشوو ، له كه لوپرا - نكردي سه دان كوندي تر ، ناوچه ي كوردي بوتسه جورتيك له خالتي راکويزراوه و هيج كه واهيك نا بهيني بووني پيشووي پيوه دياربي ته نها درخت و ميوه و گوو كورستانه كان ته بهيت .

سوپاي عيراقي له كوردستان وه كو سوپا بهكي ناچووي داگيركه ره ههلس و كهوت دهكات ، ده تواني تيبهيني سهربازه عيراقيه كان بكرهت له خاله كاني پشكنين كسه كالته به ها ولاتيه كورده كان ده كەن . و داواي به لگه ناچه با پيناسه ان لي ده كەن و سوکا به تيان به ده كەنو له بهردم لاواني ناوچه كه خويان پف ده دنه . مرؤئله و ناوچا شه دا واهست دهكات له خاكتيكي داگيركرا ودايه و شه مش له مياشي به رنامه ي دووباره نيشته جي كردنه وه و زوركه وشن به سه ر رژيمي عيراقدا شه مش دوزمنانه تي و رق و قينه ي له نيوان كەلي كورده سهربازه عيراقيه كان دروست كرتوه . عيراق (۱۵۰) هزار سهربازي بو شه ناوچه به ره وانه كرتوه به مه به ستي سهركوت كردي باغي بووني كورده كانو به مش له شهركه كاني خويان له به رگه سي كردن له هيز شه كاني شيران دووري غستونه شه وه ، كه له هه مو شوپيني سه ره گه دات .

هه ره ها راپورته كه درپزه ده دات و ده لسي :-

ليژه وه دهرده كه وي كه شه زاني بارودوخي ناوچه كه

باكوو : شه پرو باغي بووني چه كدارانه :-

له سالي (۱۹۸۴) وه وه زعي عيراق له باكوو دا . كه زور به ي ناوچه ي كورديه . به شه يوه به كي دراماتيكي هه لگه را - شه وه ي كوردي هيزيكي زوري وه ده ست كه و شه بوته كورديكي كورده له به رده م كونترول كردني عيراقيه كان له ناوچه كورديه كان ، واپاده كه به من كه عيراق بو كونترول كردنو ده ست به سه راگرتني هه لگه رانه وه ي كوردي كه نفوزه گه يان نزيكه ي له ۲۰ % دانيشتواني عيراق بيكه ده هين ، شه وانه ي كه به درپزايي چه ستراتيجي و گرته كاني سنوري عيراق و شيران بلا بو شه شه وه ، له راست يدا هه لوپست له كوردستان له وانه به خالي به هيزي بيكه بهيني به گويزه ي باري به رگري كردن له عيراق .

له سالي ۱۹۸۵ - مفاوه زاتي صدام - تاله باني هه ره سي هينا و له سالي ۱۹۸۶ پارتي ديموكراتي كوردستان و به كيتي نيشتماني كوردستان سه ربازي هه ندي ناكوكيي چونه پال به ك و نيمچه ها و په يمانه كيان دروست كرده شه مش ها و كار له گه ل سيا سته ي پيشكه و توي شي تيران به رامبه ر كورده كان ، بو جو رتيك باغي بووني كورده كان به كردار هه ره شه به كي توند له عيراق دهكات .

شاكاه كاني به ده ست ها توو له باغي بووني كوردي شه شه يه كي شاكرا دلته زينه ، له سالي ۱۹۸۴ (له مياشي سهرداني ليژنه ي پيشوو) . مياوه كان ده به ان تواني به بي پاسه وان و چاوديز له كوردستاني عيراق بگه رين ، به لام له سالي ۱۹۸۷ گه ران له كوردستان ته نها به هو ي شو تو موبيلي چه كداران ده بهيت ، هه ره ها خاله ك - ماني پشكنين ته تراوه به شاكگر له به ره شه وه گه ران كه م بوته وه و به شاسته تگ كه و شه زور به ي ريگا كاني ها توچوو باش سه عات (۳) ي باش نيوه رو دا ده خرين و له گه ل تاريك داها تنيش به شه يوه به كي شه وا و ها تووچو قه ده شه ده كرهت .

كاردا شه وه ي رژيمي عيراق بو سه ر باغي بووني كورده كان دزواره . كه و ده ت ههلساوه به ده رگرتني كورده كان له كونده جيا به يه كان و دووباره نيشته جي كردنيان له شه رو ده ست و دوله كاندا . شوپيني نيشته جي كردني ته از

● چه وسانه وه ی تورکه کان :-

"گفت وگو له گهل چه تده سه رکرده بیه کی به ره ی ســـوئی کوردی عیراق"

"چه وسانه نندنه وه ی تورکه کان :-"

به پینوسی: موراد شوزتمیر
رؤژنامه ی "گونیش"ی تورکی

1987/11/18

دوای لیکدا پجرائی چه ندین سألە ی نیوان جه لال تالە بانی و سامی عەبدولرەحمان، له ناوچه کوردی به کان له ناو عیراق به به گ گه بشتن بۆ دا هه زانندی به ره بیه کی ها و به ش دوای دیداری ها و به شیان له گوندی "یا خسه مهر" . هه ردوو سه رکرده که له لیدوا نیکی تایبەت بۆ گو قساری "گونیش" باسی شه وه وه لۆنه قه لایه بیان کرد که له کوردستانی عیراق ده درئ له پینا و بنیات نانی به ره بیه کی کوردستانی که پینج حزبی کۆرد به خو بیه وه ده گهریت که له نیوان خو بیا نه وه له دزایه تی کردنیان دژ به رژیستی عیراق به کتر ده گرنه وه .

سه رکرده جه لال تالە بانی که خا وه ن با وه رگه ی سوسپال - ستیو دیموکراتیه ده لئ :- شه وه ی که حزبه کوردی به کان به گ ده خات بریتی به له دزایه تی کردنیان دژ به رژیستی صدام که دزایه تی عه ره ب و کوردومه سیحه کان ده کساته جه لال تالە بانی له در یژه ی قسه گانی دا ده لئ :- گه لسی کورد به حزبه کان بیه وه وره به زتر و زیاتر سوورترن له سه ر سه رگه و تن .

سامی عەبدولرەحمان و جه لال تالە بانی باسی شه و چه وسانه نندنه بیان کرد که دوو چاری تورکه مانه کان دیت له سه ره ده ستی رژیست که زور به ی دیها ته تورکه مانه کان دوو چاری توپ باران ها توون له لایه ن رژیسته وه شه م کسسه ره ش ویرا نکاری وکا ول بیوونی به و دیها تانه گه با ندوو ه .

"میه ره بیان عه زیز" که ها ولاتی به کی تورکه مانه و زنه که - شی شه هیدکرا وه رای گه بیانده که وا چه ندین سألە صدام به رده واته له شه ر دژ به کورده کان و مه سیحه کسسه و وا ئیستاش ده ستی کردوو ه به به ریا کردنی شه ر دژ به - تورکه مانه کانیش ، شه که رچی تا ما وه بیه کی نه زدیگ باری زیانیان باش بووه هه روه ه ده لئ :- شه ر ی عیراق وشیران پالی به و رژیسته تاپی خستنه ناوی ها ولاتیان به زور بۆ ناو به رده ناشی شه ر ، هه روه ها ده لئ :- زمانی تورکی له هه ولیر بووه به بیه کیگ له شه ته ده عه کرا وه کان ، هه نسدی له خیزانه کانیش به ره و " دۆلی شه ده له " را گو بیزا ونه وه

هه روه ها در یژه ی پیده دا و ده لئ :- شه و ناو چانه دوو چاری توپ بارانی به رده وام ها توون و بووه ته ی کوژر - انی دوو منال وشه هیدبوونی زنه که م که له کو تاپیدا نا چار بووم که مناله کانم له گهل خوم به یتم و په نسا به ره به به ر کورده کان ، هه روه ها ده لئ :- زور به ی خیزانه - کان لیک دا بیا ون و هه رکه سیگ دژ به رژیستیم زاری بکاته وه بی گومان دوو چاری گهیران و زیندان دیکت و هه ندیککی تریان له سیداره ده درین ، به لام شه وه دیکه ته تورکه مانه ی که له دانیش تانه ره سه نه کان بیان چول کرا ون و مناله کانیشیان و شه وانه ی که تازه لاویشن به ره و به ره کانی جه نگه پهلکیش کرا ون ، له دوای دا ده لئ من له ره سه ندا تورکم و ئیستا له ریزی پشیمه رگه - کورده کان و شان به شان بیان دژ به رژیستی عیراق ده جه نگم سه باره ت به هه لسوو که وت کردن له گهل شه و دیلانه ی که هه وتوو نه ته چنگ پشیمه رگه کان به چاکترین ره وشسته هه لسوو که وتیان له گهل ده کری و شه وانه ش سوپا س گوزاری شه م ره وشته ن .

هه ره بیه کی به دیل بگهریت چه که که ی له لایه ن پشیمه رگه وه ده ست گهیره کریت و ریگه ش به خیزانی دیله که ده در یسته که سه ردانی بکن شه گه ر ئاره زوو بکات بیته ناو چه ئازا دکرا وه کان و ریگه ش به خیزانه که ی ده دریت له وه ناو چانه نیسته چی بی شه گه ر ئاره زوو بکات . هه ندی له دیله کان به منیان را گه بیانده شه گه ر بیته و ئاز - ادبکرین له لایه ن پشیمه رگه وه شه و ناو خو بیان نا ده نه وه ده ست رژیستی عیراق .

له و کو تکره بیه کی که له تورکیا به ستر ، سه روکی کو تکره - که " فه خری قوت" رای گه بیانده که وا له سه ر تورکیا پیویسته شاری مو سل دا گهیر بکات بۆ شه وه ی تورکه کسان رزگار بکرین له و شه شه که نه چه و ئازاری که دوو چاری ها توون شه و ولایه ته شیان ته نها له ریگای ها تنی له شگری تورکیا بۆ نا و شاری مو سل رزگار ده کریت ، " فه خری قسوت" سه باره ت به و سه رژیستی به ی که له م دوای به دا له عیراق کرا ده لئ :- شه و سه رژیست به بوونی تورکی له یاد کردوو ه و ته نها عه ره ب و کوردی به خو بیه وه گرتوو ه له کاتیکدا که ژماره ی تورکه مانه کان له عیراق دا ده گه - ته دوو ملیون که سی .

پارتی پیشه نگ وکوسی بریاری یه کگرتیاندا

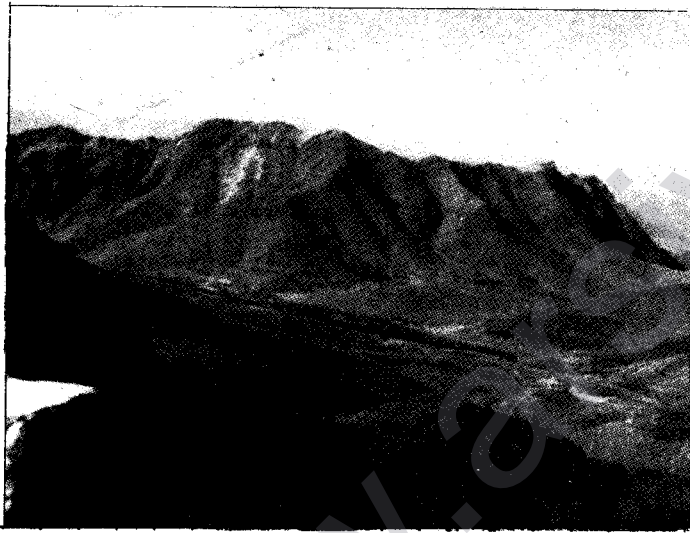
نوئ و بپشکه وتوو بۆ به کبوونی سؤیالسته کانی کورد - ستان و ریگا بیه که له به رده م پارتیکی به کگرتوو ده کا - ته وه . له به ره شه و شه وان ئاشکراده کهن بۆ پارتیکی به کگرتوو چالاککی سؤیالستی کوردستانی ، ئاماده ن به هه مو هه زو کا دهرانی سؤیالست بۆ گفت وگو کردن دا - بنیشن وهه نگاوی ها و به ش بنین . ده ره ق به م به کگرتنه له ژماره ی دا ها توودا ئیتمه به فرا وانتر ئا کا دارتسان ده که بین .

رؤژنامه ی ئارمانج (Azman) ژماره ۷۵ کانونی به که م سألە ۱۹۸۷ .

به گو بیره ی به بیانی ها و به شی پارتی پیشه نگی کریکارانی کوردستان (p.p.k.k) و کوکه - سؤیالست (K.S.E) (ئا . ئا . ریخوازانی شه ته وه ی کوردستان - ئیتجا هسی سؤیالست) شه وه ی که له مانگی تشرینی دووه م دا ده رچه هه ردوو ریگرا و له بواری ئایدیۆلۆژی ، سبببانی و ریگه ستندا گه بشتنه بهیروبا وه ری وه ک به ک و بریار بیان دا که ده ست بی بکن هه زه کانی خو بیان بکن به بیه که به کیستی هه ردوو هه زه که له سه ر پرۆگرا میکی ها و به ش له کۆنگره ی به کبیتیدا دیته ئاماده کردن . له به بیانی ها و به شیاندا ، (p.p.k.k) و (k.u.k.s.e) ئاشکرابان کرد که وا شه م به کیستی به ده بیته هه نه و بکی

سیاستی خاکی سووتینراو بو له ناو بردنی شورسکیوه کورد هکان سه رکه توو نه بوو

شهمش له وانهیه لیکدا نه وه بهکی راسته قینه بیت بو و هستانی کرداری پاک سازی کاتی ، که له مانگی شهیلوی رابردوو دهستی پێ کردبوو . له هه مان گاتدا ، چ له رێگای رێک وه نه وه پێ یا له ده رگای به یه ون دی به کیشه که وه بیت ، بارودوخی ئاسایی لسه ناوچه کانی تری عێراق به تابهتی له به غدا شه زا ، لسه کانتیکسی ئوتومبیلی مین کراو له مانگی شیباب ته قینرا نه وه ، به کیکیان له نزیک وه زارهتی کار بوو که بووه هۆی کوژانی زیاتر له (۲۰) کس ، شه مهش وهک بیهی جارن خسترا به شه ستۆی په گهزه ئیسلامیهکان بهلام پڕوپاگاندهکان واده گه یهتن که گوايه به یه ون دی به به ره له ستکاره کورده کانه وه هیه که ده یانه وه پێ تو له ی جی به جی کردنی سیاستی خاکی سووتینراو له کوردستان بکه شه وه . له به ره شه وه وه زیاتری ناوخی " سعدون شاکر " یان به تاوانی پشت گه ستۆی خستنی کاره کانی ده رکردو - سمیر شېخلی - یان لسه شوین دانا ، که ناسرا وه به راپه راندنی شه رکه چه له کانی حکومت .

شېخلی شه رکی گه رانه وهی ئاسایی شوو جیگیربوونی هه ندی له ناوچه مبللی به کانی به غدا ی گرتنه شه ستوو به تابهتی شارۆچکه ی صدام (مدینه شوره ، به یامنیتری پێشهنگ -) که بووه ته په ناگه یه ک بو شه وانسه ی له به رده م یاسا و سه ربازی رایان کردوو له نیشتوان شه وانش ژماره یه ک کوردیش هیه . تاوانه کانی وهک " هیرش بردن و به لاماردانی چه کدارانه بو سه ر پۆلیسه گه رۆکه کان " بووه ته کارێکی به ربلاووله - راده به ده ر ، شه مهش له شاکامی ناردنی (۴۰۰۰۰) پۆلیس بو به ره کانی شه ی . هه ر له وکاته وه تا کو شیتا شه و ناوچه یه - مدینه شوره - ناوچه یه کی قه ده غه کرا وه بو هات و چۆکه ران .

پۆژنامه ی (لوموند) ۱۹۸۷/۱۰/۲۳
به پێنووسی - جان غیراس -

ناو لێنانی شه ر له کوردستانی عێراق به شه ری له یادی کرا و بووه ته کارێکی ئاسایی ، چونکی شه ری عێراق و ئیتران په رده یه کی به سه ر شه رده دا دا پۆشه بووه . سه ره رای شه وهش شه ری کوردستان که متر نیه له بهاره ی خۆیناوی و دژواری له گه ل شه ره که ی عێراق و ئیتران ، له کانتیک که ناوچه یه کی فراوان له کوردستانی عێراق هه ر له مانگی مایسی رابردوو دا کرا وه ته خاکی سووتینرا و به تابهتی ناوچه ی سوله یمانی که به ره گای به کێتسی نیشتانی کوردستانی تابهته .

حزبی ناو به را و له کانونی دووه می ۱۹۸۵ دا گه فت و گو یه - کی له گه ل حکومتی عێراق ساز کرد که به سه ر نه که و تن کوتایی هات له به ر مل هوری حکومتی عێراق و توانای به کار بردنی چاکترین هه ل له به رده میدا له پێنا و لیک دا به راندنی بزوتنه وه ی کورد هه تا هه تابهته .

له به ر به ر زبوونه وه ی راده ی چالاکیه کانی شورسکیوه کورده کان دژ به هیزه کانی حکومت ، ناچار هه ر له ما - نگی مایسی رابردوو دا په نای برده به ر به ریا کردنی زنجیره یه ک کریاری پاک سازی که بوه هۆی شه جمادانی سه رینه وه و وێران کردنی سه دان دێهاتی کوردی شه وانسه که ده که ونه نزیک رێگا سه ره که یه کان له ناوچه دا ، دوای شه وهش گواسته وه ی دانیش توانانی شه م دیهاتانه بو شورسکیای تابهت که هه ندیکیان ده که ونه نیشتوان موسل و هه لیه روه شه وانی تریش ده که ونه سه ر سنوری ژور دن و سه ودیه . هه رێجی عێراق له م کریارانسه دا فرۆکه و بو مبا و گازه فوسفوریه کانی به کار هیننا . شامنجی حکومتی عێراق ، پاراستنی رێگا سه ره که یه ک یان و رووت کردنه وه ی هه ندی له و ناوچه لسه دانیش توانه کورده کان بووه سه ره رای شه م کریارانسه حکومت سه رکه و تووتنه بوو له له تا و بردنی بزوتنه وه ی کورد که چالاکیه کانیان زیاتر په ره ی شه م سه ره باری زیاد به کار هینانی ماده کیمیاوی به کان لسه لایه ن حکومت شه وه . له گه ل شه وه شدا و به بېچه وانسه ی ئاره زووی حکومت ، دانیش توانه کورده کان نا په زایبان دژ به حکومت زیاتری لایهات و شه مهش به جو ریک به سه ر حکومت داشکایه وه که وا ژماره یه کی زور له دانیش توان جو نه ریزی پێشه رگایه تی . بوخو پاراستنیش لسه م گه ر و گه رفته حکومت ناچار بوو که وا ژماره یه ک لسه هیزه کانی پاسه وان ی کۆماری بو ناوچه کانی کورد چنیریه درنایه تی دایلو سیتی به کار هاتوو و شه یوونسه ی وورد بوونه وه یه ک له به کار هینانی بووه هۆی روودانی شه ره زه می له نیو ده ست له تی حوکم دا ، عه زه ت شیه را هی م دژ به و کرداره پیاده کرا وانه وه ستاو به پێش نیاریکی تاکتیکی تازه (زیاتر مړۆفا یه تی) له پێنا و کپ کردنه - وه ی راپه رینه کان و ده لین که وا حکومت به ته ننگ و چه له مه یه کی " بچوک " دا تیده په ری و عه زه ت شیه را هی م شیت قاده ی دا وه . به پشت به سه ر شیت بو چه ند زانیاریه کی تر ، عه لی حه سن مه جید ، که لسه ئازاری رابردوو به لیه ر رێگای ناوچه ی پاک سه رور دامه زرابوو له سه ر کاره که ی لایرا وه ، ناو به را و نا موسزای " صدام " له لیه ر سراوی شه منی ناوخی به وه هه ر شه ویس به ره ر سه یاره ده ر به ره ی خاکی سووتینرا و .

رای گشی جیهان به کارهینا چه که کیمیاوی له کوردستان عیراق تا وانبار دهکات

له باره گای (کۆمهله‌ی مافی مرۆف) له پارێسدا ئاشکرا کرا ، ههروهه رووداوه ترسناکهکانی بۆمبارانـی ناوچه کوردیهکان به چهکی کیمیاوی ئاشکراکرا و بـه فیدیهو فلیمیگ ده‌بارهی بوزه به‌ئیشه‌کان (لقطات مولهه) پیشان درا . ئه‌و هه‌رشه‌ش له ماوه‌ی ۱۵ نیسانی زابردوو ده‌ستی پێ کرد و پارێزگاکانی - سوله‌ی مانی و هه‌ولێرو که‌رکوک و دهوک سی گرتوه ، له ئاکامدا بووه هوی کوزرانی ده‌یان کەس و بریندار بوونی سه‌دانـی تر له هاوولایه‌ کابینان .

نوێنه‌رانی رێکخراوه کوردیه‌کان حکومه‌تی فه‌ره‌نسا یان به‌ به‌رپرسانی ئه‌و هه‌یشه‌ تا وانبار کرد کـه چه‌کی کیمیاوی تیا دا به‌کار هاتوه ، وه‌کو فرۆگه‌ی هه‌لیکۆپته‌رو بۆمبای هه‌شووپی که‌ هی فه‌ره‌نسا ، هه‌روه‌ها ئه‌وه‌ به‌که‌مین جاره له مه‌ژوودا حکومه‌تێگ په‌نا بیا ته‌ به‌ر بۆمباران به‌ چه‌کی کیمیاوی دژ به‌ دانیشه‌وانی وولایه‌که‌ی خۆی .

تا‌کو ئه‌ستاش فه‌ره‌نسا چاوه‌گه‌یه‌کی سه‌ره‌کی به‌ بۆ عیراق له‌ بوا‌ری پێ چه‌که‌کردن ، هه‌روه‌ها به‌کیگه‌ له‌ گرتنـگترین چاوه‌گی دارایی عیراقه .

هه‌روه‌ها نوێنه‌ران به‌ په‌رۆشه‌وه داخی خویان ده‌ربهری به‌هۆی گوێنه‌دانی (وه‌زیری مافی مرۆف) ی فه‌ره‌نسا به‌ داوای چاوه‌بیکه‌وتن که‌ له‌ لایه‌ن ئه‌و حزبه کوردیه‌کانه بێشکه‌ش کرابوو .

(شه‌وه‌ی شایانی باسه ، نوێنه‌رانی ئه‌و حزبانه به‌شداری کۆنگره‌که‌ یان کرد : به‌کیگتی نیشه‌مانی کورد - ستان و پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان و حزبی شیوعی عیراقی) .

روژنا مه‌ی ۱۹۸۷/۷/۱۰
- لێ ئه‌یکبو دوسانتر -

• نا مه‌ی کلێسه‌ی روزلاند :-

سه‌رۆکی کلێسه‌ی " روزلاند " ی که‌ نه‌دی له " ونسه‌ر " نوسراویکی بۆ وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی که‌ نه‌دی به‌ریز " کلارک " له ۳۰ گه‌لاویزی زابردوو دا نوسی شه‌مه‌ش ده‌قه‌ی نوسه‌را وه‌که‌یه‌ :-
به‌ریز کاک " کلارک "

وام بێگه‌یه‌شت که‌وا چه‌کی کیمیاوی دژ به‌ خه‌لکی دێ ی " مه‌له‌کان " له عیراق به‌کارهاتوه‌و ژماره‌یه‌کی گه‌وره‌ شیان توشی سوتانیکی توند هاتوون و به‌ره‌و پرووی مردن بونه‌توه ، هه‌روه‌ها ژماره‌یه‌کی تریشیان به‌راسیستی مردوون چاوه‌بیکه‌ به‌ وینه‌کانی ئه‌م ده‌سته‌یه‌ که‌وتوه‌وه وا ده‌رده‌که‌وی که‌ کاریکی به‌کجار سه‌خته مرۆف بسروا بکات که‌وا حکومه‌تێگ چه‌کیگه‌ی وه‌ک شه‌مه‌ دژ به‌گه‌له‌که‌ی خۆی به‌کار به‌یه‌نیت .

بو لابه‌ره (۲۶)

نوێنه‌رانی به‌ره‌هه‌ستکاره کورده‌کانی عیراق ، حکومه‌تی فه‌ره‌نسا یان تا وانبار کرد ، چونکه‌ لایه‌نگری پزێمـی عیراق ده‌کات له‌ شه‌ری دژ به‌ کورد ، شه‌مه‌ش له‌ میانـی کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌گه‌ریدا ره‌ویدا که‌ له‌ باره‌ گای " کۆمه‌له‌ی مافی مرۆف " له پارێسدا به‌سترا به‌کیگتی له‌ نوێنه‌ران - به‌کیگتی نیشه‌مانی کوردستان - ، بوونی ناره‌زایه‌کی گشتی له‌ ناوه‌نده‌کانی کورددا دژ به‌ فه‌ره‌نسا ی ده‌ربهری . که‌ شه‌مه‌ش ده‌بیته هۆی روودانی کاری دژایه‌تی به‌رامبه‌ر به‌و هۆنه‌ر بیه‌ فه‌ره‌نسا نه‌ی که‌ له‌ عیراق دا کار ده‌که‌ن . جگه‌ له‌ به‌کیگتی نیشه‌مانی کوردستان ، نوێنه‌رانی هه‌ریه‌ک له‌ پارتی دیموکراتی کوردستان (که‌ مه‌سه‌ود بارزانی سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کات) و پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان (که‌ دکتور محمد محمود عه‌بدول ره‌حمان سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کات) و حزبی شیوعی عیراقی (که‌ عه‌زیز محمد سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کات) ، به‌شداری ئه‌و کۆنگره‌یان کرده ئه‌م نوێنه‌رانی دووپاتیان کرده‌وه : له‌ کاتیگه‌ فه‌ره‌نسا به‌کیگتی له‌ پۆله‌ نازیه‌کان - کلوز باری - له‌ شاری لیبون جوکم ده‌دات ، له‌ هه‌مان کاتدا یاره‌تی باری عیراقی " صدام حسین " ده‌دات .

نوێنه‌رانی کورد سوپای عیراقیان تا وانبار کرد به‌ به‌کارهینانی چه‌کی کیمیاوی دژ به‌ زیاتر له (۳۰) ی گوندی کورد له‌ ماوه‌ی ۱۵ نیسانی ۱۹۸۷ ، که‌ بوه‌ته‌ هۆی بریندار بوونی زیاتر له‌ هه‌زار کەس و کوزرانی (۱۰۰) که‌سی تریان ، هه‌روه‌ها به‌ شیوه‌یه‌کی تابه‌ته‌تی دووپاتیان لسه‌ گوندی - شیخ وه‌سانان - ی هه‌ولێر کرده‌وه که‌ له‌ ۱۶ نیسانی بۆمباران کرا و بـه‌هۆی هۆی کوزرانی (۴۸) که‌سی له‌ کاتیگه‌ بۆمبارانه‌که‌ به‌ چه‌کی کیمیاوی بووه هه‌روه‌ها گوندی - مه‌له‌کان - که‌ له‌ (۲۷) ی مایس بۆمباران کرا بووه هۆی کوزرانی (۶) که‌س و بریندار بوونی (۲۴) که‌یه‌ی تر ، لسه‌ نیوانیاندا دوو ئافره‌ت و مندایک که‌ ئه‌ستاش له‌ شاری لیبونی فه‌ره‌نسا له‌ ژیر چاوه‌بهری پزیشک دان .

ئازانسی ده‌نگ و یاسی
۱۹۸۷/۷/۸
فه‌ره‌نسی

فه‌ره‌نسا تا وانبار له‌ مه‌سه‌له‌ی به‌کارهینانی چه‌کی کیمیاوی له‌ کوردستان عیراق :-

ژماره‌یه‌که‌ له‌ رێکخراوه دیموکراتخوازه‌کانی کوردستانی عیراق ، جگه‌ له‌ حزبی شیوعی عیراقی ، به‌یانیکیان بو رای گشتی فه‌ره‌نسی و حکومه‌تی فه‌ره‌نسا و ده‌سته‌ی مافی مرۆفی سه‌ر به‌ نه‌توه‌وه به‌گه‌رتوه‌کان و رێکخراوه مرۆقابه‌تیه‌کان ده‌رکرد له‌ پێنا و شه‌وه‌ی به‌ په‌له‌سه‌ کار بکه‌نه سه‌ر حکومه‌تی عیراق بۆ وه‌ستانی پێدا ده‌کر- دنی کاره‌ نا مرۆقابه‌تیه‌که‌ی دژ به‌ گه‌لی کورده . ئه‌م به‌یانـه‌ش له‌ میانـی کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌ گه‌ریدا

راگه یاند نیکی هاوبه ش

له نیوان قوتابیان ولوان

له ۱۹۸۷/۱۰/۱۵ دا له خاکی کوردستانی رزگارکراودا ، نو-
 پنهانی ریکخراوه گانی قوتابیان و لاوانی عیراق ، بۆ
 بیروراگۆرینهوه له سهه بارودۆخی بزوتنهوهی لاوان و
 خویندکارانی وولات، چاوپێکەوتنیکیان له گهڵ به کتێری
 سازکرد . له راگهیهانده گه دا ها تووه (چاوپێکەوتنه گه
 شهو بارودۆخه ئاستهنگ و گرانه ی لاوانی نیشتمانکه -
 مانی "دراسه" کرد، گه له ئاکامدا شهو رهفتارانه ی تاقی
 هوکمرانی فاشیست له دژی گه له گه مان به کاری دینیی
 له سهه کوئکردبو تهرزۆر گرتبو پشپهل کردنی ئازادیه
 دیموکراتیکه کابو هه لگه ی ساندنی شهو شهه چه په له ، که
 جهوت سانه و هه تا شیناش ئاشه که ی هه به رده واصله
 له هه لگوشینی لاوانمان ، ئه نجامه پهل کاره ساته که ی
 تیکدانی وولاته که مان بوو له رووی ئابوری و کومه لایهتی
 کاولکردنی هه مو لایه نیکی زبان و تیچونی سه هه دان
 هه زار له کوژراوو به رینه دارو به دهل کیراو سه هه ت (۰۰۰)
 هه روه ها له به رگه به کی ئردا ها تووه ، ده لئی (کوردستان
 رووبه رووی دینانه شهین هه یز و به لاماری فاشیستانه
 بوته وه و له م دوایه شه تاقی هوکمرانی به شیوه به کی
 به رفراوان چه کی کیمیاوی له دژی کوردستان به کاره ینا و
 بووه هوی له نیوچوونی سه هه دان که سه قوتابیان کوردستان
 له خویندن به زمانی زکماکیان بی بهش ده کریان و له سه
 وه رگرتن له زانکوو به شه ناوخو به کان جیا وازیان له سه
 گه لدا ده کریان ، هه روا ده رگای سه هه دان قوتابیان ده ا خران
 ناردنه ده روه ی قوتابیان به شه زه ماله ی حکومت
 هه لگه یار و رۆشنه بیری کوردی شه سک ده کوئته وه و به رده وام
 ده شیویندرو گه لیک له ده رگا کانی داخران شه سه و
 لیسته ی به یارو رهفتاری زانمانه هه ر درژیه ی هه یه)
 هه روه ها له به رگه به کی ئردا ها تووه ، ده لئی (ریکخراوه -
 کانمان به دلنیا به وه با وه یی خۆیان ده رده به رن سه
 سه رکه وشتنی سه سه له ی ره وای گه له که مان و رابده گه یین
 که له ته ک هیزه نیشتمانیه گانی گه لدان له خه یاتیه
 بی وچانیا ئدا له پیناوی دامه زانندی به ره ی نیشتمان
 نی به رفراوان . هه روا سلاو له خه یاتی به ره ی نیشتمان
 ده کا و خوشحالی خۆی ده رده به یی بۆ شاشتیون سه وه ی
 نیشتمانی و هه ول و ته قه لای حزبه نه ته وه یی به کوردیه کان
 سلاو بۆ خۆراگری سوریا ده نه یی له به را مه رنه خه گانی
 زایونیزم و شه مبه ریا لیزم و پشنگیری له قوتابیان و
 لاوانی وولاتانی گه ندا و ده کا له خه یاتی ئردا دژی
 پشپهل کردنی ئازادیه یه دیموکراتیکه کانیان . ریکخراوه -
 کانمان سلاو له خویندکاران و لاوانی به مه نی دیموکراتی
 و لیبیا ده که ن له خۆراگه یاندا به را مه ر به پیلانه گانی
 شه مبه ریا لیزم و کوئته به رستی دژی وولاته که یان و پشنگیری
 له ده سه تپشخه ره ی هیزه گانی ئازادی و سۆسالیستی جیهان ،
 به تا به نی ده سه تپشخه ره ی به شاشتیانه که ی به کتیه
 سۆقیه تی دۆست ده کات له پینا و که مکه رنه وه ی راده یاری
 گزی نیۆده و لده تان و خۆلادان له هه لگه ی سه هه یه
 شه ی نه وه ی . به کتیه که مان سوپاسی بی به یانی
 خۆیان ده رده به رن به را مه ر هه لگوشتی ها ریکاری گداری
 گه رانه ی ریکخراوه گانی قوتابیان و لاوانی وولاتمان
 له گه ل قوتابیان و لاوه کانمان ، چا وه یی شه وه ن که
 له خه یاتیاندا دژی شه رو فاشیزم ، ها وکاری زیاریان
 له گه ل سه هه دان بکری) .

له نه ستیره گه شه کانی کوردستان

شه هاید
(عهزیز نه رزی)

شه هاید به کبک، بیرو له تیکوشه ره گانی حزبمان ، که خه لکی
 گوندی "شه رزی" ی سه به قه زای ئامیدی بوو ، بی وچان و
 دلسوزانه له به رزه گانی حزبماندا له ناخوشتنه ی بارودو-
 خه یه خه تدا به ره ی به خه یاتی خوی ده دا و ئاماده شه بوو
 تو زقالیک له بیروبا وه ره که ی به هه مو سامانی دنیایا
 بگوریه وه ، سه رکه وتن و سه رفرازی گه له که ی به ئاوات
 ده خواست و به هه یوی شه وه بوو خوری زه خه تیکشان هه لیبی و
 در به تاریکی شه وه زهنگ به دات و ئاسوی چاره نووسی
 چه و ساوان روشن بکات . شه هاید ده رچووی په یمانگای پز -
 پشکی به به تهری بوو .

له ها وینه ی ۱۹۸۶ له ده وک له لایه ن ده سه لاتی فاشیه وه
 به یاری گه یانی ده رچوو ، هه روه ها به درنده ترین شه یه
 ئازارو شه شکه نه یاندا ، هه ولیان ده دا سه ردا شه وینه
 بو وسته بو که نه که یان ، به لام خوراگری و هیزی به یرو
 با وه ره که ی هه موو نه یازه گلاوه گانی به چه هه یه تله ره ک -
 انی به وچهل کرده وه ، پاش شه وه ی رژی به هه ی سوودی لسی
 وه رنه گرت ترسوکانه وه کو به یه ی خویان ده ره ق به
 گه لی عیراق ، له زیندانی - به ر غریب - شه عه یان
 کرد ، له ۱۹۸۷/۱۱/۱۸ له لایه ن ده رگای شه منه وه ته ره مه
 به یروزه که ی دراپه وه که س و کاری له ده هوک ، وه که
 به یه ی هه مبه یه ی بی ئابروانه فاشسته کان دا وای مه ب -
 له قی (۶۰) دیناریان له که س و کاری شه هاید کرد بو
 خه رچی تابوت و باجی شه عه دام کردن . هه روه ها به که سو
 کاره که یان راگه یاندا ریگانادی په ره ی بو دا بنین .

شه هاید له دوای خوی ، زنیک و دوومندالی به دیاری بو
 گه ل و نه ته وه که ی به جی هه یه ت ، کوره که ی به نیوی [جیا او
 که هه کی به نیوی (مه ها یاد) ه .
 هه زاران سلاو بو گه یانی پاکی شه هاید عه زیز شه رزی و
 ته وای شه هه یانی حزبمان و بزوتنه وه ی رزگاربخوازی کو-
 ردو سه رتا سه ری بزوتنه وه ی رزگاربخوازی گه لانه یی
 جیهان .
 - مردن و سه رشوری بو په یاکوژانی به غدا ،
 سه رکه وشتنی هه ر بو گه له تیکوشه ره که مانه .

ده رده به یی له پینا و به ره ی کوردستانی ، که به شه یکی
 به ره ی به رفراوانی ئابنده مانه . هه روا سلاوی ئازاد -
 شه ی خه یاتی نه به زانه ی هیزه قاره مانده گانی پشخه رکه ی
 هیزو حزبه نیشتمانی به به هه لستکاره کان ده کا) .
 هه روه ها له شویندکی ئردا ها تووه (ریکخراوه کانمان
 پالپشتی له خه یاتی خویندکاران و لاوانی فله سه یین
 ده کا ، له پینا وی مانی به یار دانی چاره نووسی گه له که -
 یان و دامه زانندی ده و لده تی سه به خۆی خۆیان . هه روا
 ها وکاری گه لی لوبیان ده کا له خه یاتی ره وایدا بو
 تیکشکانندی هیزی زایونی داگیرکرو پشکپینا شه یی
 لوبنانه یی دیموکراتی به کگرتوو . چاوپێکەوتنه که به

سوسیالیستی کوردستان - عراقی فده غه کرا و له مانگی شاپ و تشرینی دوومی ۱۹۸۵ ههروهه شیعدام کردنی شه ندامیکی پارتنی دیموکراتی کوردستان له تشرینی دوومی هه مان سالدا بهلام حکومت رای گه پانسد سیانیهان بههوی ههلسانیهان بوکاری تیکدان و بهکار هینانی نادهی تهقینهر و چهک وژی شهمن و هاولاتیسه بی تاوانهکان ، کهدهرفهتی تهوتایان دراله دادگا و ریزی هه مو باساکانی سزادان و قهزایی گیرا بهه گوهری دهستور و باساکانی کارایی کرا و له عیرا قدا ، وهکو مافی شهوهیهان هه بوو پاریزهر بگرن بو بهرگری کردن له خویان هه بلام حکومت بی دهنگ بوو له بهرام بهه هه واله کانی شیعدام کردنی ژماره بهکی زوری زیندانیه سیاسیهکان و ههلاتوانی سه بازی له زیندانه کانی - ابو غریب - و موسل له تشرینی دوومی سالی ۱۹۸۵ هه (بروانه راپورتی ریکخرا و له سالی ۱۹۸۶) له ۱۲ی شو - بات نامه بهکی تری ره واته کرد که له وراپورتهی بسوی هاتبوو دیار کرابوو که چوار شه ندامی پارتنی دیموکراتی کوردستان و دوو قوتایی قوتابخانهی دوانا و نه سدی پیشه بی له سلیمانی له کانونی بهکه می ۱۹۸۵ و کانونی دوومی ۱۹۸۶ شیعدام کراون ، بهلام ریکخرا و ههچوه لاهی له م باره بهوه نه دراپه وه هه بهوه نامه ی تری ره وانه کرد ده باره ی شیعدام کردنی (۵) شه ندامی حزب سوسیالیستی کوردستان - عراقی له زیندانی سوسیالیستی غریب - له میانی مانگی شاپ دا ههروهه راپورتی تری بهیگه پشت ده باره ی شیعدام کردنی (۹) شه ندامی تیری پارتنی دیموکراتی کوردستان له موسل و کهرکوک و بهغدا ههروهه ریکخرا و سه سورمانی خوی پشاندا له دیار نه بوونی چاره نووسی (۱۶) شه ندامی حزب سوسیالیستی کوردستان - عراقی که له زیندانه کانی - ابو غریب - وهستهران و رو به رووی سزای شیعدام ده بهه وه .

ریکخرا و داواکار به کانی ده باره ی چند که سیک کهه حوکی شیعدامیان درابوو به تاوانی جهنایهت پیشکش کرد ، له ۲۷ی شاپار نامه بهکی ده باره ی کریکاره مسر - بهکان که حوکی شیعدامیان درابوو بههوی بهلگه نامه ی هاتووچوی ساخته (نزویر) ئاراسته کرد ، له ۳ی حوزه پیران گورا بو گورا بو حوکی شیعدام بهه سر (۱۵) میسری ، وهزارهتی دهروه له ووتاریکی رایگه پانسد ریکخرا وله ۲۲ی شاپا به دهستی گه پشت ، " شه وانه هه ندیکن لهه ژماره بهوکی زور که به تاوانی بهلگه نامه ی سه فهری ساخته باخود بلیتی موری ره می بهوه گیراون ههروهه ها بهه تاوانی نارنده دهروهی پاره به قاچاغ و کاولکردنی شاپوری تاوانبار کرابوون ، هه موویان له بهرده م دادگای

شورشا حوکم دران هه ریکخرا و له تشرینی بهکه نامه - بهکی بو ده سلاتداران نار دوا بهدوای له سیداره دانی (۷) عراقی به تهوهتی فهادی شاپوری هه گوایه شه وانه شه و ههوت کهسه بوینه که له میانیاندا (عبدالمنعم حسن علوان) نماینده له وهزارهتی نهوت له بهغدا ، کهسه به بهرتیل ریکایان بو کومیانیه بهیانهکان شاپان کردبوو ، له (۱۹)ی شاپا حوکی شیعدامیان ده رجوو ، له ۳۱ی هه مان مانگدا بهه رسومی کوماری بهراری له بهه درا ، شهوی شاپانی باسه که به موحا که سه که وه شیعدام کردنه که به ئاشکرا شه نجام نه دران ، له نامه بهکدا که بالویزی عراقی له ولاته به گرتوه کانی شه مریکا له ۱۱ی تشرینی دوومی بو ریکخرا وهکی شارد دهلی: که بهروسی شیعدام کردن (۵۰۰ بهه بی حوکی باسای سزادانی عراقی شه نجام دران و له گهل ریزگرتنی ته وای بهه رهتی باسای جی بهجی کران) . ریکخرا وه که بهریشانی و دوودی خوی پشاندا ده باره ی بهرده بوو - ونی باسادانی شهوتو که ژماره ی شه تاوانانمی که حوکی شیعدامیان له سه ره زیاد ده کاته له تشرینی دوومی بهه بی بهراری ژماره (۸۴۰)ی شه نه جو منی بهر کرداپه تهی شورش ماده ی (۲۲۵) ی باسای سزادان ده سکاری کرا بهه بی دهقی شه ده سکاری: هه رکه سی بهه ئاشکرا سوکایهتی بهه سه رک کومار با جیکره که ی باخود شه نه جو منی بهر کرداپه تی شورش با حزب به عسی ده سلاتدار با شه نه جو منی نیشتمانی باخود میری بکاته ، بهه به سستی ورزاندنی رای گشتی دزی ده سلاتداران ، سزای شیعدام سی بهه سردا ده بهه یه ریکخرا وه که نامه بهکی نکا کاری له ته مووزدا نار دوا بهدوای گه پشتی راپه سورت ده باره ی کوژرانی (۲۱) که له باکوری عراق ، له بهه پروسی شهوتو که بهه باوه ری ریکخرا و له دهروهی چوار چهوی دادگادا شه نجام درابوو ، له نه یوان قوربا نیه کاندای (۱۵) خویندکاری قوتابخانه ی دوانا و نه دی و زانگویی (سه لاجه دین) بهدی ده کریت، که له نه یوان ۲۷ی شازارو ۳ی نیساندا گیرا بوون ، ده سته جی له هه (لیبر به ئاشکرا له بهرچاوی خه لک شیعدام کران ، له روودا و بهکی تر دا هاتوو که (۶) ده ست بهه سر به شه به کی ئاشکرا ده ست بهجی له دهروه ی زیندانی ناوهندی سلیمانی له ۹ی نیساندا شیعدام کراون ، ووترا وه که هه موو قوربا نیه کان لایه نگری به کیتی نیشتمانی کوردستانی قه ده غه کراون و تهه نه یشان له ۱۸ سال که صتر بووه ، ریکخرا وه که ههچ وه لامیکی نامه کانی بهه ده سته ته گه پشت، له کوتا به کانی مانگی شوبات، دوا بهه

بو لایه ره (۱۹)

● بژی ها و کاری گهلان له پینا و ناشتی و رزگاری و دیموکراسی و سوسیالستیدا .

● سرکهوتن بو گهله قاره مانه که مانه .

● نهمری و سهره رزی بو شهیدانی پارتیمان و بزوتنه وهی رزگار یخوازی گهله که مان و

بزوتنه وهی نیشتمانی عیراق و بزوتنه و رزگار یخوازه کان له جیهاندا .
کۆمیتهی ناوهندی

پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان

۱۹۸۷/۱۱/۲۰

سوپاسنامه‌ی یه‌که‌مین کۆنفرانسی پارتیمان بو دهلله‌ی نووسه‌رانی "گهل" و "پیشه‌نگ"

هه‌قالانی ئازیز له ده‌سته‌ی نووسینی "گهل و پیشه‌نگ"

سلأوی خهبات و شۆرش و تیکوشانی هه‌قالانه

شادمانین که ئاگادارتان بکه‌ین که‌وا کۆنفرانسی یه‌که‌می پارتیمان
پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان که له‌ماوه‌ی نیوان (۱ - ۴ / ۱۱ / ۱۹۸۷) له
سهر خاکی ئازادکراوی نیشتمان به‌سترا بریاری ئاراسته‌کردنی سوپاسنامه‌یه‌کی
دا سه‌بارت به‌ ئیوه ، وه‌ک ریژلینانیک بو‌ شه و هه‌ول‌ه به‌رده‌وامه بسی
پایانه‌ی ئیوه له به‌رهمه‌ینانی "گهل" ، که به‌راستی بووه‌ته رۆژنامه‌ی
گهل ، و "پیشه‌نگ" که به‌کردار رۆلی پیشه‌نگ له به‌واری رۆشنی
راگه‌یاندندا ده‌گیرئ . شه و پیشوازیه پیگه‌یشتوه‌ی که له ناوه‌نده جیا جیا کا
نی جه‌ماوه‌ری و نیشتمانپه‌روه‌ریه‌وه لێیان ده‌کرئ ، چاکترین به‌لگه‌یه .

ئاراسته‌کردنی سوپاسنامه‌ی کۆنفرانس بو‌ ئیوه ، له‌هه‌مان کاتدا ده‌ربهرینی
ریژلیخانه بو‌ هه‌ول و توانای هه‌موو به‌شداران له " گهل " و " پیشه‌نگ "
له نووسه‌رو هونه‌رمه‌ندو وینه‌گرو خوشنوسان و هه‌موو شه‌وانه‌ی ک
به‌شهرکی بلاو‌کردنه‌وه‌ی له وولاته جیا جیا کانداه‌لده‌ستن ، به‌تایبه‌تی شه و
پیشه‌رگانه‌ی که بو‌ ماوه‌ی ریگه دووره‌کان به‌ کۆله پشت ده‌یان گه‌یین
خوینه‌رانی له گشت گۆشه‌کانی نیو وولات .

ئیمه له‌سهر شه و باوه‌ریه‌ین که‌وا هه‌ول و تواناتان وه‌ک وه‌ده‌ست هینانیک
شانازی بو‌ کۆنفرانس و سووربونتان و سووربوونی گشت پشکداران له "گهل" و
"پیشه‌نگ" دا زیاتر ده‌کات بو‌ گه‌شه‌پیدانی به‌رده‌وام و ده‌رکردنی به‌شیوه‌یه‌کی
ریک و پیک و له‌و کاتانه‌ی که بو‌یان دیارکراوه .

لای ئیوه‌ش شاراوه نیه که‌وا خوینه‌رانی گهل و پیشه‌نگ که خویان له هه‌زاران
ده‌ده‌ن ، که به‌بایه‌خ و گرنگی‌یه‌وه چاره‌روانی ده‌رچوونی هه‌موو ژماره‌یه‌کی
تازه‌ی ده‌که‌ن .

گه‌شه‌دارتری رۆشنی نیشتمانپه‌روه‌رانه‌ی کوردستان .

بژی پینووسه‌ی پیشکه‌وتنه‌خوازه‌کان .

نه‌مان بو‌ داپلۆسین و فاشیه‌ت . مه‌کتبه‌ی سیاسی

پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان

نیو بهره‌کدها ده‌گریته له پینا و به‌دیپه‌پینانی شه و ده‌ستکه‌وته‌دا ، له‌هما ن کاتیشدا به‌ته‌واوی دلنیا یه که بهره و پیشه‌وه هه‌نگا و ده‌نی بوته‌وا و کردنی بهره‌که‌و دام و ده‌زگا‌کانی تا ببیته ده‌زگا‌یه‌کی کاریگه‌ری را په‌رایه‌تی کردنی خه‌باتی گه‌له‌که‌مان .

کونفرانسه‌که وای بو ده‌چی که بارودوخی ئیستا له هه‌موو کاتی له‌بارتره بو دامه‌زراندنی بهره‌یه‌کی به‌رفراوانی عیراق که تیکرای هیزه نیشتمانی یه : دیموکراتخوازو نه‌ته‌وه‌یی و ئیسلامی یه‌کان بگریته خوو بتوانی جه‌ما و ده‌ری گه‌لی عیراق هه‌لسینیت و پشتیوانی ده‌وله‌ته‌ نیشتمانی یه‌کانی ناوچه‌که وه‌ده‌ست به‌ینی و رژیمی دیکتاتوری فاشی بروخینی و حوکمی گه‌ل له جیگایدا دامه‌زرینی و یه‌کیتی ناوه‌زو و مه‌ندان‌هی فیدرالی بو کوردستان و دیموکراتی به‌و گه‌لی عیراق وه‌دی به‌ینی و عیراقیش بگه‌ربینیته‌وه ریزی رزگار یخوازی عه‌ره‌ب و روزه‌لاتی ناوه‌راست و جیهان .

۸- زور پیویسته که شه جوهره کونفرانسه‌له ئاینده‌دا زیاد بکری ، چونکه مینه‌ریکی بیرورا گورینه‌وه و دیراسه‌کردنی گیروگرفته‌کانه و ئومیدمان وایه که پارتیمان بتوانی هه‌موو سالی کونفرانسیکی له‌م چه‌شنه به‌هستی و هه‌ول بدات که شه تا قی کردنه‌وه سه‌رکه‌وتوو له ئاستی لقه‌کانی حزبه‌مانیشدا را به‌په‌رینی و دووپاتی بکاته‌وه که کونگره‌کانی حزب گه‌ره‌که له‌کاتی دیاریکراوی خویاندا به‌ه‌ستین . دوا به‌دوای شه‌وه کونفرانسه‌که ناوی شه و برا و ها و په‌یمان و دوستان‌هی ده‌ستنیشان کرد که بریاری دا سلویان بو بنیریت که شه و لایه‌نانه ده‌گریته‌وه : هه‌فالانی پارتیمان له کونجی زیندان‌ه‌کانی فاشیه‌کاندا و هه‌موو زیندان‌ی‌یه سیاسی یه‌کانی عیراق و پارتیه‌ براکانی دامه‌زرینه‌ری بهره‌ی کوردستانی و حزبه‌کانی (جود) و حزبه‌ دوسته‌کانی باقی پارچه‌کانی کوردستان و چه‌ندین لایه‌نی بزوتنه‌وه رزگار یخوازه‌کان و حزبه‌ پیشکه‌وتنه‌خوازه‌ دوسته‌کان هه‌روه‌ها بریار درا که سلوییک ره‌وانه بکریته‌بو ده‌سته‌ی به‌ریوه‌به‌رانی " گه‌ل " و " پیشه‌نگ " و شه‌و پیشمه‌رگان‌سه‌ی که به‌کارو باری پاریزگاری کردن و به‌ریوه‌بردنی شه و بنکه‌یه هه‌لسان که کونفرانسه‌که‌ی تیدا به‌سترا و تیکرای پیشمه‌رگه‌کانی کوردستان و هیزه‌کانی به‌رگری میلیتی .

تیکرای نوینه‌رانی کونفرانسه‌که بریاریاندا شه و بنکه‌یه‌ی که کونفرانسه‌که‌ی تیدا گیرا ناوبنین " بنکه‌ی قدس " به‌ناوی قودسی پیروزی پایته‌ختی فه‌له‌ستین .

دوای شه‌وه چه‌ند که‌سیک هه‌لبه‌ریردران بو پرکردنه‌وه‌ی که‌لینه‌کانی نیو کومیتته‌ی ناوه‌ندی که کونگره‌ی دامه‌زراندن ریگه‌ی دا به‌وو .

له‌ دوا ووشه‌دا شه‌مینه‌داری گشتی پارتیمان دووپاتی شه و سه‌رکه‌وتنه‌ گه‌روه‌یه‌ی کرده‌وه که له‌شه‌نجامی به‌ستانی کونفرانسی یه‌که‌می پارتیمان هاته‌دی . سه‌رگرتنی به‌رچاوی کونفرانس خوی نواند له‌ پاراستنی نه‌ینی و ئاسایشی کونفرانسه‌که‌و سه‌قا مگیرکردنی ریباز و سیاسته‌کانی پارتیمان و شه‌و گه‌فت و گوپه‌ جدی و دلسوزانه‌ی که نوینه‌ران شه‌نجامی‌مان دا و هه‌روه‌ها دیاریکردنی شه‌رکه‌کانی خه‌باتی به‌رده‌م پارتیمان و شه‌و بریاره‌ به‌رپه‌رسانه‌ی که له‌لایه‌ن نوینه‌ران‌وه دران و هیوادارین که له‌ جیگای خویاندا بن . هه‌روه‌ها سه‌رکه‌وتنی کونفرانسه‌که له‌و هه‌لبه‌زاردنه‌ دیموکراتیه‌ی شه‌نجامدرا و له‌و گیان‌سی هه‌فالانه و بارودوخی شادی و گه‌شبینیه‌دا خوی نواند که له‌ دانیشته‌کانی کونفرانسه‌که‌و له‌ ده‌ره‌وه‌یدا به‌لایه‌وو .

کونفرانسه‌که به‌ سروودی نیشتمانی (شه‌ی ره‌قیب) کوتایی پی هات .
● مردن و شه‌مه‌زاری و شه‌رشوری بو رژیمی (صدام) ی فاشی ره‌گه‌زه‌په‌رسته

له سه ربنجينه يه کيتي فيدرالي ثاره زوومه ندانه له گهل گهلي عه ره بي برادا و چاکيش ده زاني که له گرتگرين مهرجه کاني به ديهيناني شو کاره بريتي يه له دامه زراندي رژيمیکي ديموکراتي شورشگر که له لايه ن جه ما و هري فراواني عيراقه وه پشتگيري لي بکريسته دواي تهوا و هووني خویندنه وه ي راپورتي کونفرانسه که راپورتي لقه کاني پارتيما ن خویندرا - نه وه و دواي شهوش يه کيتي پيشهنگي خویندکاراني کوردستان ووتاري خوي پيشکesh کرده دوا به دواي شهوش ده رگاي گفتم و گو ده رباري راپورتي کونفرانسه که کرايه وه که سه روزي خاياند و گفتم و گوکان به گياني به رزي لپرسراوه تي شه نجامدران و تيايدا گرنگي زور به گيروگرفته راسته قينه کاني به رده م پارتيما ن درا و هول و کوشیکی جدي بو چاره سه رکرد - خيان شه نجامدرا . دواي شهوش کونفرانسه که به که مي ده ستکاري و به تيکرای ده نگه کان برياري له سه سه ر راپورته که دا .

شه رکه کاني شه م قونا غسه :-

کونفرانسه که دواي شهوش چوه سه ر هاسي ديارکردن و بريارداني شه رکه کاني شه م قونا غسه ي به رده م پارتيما ن که ده توانري له م خالانه ي خواره وه دا ده ستنيشان بکري :-

۱- گوپرايه لي و خوبه ستانه وه ي تهوا و به ريبازي پيشکه و تنخوازي پارتيما ن که خه باتي نه ته و ايه تي به خه باتي چينا يه تي يه وه گریده دات له چوارچيوه ي نيونه ته وه يي دا هه روه ک چون پارتيما ن هه ر له کاتي دامه زراندي يه وه خوي پيوه گریدا وه و لي ي لانه دا وه و روودا وه کاني روزانه شراستي و دروستي يه که ي سه لماندوه .

۲- پرکردنه وه ي شه و که لينه ي که له ئاکامي حازر نه هووني هه ندي له سه رکرده کاني پارتيما ن له سه ر خاکی نيشتماندا دروست بووه ، به تايبه تيش که حزب له قونا غسي بنياتنان و پيشکه و - تندا يه و بواري چالاکي له به رده مدايه که ده توانري له به رژه وه ندي يه کاني خه باتي حزب و پروسه ي شورشگيري له کوردستاندا به کاربه يئريت .

۳- پيوسته شه و راستي يه له به رچا و بگيري ، که به شيکی زوري گه له که مان به هو ي پروسه کاني راگواستن و ده ربه ده رکردن له شاره سه ره کيه کاندا گردپونه ته وه و بويه ش گه ره که چالاکي - يه کاني پارتيما ن ئاشکرا به ره و شه و شارانه ئاراسته بکري .

۴- پارتيما ن وياري ناله باري بارودوخه کان توانيو يه تي پيشکه و تنيکی گه وره و به رده وام له بلاوکردنه وه ي ئايديولوژيا پيشکه و تنخوازه که ي و ستراتيزه زانستي يه که ي تومار بکات به لام له بواري به ديهيناني به نما کاني ديکه ي پارتيکی پيشهنگ و به تايبه تيش له سه واري شيوازه کاني ريکخستن و ديسپلين و هه ندي جاريش له بواري گياني ده ستپيشخه ريدا ، هيشتا که لينی ئاشکرا به رچاوده که وي و گه ره که بنکه و سه رکرايه تي به ته و اوي گوپرايه لي پرنسپه کاني نا وه ندي ديموکراسي بسن .

۵- پيوسته خه باتي چه کدارانه ي پارتيما ن په ره ي بي بدري و فراوان بکري و ته ختکردني کوسپ و ته گه ره کاني به رده م کردنه وه ي باره گاي پيشمه رکه کانمان له هه ندي ناوچه ي داخراوذا شه و کاره ئاسان ده کات .

۶- کونفرانسه که په يوه ندي يه گشتي يه کاني پارتيما ن به شيوه يه که ي ئيجا بي هه لده سه نگيني و له هه مان کاتيشدا داوا له لق و ريکخراوه کاني ده ره وه ي ده کات بو په ره پيدان و فراوانکر -

دني په يوه ندي يه کاني پارتيما ن و قوستنه وه ي شه وه لانه ي که دينه پيش، ده ستپيشخه ري بکه ن - کونفرانس ئاشتبونه وه ي نيشتما ني و شه هه نگا وه گرنگا نه ي له ريگه ي دامه زراندي سه به ريه که ي کوردستاندا نراون به ده ستکه و تنيکی گه وره ي نيشتما ني و جه ما و هري له قه له سه م ده دات و له کاتيکدا که ريزيکی زور له هول و ته قه لاکا ني پارتيما ن و تيکرای براکان له

دو باره کرده و دواى ئەو گورانكارىيەى كە لەسەر كرده تى ئەو حزبەدا ئەنجا مـــــــدرا .
 ھەروەھا پەيوەندى ريزلينا ن و تەقدىرى بەرامبەر لەگەل ئەنجومەنى بالاي شورشـــــــى
 ئىسلامى لە عىراقدا گریمان دەدات . پارتیمان لە گورەپانى كوردستاندا پەيوەندى
 فراوانى ھەيە بەتايبەتیش لەگەل پارتى پيشەنگى كريكارانى كوردستان و كوكتايتجا ھى
 سوسالست و پارتى كارى ديموكراتى كورد و ھى ديكەش . لە ناوچەى رۆژھەلاتى ناوھ راستيشدا
 پارتیمان ئەندامە لەكونگرەى عەرەب و كومەلى جياھان لەدژى ئىمپرياليزم و زايونيزم و
 رەگەزپەرستى و فاشيزم . ھەروەھا پارتیمان پەيوەندى جيگىرو پتەوى ھەيە لەگەل ھەريەك
 لە سوریا و جەماھىرى لىبىا و كومارى ئىسلامى ئىران و چەند پەلىكى شورشگىرى فەلەستىن و
 بەتايبەتیش بەرەى ديموكراتى .

لەبوارى سەربازيشەو پارتیمان ھەركە دەرفەتى بو رەخسا دەستى بە پىكھىنانى پەلەكانى
 پيشمەرگەكرد ھەرچەندە ئەو پروسەيە لەبارودوخىكى بابەتى ئالوزدا ئەنجا مدرا ھـــــــرەوك
 راگواستنى سەرتاسەرى دىھاتەكان و داخرانى چەندىن ناوچەى گرنگ لە رووى چالاکى يـــــــە
 عەسكەرىيەكانى پارتیمان و ھى ديكەش ، ئەمە سەرەراى كەمتەرخەمى خودى خوشمان لـــــــە
 چەندىن بواردا . ئەگەر چى پارتیمان تا ئىستا وەكو پىويست بەشدارى سەربازى يانـــــــەى
 نەكردو ھەچى پارتیمان سورە لەسەر ئەو ھى كە پيشمەرگەكانى بكاتە ھىزىكى ســـــــەربازى
 پەرسەندوى ئەوتو كە زەبرى كاريگەر لە دۆژمنى فاشى رەگەزپەرست بوەشىنـــــــى .
 پارتیمان رولىكى بنىاتنەرو بەرچاوى لە پروسەى شورشگىرى وولاتەكەماندا بىنـــــــى .
 دەنگەكەشى بەرزو بىستراو ھەچى كە كەنگاى وىژدانى كەلەكەمان و بەرزو ھەنـــــــى .
 وولاتەكەماندا ھەلدەقولى و ھاوكارىشە لەگەل خەباتى تەواوى گەلانى جياھانـــــــى .

ئاســـــــى دواروژ : -

لە سونگەى گرنگى زانستيانى بابەتى ديموكراتى شورشگىر بە گوىرەى پارتیمان راپورتهكە
 دىراسەيەكى پراكتيكى دەربارەى ئەم بابەتە و لىكولینەو ھەيەكى تىرو تەسەلى لەمـــــــە
 كوردستان و سامانى نەوت پيشكەش كەرد . لە كوتاييدا راپورتهكە لىكولینەو ھەيەكى
 پراكتيكانى دەربارەى كوردستانى عىراق و مافى چارەى خونوسىن گرتە خو كە تيايدا باسى
 بىنەمەكانى مافى چارەنوسى گەلى كورد لە خاك و زمان و مېژوو روشنبىرى رەسەن و كەلتورى
 دىرین كراو ھەمەش وىراى ئەو قورىانى بە زور و زەبەندەى كە گەلەكەمان چارەكـــــــە
 سەدەيەكە لە پىناوى ئەومافەدا بەختى دەكات . مافى چارەنوسى ھەر گەلىك لەگەلانـــــــى
 جياھانىش لە يەكەلەو دوو خالەى خوارو ھە دەرناسچىت . يا سەربەخويى و پىكھىنانى
 دەولەتىكى سەربەخو ، يا خود دامەزراندنى يەكەيتى يەكى فیدرالى ئارەزومەندانە .

پارتیمان وای بو دەچى كە ئەركى سەرشانى ھىزە پيشكەوتنخوازەكانى عەرەب لەم روو ھە
 برىتى يە لە بەگژدا چوئەو ھى شوفىنيزم و گوش كوردنى جەماو ھەرى عەرەب بە مافە رەواكانى
 گەلى كورد كە مافى چارەى خو نوسىنیش دەگریتەو ھە . لەكاتىكدا كە لەسەر ھىزە پيشكەوتن
 خوازەكانى كورد پىويستە كە دژايەتى گوشگىرى و دوورە پەريزى نەتەو ھىي و تەسك بىنى
 بکەن لە نيو ريزەكانى جەماو ھەرى كورد دا . پارتیمان لەكاتىكدا كە باو ھەرى تەواوى
 مافى چارەى خونوسىنى گەلى كورد ھەيە و بارودوخى بەرچاوى وولات و زروفى ناوچەكـــــــە
 پارسەنگى ناو ھەو و ناوچەيى و جياھانى ھىزەكان رەچاودەكات و بەپىويستى دەزانىت كـــــــە
 گشت ووزەو تواناكان لەدژى دىتاتورى فاشى و پىلانەكانى ئىمپرياليزم ئاراستە بكات لـــــــە
 ھەمان كاتيشدا خەبات دەكات لە پىناوى شاد بوونى گەلى كورد بە مافى چارەى خونوسىن

نیوان سالانی (۱۹۸۲ - ۱۹۸۴) قوناغیکی دژواری میژووی پار تیمان بوو که له چه نـ بواریکی گرنگدا چالاکیهکانی رووی له گرژی کرد هر چند له بوار ی دیکه دا پیشکە و تنیکی بهر چاوی تومار کرد ، ههروهها پروپاگهندهی دژ به پار تیمان که زیاتر له بنکه یهک پی ی ههلهستان زیاد ی کرد . ههلام ویرای شهوش قاره مانه چاونه ترسهکانی حزب کاروانی خویان بو نا و نیشتمان دریزه پیداو نه یانهیشت که ئالای پار تیمان دا بهزیت . هه له بههار ی ۱۹۸۴ وه هیلی بهیانی کاروانی پار تیمان دووباره بهرزبووه وه له پایزی شهو ساله دا هاته ناو (جود) و بهمهش سه ره تاییهکی جدی تومار کرد بو ئاسایی کردنه وه و بهره پیدانسی په یوهندی یهکانی له گهل پارتی دیموکراتی کوردستانی ها و په یماندا . له هاوین و پایزی سالی ۱۹۸۵ و دوا به دوا ی زال بوون به سر چه ندین کهنو کوسپ و ته گه ره دا ههندی له هفالانی سه رکردایهتی و پیشمه رگه خویان گه یاننده کوردستان و یه کم بنکه ی شورشگی پارتیمانیان له سه ر خاکی نیشتماندا به شیوه یهکی ئاشتیانه و به ره زامهندی هم لایهنه ها و په یمانهکانی (جود) دامه زراندا . هیلی بهیانی کاروانی پار تیمان له ماوه ی شهو دوو ساله ی دوا پیدا پیشکە و تنیکی به رده وامی له هه موو بواره کاندای تومار کرد هه ر چه نده بهو خیرایی به نه بوو که مه به ستمان بوو . له بوار ی فکری و سیاسی و راگه یانندنای پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان پیشکە و تنیکی گه وه ی تومار کرد و سوره له سه ر بنیاتنانی خوی به پی ی بنه ماکانی پار تیکی پیشره و که له کونگره ی دامه زراندنیدا ده ستنیشان کرا وه . ههروهها راگه یانندی پار تیمان که له " گهل " و " پیشهنگ " و باقی چاپه مه نی یهکانی دا رهنگ ده دا ته وه و چه کیکی به هیزبووه و به تیبه ر بوونی سالی شه رولی گه شه ده کات شه مهش له ریگه ی ریبازه نیشتمانیه پیشکە و تنخوازه که ی و با به تمهندی و ها و چه رخی یه کسه ی و با به خدانی به گیرو گه رفتهکانی گهل و میژووه که ی و خه با ته که ی و با وه شکر دهنه وه ی بو کار ه شورشگی یهکانی له هه موو شوینیکدا . له بوار ی ریکه ستنیشدا بنکه ی حزبی و جه ماوه ر ی له ئاستی چند لقی کدا تاراده یهکی په سه ند کرا وه گه شه ی کرد وه له ئاستی چند لقی کی گرنکی دیکه شدا هیشتا له سه ره تای ریگادایه . شهو په ره سه ندنه ش که تا ئیستا له شیوازه کا - نی ریکه ستندا ها توه دی هیشتا له ئاستی پیویستدانی یه و خه باتیکی سهخت و در ی - خایه نمان له به رده مدایه تا ریکه ستنیک ی هوشیاری پولایینی دا وا کرا و به یینینه دی . پار تی - مان خه باتی خوی له بارودوخیکی شه وتودا ده ستپیکرد که له بوار ی په یوهندی یه گهستی یهکان له سه ر ئاستی کوردستان و عیراق و عه ره ب و له نا وه ندهکانی رای گه شتی - کدا که با یهخ به کیشه ی کورد ده دن خا وه نی ره سیدیکی بهرز بوو . ه یچ رووداویکی گرنگ رووی نه دا وه له و کارانه ی که په یوهندی یان به کیشه ی گه له که مانه وه هه بووبی و پار تیمان رولیکی گرنکی تیدا نه بینینی . پار تیمان په یوهندی پته وو هه فالانه ی له گهل گه شتی لایهنهکانی " جود " دا هه په و هه زوهها په یوهندی چاک و برایانه ی له گهل لایهنهکانی به ره ی کوردستانی دا گریدا وه شهو په ری سوره له سه ر به هیزکردنیان . ههروهک زانرا وه که ئاشتبونه وه ی نیشتمانی بهر له دامه زرانندی به ره ی کوردستانی راگه یندرا وه له چوارچیوه ی شهو ئاشتبونه وه یه دا ریکه و تنیکی دووقولی له نیوان پار تیمان و یه کیتسی نیشتمانی کوردستانی ها و په یمان له سه ره تای شهم سالدا به سترا و په یوهندی یهکانی نیوان هه ردوو لا به شیوه یهکی ئیجابی و خیرا په ره ی سه ند . ههروهها په یوهندی دووقولی و ها و په یمان له گهل پارتی کومونستی عیرا قدا هه په . ههروهها پار تیمان په یوهندی - یهکانی خوی له گهل سه رکردایهتی هه ریمی عیرا قی حزبی به عسی سوسیالستی عه ره بندا

وخی ثمن و ناسا پیش له لادی کوردو ده و روبه ری شاره کان و تاراده په کیش له نا و خودی ش—ه و شارانهدا به ته و اوی شیواوه مهروهه ها (بصره) نیمچه چوله و جا روباریش په شیوی و نا ثارا می له به غدا و باقی شاره گانی ترده سهره له ده داته له بواری سیاستی عه ره بیو دهره وه ش—دا ، سیاستی عیراق کزولاوازه و چاوی بریوه ته پشتگیری و بهزه بی رژیمه کونه په رسته کان و کلکایه— تی ئیمپریالیسته کان و له سهروشیا نه وه ئیمپریالیزمی ئه مریکا ده کات ه سهرکرده گانی رژیم له جیاتی پشتگیری کردنی گه لی فه له ستین له پینا و مافه ره واکا نیدا ، له مهرثا سایشی ئیسرا ئیل ده دوین ه له ئاکا مه گانی شهری قادیسیه "صدام" بریتی په له کوژرانی پتر له ملیونی—ک ها ونیشتمانی له روله گانی هردوو گه لی عیراق و ئیران و ویرانکاری یه کی زور له چه ندین لایه نی ئابوری نیشتمانیدا ئه مه ویرای ئه وه ی که عیراق له ئه نجامی ئه وشه رده دا (۷۵) ملیسار دولاریا زیاتر قهرز و قولی که وتوته سه روباری زیانی ها ونیشتمانیه کان دابه زیوه و نه خشه و پلانه گانی گه شه پیدانیش به ته و اوی له کار که وتوه ه ئه وه به شه ی راپورته که به رولی موع—اره زه ی نیشتمانی عیراق و ئیحتماله گانی گورین کوتایی هات ه راپورته که دووپاتی ک—سره ده وه که پارتیمان له پینا و روخاندنی دیکتاتور و کوتایی پی هینانی شهری کاولکارانه خه بات ده کات و باوه ریشی وایه که په ره پیدانی و توندو تیژکردنی خه بات بو روخاندنی رژیم—سی "صدام" ی خوینریژ چاکترین به شداری کردنه بو راگرتنی شهر ، ئه و خه باتی که ده بی له لایه من ده وله ته نیشتمانی په گانی ناوچه که وه هموو دوستانه گه لی عیراق پشتگیری بکری ه که مایه تیبه نه ته وه بی په کان و ئاینیه کان له ژیر دهستی پیوانی دیکتاتور رووبه روی چه وساندن—ه وه و درنده تی په کی چند به را بهر بونه ته وه و ئه مه ش هزاران که سیانی ناچار کردوه که را بگه—ن په ناگایه کی کاتی یا به رده و ام له ریزی براکانیان له روله گانی گه لی کوردا بو خوی—ان بدوزنه وه ، ئه و گه له ی که شه ره فی داکوکی کردن له و زولملیکرا وانه به ئه رکی سه رشان خوی ده زانی

ل—ه ناسا—تی کورد—ستاندا :-

راپورته که دووپاتی کرده وه که رژیمه فاشی زور له میژه پلانیکه جه ه نه می دانا وه به مه بهستی له نا و بردنی کوردستان وه که قه واره په کی جوگرافی یه کگرتوو و نا واره کردنی گه له ک—ه ی و به مه ش ده یه وی له ریگای راگواستن و ته بیعیس و ته عریبه وه کورد بکاته که مایه تی ل—ه نیشتمانی خویدا و ئه م پلانه ش به ههنگای یه که له دوا ی یه کی نه خشه بو کیشرا و جبه جی ده کات به پی ئه و پلانه نزیکه ی سی هزار گوندو شاروچه له تیکرای چوار هزار گوندی دیه ساتی کورد راگوازتونه وه و پاریزگای که رکوکیش له ت له ت کرا وه و کورده کان له نا وچه په کی فراوانی ئه و پاریزگایه و له سنجارو خانه قین و شیخان و زمارو سله فانی زاخو شوینی دیکه دا وه دهر نراون و عه ره بیان له شوین دانراوه ه رژیم به و سیاستی ده یه ویت کوردستان زیاترپاشکه وی ه دهر باره ی زه بروهنگ و تیروری رژیم دهره ق به ها ونیشتمانی په گانی ئه و اهر باس ناکری ه شالوه که ی ئه و دواپی یه ش که له نیسانی رابردوه وه دهستی پی کرده سروشتی شهریک—ی قه لاجوکاری ره گه ز په رستانه ی ئاشکرای وه خوگرت که رژیم چه کی کیمیاوی تیدا به کارهینا و نزیکه ی هزار گوندو شاروچه کی به جاری راگواسته وه ه که چی له گه ل ئه وه شدار رژیم نه ی توانی به رگری گه له که مان تیک بشکینی ، به لکو خه باتی گه له که مان له بواری سه ربازی و سیاسی و راگه یانندن له ناوه وه و دهره وده دا گه یشته ئاستیکی ل—هرز ه

کاروانسی خه باتی پارتیمان :-

پارتیمان له کونگره ی دامه زانندنیدا له بارودوخیکی باهر به خو بوون و گه شبینی یه وه سه ری هه لدا و سالی یه که می ته منه ی پیشکه و تنیکی به رده و امی به خووه بیینی ه به لام مساوه ی

تیدا دهگیریت و ئەمریکاش تادیت زیاتر خوی تی هەلده قورتینی و تەگەرە دەخاتە بەردەم چارەسەریکی سیاسی یانە کیشەکە بەبی دەست تیوەردانی دەرەو ، هەرۆک ریکخراوی ئەفریقا جاری بو دەدات . دەستەودایەرەکانی ئیمپریالیزم ئەو کیشەیه بەکاردههینن بو ئەو هی پیلان و کاری دۆژمنکارانە لە دژی جەماھیری لیبیا پەرەپی بدەن و توله لەو سەرکردایەتی یەو ریبازە دژ بەکولونیا لیزمەکی بەکنەو . ئەو هی کە ئیمپریالیزم پی هەلدهستی بەردەوامبونیکێ دەستدریژی یەکی سالی پاری ئەمریکایە بو سەر جەماھیری لیبیا کە دەیهویست لە ریگای بوردومانکردنی ئاسمانی یەو ژبانی ریبەری شورشی لیبیا عەقید (مەمر القذافی) بخاتە مەترسەستی یەو .

تورکیا خوی کردوتە پولیسیک بو پاراستنی بەرژەوہندی ئیمپریالیزم لە ناوچەکەدا هەرۆهە بەنکولی کردنی لە بوونی کوردستان و گەلی کورد لە نیو سنوری خوی ، خوی کردوتە گالتە جار لە بەردەم رای گشتی جیہاندا . هەرۆهە تورکیا هیرش لەدوای هیرشی کردە سەر کوردستانی عیراقیش . جەنەرالە حوکمرانەکانی تورکیا پەنایان بردوتە بەر دیموکراسی . یەکی جوانکارانە تا لە کورەکانی ئەوروپادا پەسند بکەن . روون و ئاشکرایە کە گیسرو گرتە سەرەکی یەکانی ناوچە ی روژەلاتی ناوہ راست تا ئیستا چارەسەر نہ کران ، بیگومانیش کسە ی کورد یەکیکە لە گیسرو گرتە سەرەکی یەکانی ئەم ناوچە یە ، چونکە کوردستان دەکەویتە ناوچەرگی ئەم ناوچە یەو گەلی کوردیش یەکیکە لە گەرۆترین گەلانی ناوچە کە لە هەموو شتیک بی بەشکراوہ ئەمە ویرای ئەو هی کە بزوتنەو کە بزوتنەو یەکی رزگار یخوازی نیشتمانی یەو بەرژەوہندی یەکانی ئیمپریالیزم و کونە پەرستی لە ناوچە کە دەخاتە مەترسی یەو . یەکیک لە گەرۆترین رەگەزەکانی هیزی بزوتنەو ی رزگار یخوازی کورد یەکیکە یەکیکە یەکی راپورتە کە پیشوای لەو ئیتجاہ بەرەیی یانە کرد کە لەم دوایی یەدا گەشەیان کردووەو بەتایبەتیش راگەیانندی دامەزراندنی بەرە یەک لە کوردستانی عیراقدا ، هەرۆهە ژمارە یەکی زوری حزب و هیزەکانی کوردستانی تورکیا داوا دەکەن کە دەر بارە ی بەرە یەکی کوردستانی لەویدا بە یەک بگەن و راویزبکەن . پیویستە دووپاتی گرنگی ئەو خەباتە بکریتەو کە حزبە کوردستانیەکان شان بە شان هیزە دیموکراتخوازە نیشتمانی یەکان هەر یەک لە ولاتی خویدا دە یگیری تە پینا و پتەو کردنی سەر بە خویی نیشتمانی و ئازادی یە دیموکراتیەکان و مافە نەتەو . ایەتیەکاندا بەلام ئیمە باوہرمان وایە کە مەسەلە ی کورد لە چوارچیوہ گشتی یەکی سەدا ناتوانی چارەسەر بکری مەگەر لە سەر بنچینە ی مافی چارە ی خونووسینی کوردنە بی هەرۆک گشت گەلانی جیہانە یەکی لە پەرە سەندنە گرنەکانی بزوتنەو ی رزگار یخوازی کورد بریتی یە لەو هی کە ئیتجاہ دیموکراتە شورشگەر و پیشکەوتنخوازەکان تیایدا سروشتی سەر بە خوو سەقامگیریان وەرگرتوہ و پارتیشمان رولی جیگرو پتەوی هە یە لە سە پاندنی ئەو ئیتجاہ و پیشکە شکردنی لیکولینەو هی زانستیانە ی راست و دروست دەر بارە ی ئەم مەسەلە یە .

لە ئاسمانی بارودوخی عیراق :-

راپورتە کەرۆنی کردوہوہ کە چەند سالیکە ئاشکراو روونە کە "صدام" و رژیمەکی سەر باری ئەو کارەسات و ویرانکاری یە ی کە بە سەر عیراقیاندا هیناوە هیشتا هەول دەدەن کە بە هەر شیوہ یەکی بی لە سەر کورسی حوکم بمیننەو و چاکیش دەزانن کە ئەم شتە بە چارە نووسی شەو ئاکا مەکانی یەو بەندە . چەکی جەر باوی رژیمیش لە رووبەر و بوونەو ی لە گەل هیزە بەرھەلستکارەکان و نارەزایی و تورەیی و رقی جەماوہری گەلدا زەبروژەنگ و داپلوسین و گوماوی خوین بووہ بە چەشنی کە جیہان دلرەقی وای بە خوینەو نەدیوہ . لە گەل ئەو شدا بارود .

بهیانی کوتایی کونفرانسی یه که می پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان

پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان له ماوهی نیوان (۱ - ۴) ی تشرینی یه که مدا کونفرانسی یه که می خوی بهستا که به سروودی نیشتمانی ئه ی ره قیب دهستی پی کردو دوا به دوا ی شه وهش بهشداربوانی کونفرانسه که دوو ده قیقه بی دهنگ وهستان بو گیانی پاکی شه هیدانی پارتیما نو بزوتنه وهی رزگار یخوازی کوردو بزوتنه وهی نیشتمانی عیراق و بزوتنه ی رزگار یخواز لسه سهرتاسه ری جیهاندا . شایانی باسه که پارتیمان کونگره ی یه که می خوی که کونگره ی دامه زانندی بوو له ماوهی نیوان (۲۶ - ۳۰) ته مووزی ۱۹۸۱ دا گریدا .

دوا ی شه وه شه مینداری گشتی پارتیمان هه فال سامی عبدا رحمن را پورتی کونفرانسی پیشکesh کرد که له پیشه کیه که پیدا هاتوو (جیگای شانازی به که کونفرانسه که مان له سه ر خاکسی رزگار کراوی کوردستان و له ژیر پاریزگاری پیشمه رگه قاره مانه کان ، ره مزى شه رف و سه ر به رزی کوردستان و هه لگرانی ئالای سه ربه ستی شه و خاکه دا بیه ستی . به ستانی شه و کونفرانسه له ژیر زرمه ی توپ و گرمه گرمی ته یاره دا نیشانه ی خه باتیکی جدی و گیانی شورشگیری یسه له پارتیماندا) .

له به شهکانی را پورته که دا باسی شه م با به تانه کراوه :- بارودوخى نیوده وله تان و بارودوخى ناوچه ی روزه لاتى نا وه راست که بزوتنه وه ی رزگار یخوازی کوردیش ده گریتنه وه و بارودوخى عیراق که تیایدا باسی وه زعی رژیمى دیکتا توری فاشی وه بر-وزه نگى شه و رژیمه و کاره ساته کا - نی و هیزه به ره له ستکارهکانی عیراق و ئیحه تمالهکانی گوران و ده رده سه ری و مهینه تی یسه تابه تیهکانی که ما یه تیهکان کراوه .

دوا ی شه وه را پورته که چوو سه ر باسی بارودوخى کوردستان که شه م با به تانه ی گرتنه وه :- سیاسه تی رژیمى فاشی ره گه ز په رست ده ره ق به کوردستان ، شالوی شه و دوا یی یه ی شه سه ری قه لاجوکاری ره گه ز په رستانه . کاروانی خه باتی پارتیمان هه ر له سه رته ی دامه زانندی سه وه پارتیمان و ریبازی دیموکراتی شورشگیر ، کوردستان و سامانی نهوت ، چه ندایه تى و چونا یه تی له ئا ماده کردنی پیشمه رگه و کوردستان و مافی چاره ی خو نووسین .

لسه ئاسه تى نیوده وله تان :-

راپورتی کونفرانسه که روونی کرده وه که ده وله ته ئیمپریالیستهکان به سه ر کردایه تى وولاته یه کگرتوهکانی شه مریکا هه ول و کوشی خویان ده خه نه کار به مه به ستی گرژوئالوز کردنی په یوه ندی یهکانی نیوده وله تان و به ر پا کردنی ئا ژا وه ی شورشی به راه ژوو و تا و دانسی پیشبرکی ی چه کداری و گواستنه وه ی بو ئاسمان و توقانندی مروفایه تی به کاره ساتى شه ری نیوکلیاری . به پیچه وانیه ی شه و سیاسه ته چه په له ی ئیمپریالیستهکان نیشته ده ستپیشخه ری یه ئاشتیخوازه به ک له دوا ی یهکانی یه کیتی سوفیه ت و پیشنیاره بنیاتنه ره - کانی وه به ر چا و ده که ون، که ده یانه ی جیهانیکى بی چه کی نیوکلیاری بنیاتبنین و چه کی کیمیاوی له نا و به رن و ها وه سنگی یه کی نزمیش له هیزه ته قلیدیبهکان دا وه دیبهینن. راپورته که پیشوازی له و ریکه وتنه مه بده ئی یه ی نیوان یه کیتی سوفیه ت و وولاته یه کگرتوهکانى شه مریکا کرد به مه به ستی نه هیشته نی موشه که ما منا وه ندی و دوور ها و یژهکان . ئیمپریالیزم ده یه وی ریگا و شیوازی تازه و هه مه جور بدوزیتنه وه بو چه وساننده وه ی گهلانی خى و

په پامی هه له یچه

فروکه کانی رژیم فاشیستی عیراق له کازمیری ۱۱ ی به یانی روژی ۱۶/۳/۱۹۸۸ تا کو به یانی روژی ۱۷/۳/۱۹۸۸ شانزده هیرشیاں برده سر شاره کانی هه له یچه، خورمال و سیروان و دیهاتی زه مقی و عه نه ب . له م هیرشه درندانده دا، که هه ر جاری شه ش فروکه ی تیدا به شدار بوو، به هه زاران بومی کیمیاوی و فسفوری و ناپالم رشته سر ثم ناوچانه . له شه نجام دا زیاتر له / ۶۰۰۰ / هه ولاتی ی بی دهسته هلات شه هید بوو، که زور به یان زن مندال و بیر بوو، هه روه ها به هه زاران که سیش بریندار بوو و ناوچه که شه به ته راوی ویران کرا و شه و خه لکه ی تری شه ده ربه در و ناواره گزان .

بو مبا باران کردنی هه له یچه به توندترین چه کی قه ده غه په پیامیکی شاکرایه بو گه له که مان و بو شه و که سانه ی که گومانیاں له وه ده کرد که شه و جنگی صدام ده ی گیریت له کوردستاندا شه ریکی قه لاجو کردنی راسته قینه یه له دزی کورد و کوردستان . ثم په یامه شاراسته ی هه موو شار و ناوچه که یه کی کوردستان کراوه ، که دوو چاری هه مان چاره نروسی شاری هه له یچه ده بیت شه گه ر فدرمانه ری خوی به رامبه ر به م فاشیسته شاکرا نه کات . په یامه که شاراسته ی که رکوک ، سلیمانی ، هه ولیر ، دهوک و زاخو و هه موو سووچ و به ناییکی ثم کوردستانه کراوه .

به م په یامه شه و نیازه گلاو و خراپکارانه ی رژیم عه فله قیه کان بو هه موو لایه ک شاکرا بوو ، نیازه چه په له که ی بو قه لاجو کردنی کورد و نه هیشتنی کوردستانه وه کو وه لاتی که بو کورد . به لام راستی کیش بو دژمنان شاکرا کرد، شه ویش شه وه یه که کوردستان له هه موو چه که داگیرکهران به هیز تره و گه لی کوردیش به ر چه گانه و هه موو چه کی دنیا ده ست له خه بات و تیگوشین به رندا تاوه کو مانه ره واکانی نه ستین .

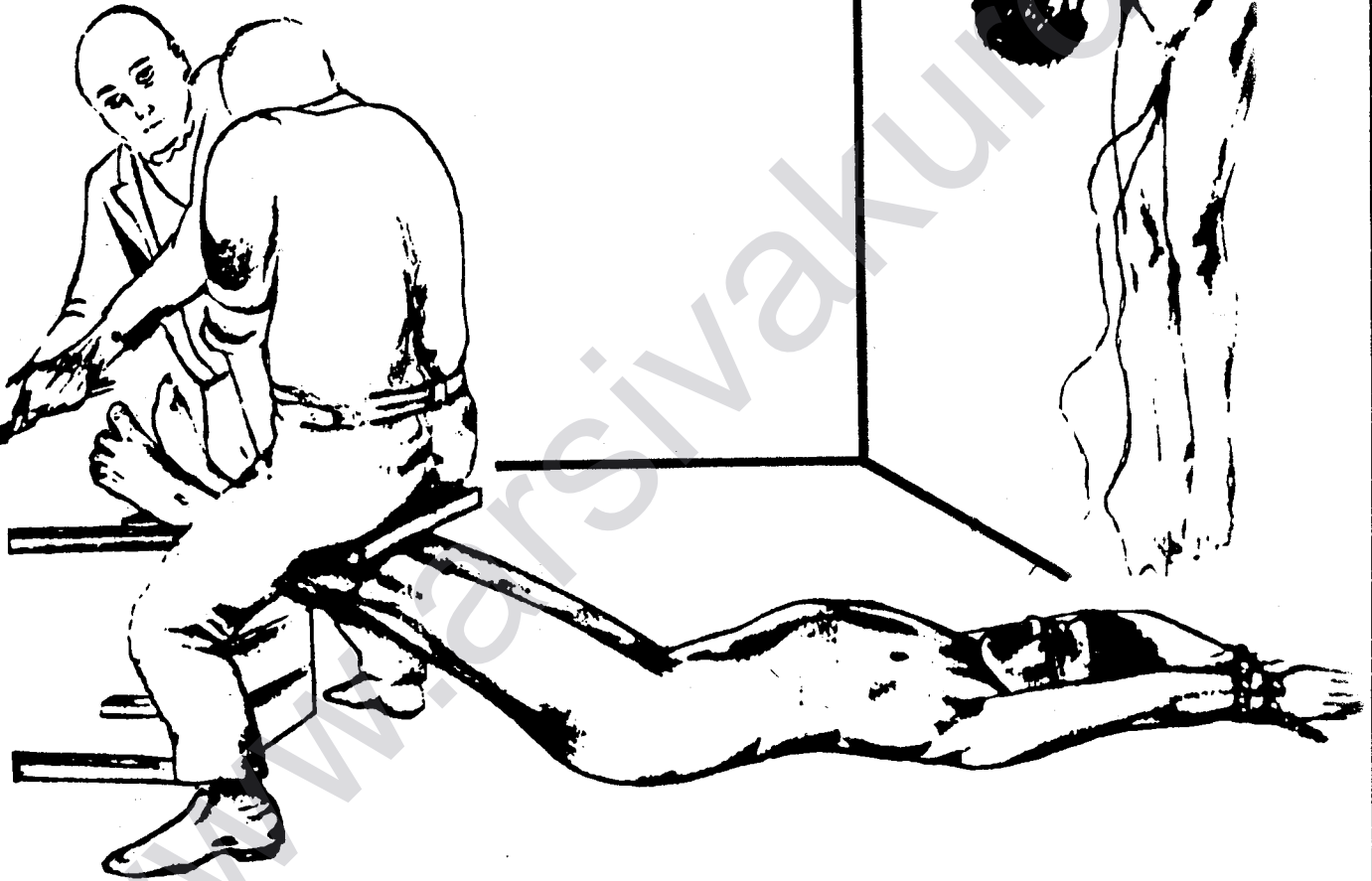
میژوری خه باتی گه لانی بنده ست ثم راستیه ی سه لماندوه و خه باتی گه له که مان زور جار شه مه ی خستوه پیش چاوی دوست و دژمنان . داگیرکهران زور جار کوردستانیان به خوینی پاکی روله کانی ره نگیں کرده و ثم هیرشانه شتیکی نوئی نیه له میژوری خه باتمان دا ، دیرسیم ، دیاربه کر، قارنه و قه لاتان ، صوریا ، ده کان ، قه لادزه و زیوه نمونه و به لگی دیارن ، وه له یچه به خوی بو جاری دووه مه شه که وته میژوو . سه ره رای شه مانه ش گه لی کورد هه رده م ده ستی داوه ته - وه خه بات و به گز داگیرکهران دا چوه و هه رگیز چوکی نه ناوه .

ثم هیرشه هه لقه یه که له و نه خشه و پیلانه شو فی نیستانه که دژمن بو له ناوبردنی کورد و کوردستان ی داناره و هیشتا هه لقه ی پر مه تر سیریش له کوردستان دا جی به جی ده کریت، چونکه چول و ویران کردنی گوند و شاروچه کان و ناواره کردنی به سدان هه زار کورد و هیئانی عه رب بو سر جی و شرینیان و کوشتنی به کومه لی زن و بیر و مندال ، تا کو به کار هیئانی چه کی کیمیاوی و گازه زه راویه کان شامانه کانی فاشیسته کانی پیک نه هیئاوه .

له به ر شه و چونکه واله دواپی چه رخی بیستم ده ژین و گه وره ترین نه ته وه پنه له جیهان دا هیشتا بنده ستین ، زور پیویسته بزوتنه وه ی شازادی خوازی کوردی له هه موو کاتی که پتر له خوی بگه ریته وه له بو خوراگرتن و پاراستنی گه ل و وه لات و شازادی ری و پیلانی پیویست دانئ . بو ثم چه نده ش ده بیت له خومانه ره ده ست پییکه یین ، یانکو په کیستی هه موو هیئز و پارتیه کانمان پیک بیئین ، لیره دا گرنگی ی به ره ییکی کوردستانی دیار ده بیت ، به ره یه که که بتوانئ سه رکیشی خه باتی گه له که مان بکات له بواره کانی رامیاری ، له شکه ری و راگه یانده ندا به یه کگرتنی ده رگا و سازمانه کانی شورش . به ره یه که که خه باتی گه له که مان له خه باتی گه لانی ناوچه که و بزوتنه وه ی رزگاری خوازی جیهان دوور نه کات ، و تیگوشی بو پاراستنی سه ره خویی خه باتی گه له که مان له پیئاوی مافی چاره نووس . و ثم راستیه بو دوستانی گه له که مان شاکرا بکات و له سر ثم بناغیه په یوه ندییه کانی ده ره وه ی توند بکات و جیگای ستراتیسیزی خوی بگری له دزی شیمپریالیزم و زاپونیزم وه موو نوکه ره فاشیست و کونه په رسته کان .

amnesty international

هه ندى شيوازي نه شكه نجه دان له توركيا

PÊŞENG

P.O. BOX 5042 13105 NACKA SWEDEN

ناونیشان :

پیشہ نگار

گوٹا رنگی را ماری و پرۆشنیری به را گه ساندنی و هندی بارتی دیموکراتی گه لی کوردستان ده ری ده کات

۱۹۸۷/۴/۱۵

دارشتن
بۆردوومانی کیمیایوی کوردستان

وانه ی بکه م
پولی سی یه م

تافهرین

KURDISTAN.CHEMICAL WEAPONS WHY?